

ULUSLARARASI HAKEMLİ İLETİŞİM VE EDEBİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

INTERNATIONAL PEER-REVIEWED JOURNAL
OF COMMUNICATION AND HUMANITIES RESEARCH

PRINT ISSN: 2148-3930 - ONLINE ISSN: 2148-3965

(SAYI: 10 YIL: 2016 - ISSUE: 10 YEAR: 2016)

UHİVE DERGİMİZ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. Dergimiz hakemli ve uluslararası indeksli bir dergidir. Her yayın en az iki alan uzmanı hakem tarafından değerlendirilmektedir. İki alan hakemi tarafından olumlu “yayınlanabilir” yönünde rapor almayan yayınlar dergimizde yayınlanmaz. Bu durum karşısında hiçbir yazar(lar) dergimiz üzerinde bir hak iddiasında bulunamaz. Dergimizde yayınlanmaya hak kazanan “Etik Kurul Raporu” bulunan yayınlara dair etik kurul bilgileri yazılı olarak editörlüğe gönderilmesi ve sisteme yayın yüklenirken sisteme yüklenmesi zorunludur. Etik kurul raporu olan ve sisteme bilgisi girilmeyen ya da yazılı olarak editörlüğe bilgileri ulaştırılmayan çalışmalardan doğan her türlü sorumluluk yazar(lar)’a aittir. Dergimizin hiçbir kurulu ve yetkilisi bu konuda maddi ve manevi sorumluluk kabul etmez. Dergi kurul ve üyeleri “yetkilileri” Hukuki yükümlülük altına alınamaz. Her yazar ve yazarlar bu durumu peşinen kabul etmiştir.
2. Dergi hakem ve kurullarında yer alan akademisyen ile diğer yetkililer hakkında yazar(lar) dergi sistem işleyişi sürecine dair bir talepte bulunamaz. Bulunsalar bile herhangi bir bilgi kendilerine verilmez, sistem süreci değiştirilmez. Dergimiz ile ilgili her türlü bilgi derginin web sayfasında [www. uhedergisi.com](http://www.uhedergisi.com) adresinden edinilebilir.
3. Dergimiz yılda DÖRT sayı şeklinde çıkmakta her yılın “Mart – Haziran – Eylül ve Aralık” aylarının son günü derginin sayısında bulunan tüm makaleler tek cilt halinde dergi web sistemine yüklenir. Dergi web sisteminden makaleler tüm okuyucular tarafından indirilir ve ilgili eser “makale” ve dergimize atıf yapılmak koşulu ile kullanılabilir. Dergimizin tüm sayılarına okuyucular ücretsiz olarak ulaşmaktadır.
4. Dergimizde yayınlanan tüm makaleler (ISO 9001-2008 Belge No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No: 12880) kalite belgeleriyle ve (2015/04315-2015-GE-18972) Marka patent ile güvence altına alınmıştır. Yayınlanmış olan makaleler kalite, marka patent ve doi bilgileri ile ilgili çalışmanın yazarlarına eserleri hakkında her türlü hukuki hak ve uluslararası güvence sağlamaktadır.

5. Dergimiz basılı ve e dergi olarak yayınlanmaktadır. Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965 numarası ile T.C. Kültür Bakanlığından dergimiz hakkında her türlü bilgiye ulaşılabilir.
6. Metin içinde (Yılmaz, 2015: 1) veya (Yılmaz ve diğ., 2015:1) Şeklinde kaynak gösterimi, kaynakçada ise YILMAZ, M., (2015). Rusya’da TV Yayıncılığı ve Ulusal TV Kanallarının İnternet Sitelerinin İçerik Analizi, UHİVE, Sayı: 6, Cilt: 3, ss.1-2 Şeklinde gösterilir. Tüm yazarlar dergimizin son güncel sayılarını takip ederek ilgili sayılarda yayınlanan makalelerdeki yazım formatını kendi çalışmalarında uygulayabilir. İnternet kaynaklarında mutlaka erişim tarihi ve son ulaşılabilen internet linkinin tamamının başta kaynakça ve metnin kullanıldığı sayfa altında numaralandırılarak gösterilmesi bir zorunluluktur.
7. Kaynakça Türkçe alfabe sıralamasına göre düzenlenir. Tüm yazarlar için derginin son sayısındaki yazım formatı dikkate alınmak zorundadır.
8. Dergimiz uluslararası indeksli bir dergi olup dergimizde yayınlanan tüm çalışma ve makaleler derginin yayınlandığı tarih itibariyle ilgili indekslere mail yolu ile ulaştırılır.
9. Dergimizde  zg n araştırma, inceleme, derleme, olgu sunumu, proje ve kitap tanıtımı “makale formatında olmak zorundadır” türünde yayınlara yer verilmektedir.
10. Dergimize gönderilen tüm çalışmalar sisteme yüklendiği Őekil ve an itibariyle başka bir dergide yayınlanmamış, değerlendirmeye alınmamış ve red edilmemiş olması gerekir. Tüm sisteme yüklenen makaleler yazar(lar) tarafından bu kurallara uyulduğunu kabul etmiş sayılır. Aksi durumda ilgili yazar(lar) hakkında dergimiz hukuki haklarını saklı tutar. Oluşabilecek olumsuzluk karşısında maddi ve manevi t m sorumluluk ilgili yazar(lar)’a aittir. Dergimiz T.C. Kanunlarına göre hareket eder.

GENERAL INFORMATION ABOUT UHİVE JOURNAL

- 1- Our journal is a refereed and internationally indexed journal. Each paper is evaluated by two referees who are field experts. The articles not reported as “issuable” positively by two field referees aren’t published in our journal. None of the author(s) can lay a claim on our journal in this case. Data, concerning the ethics committee of the studies, approved to be published in our journal, having the Ethics Committee Report, should be submitted to the editors in written and uploaded to the system with the article. Author(s) should take the responsibility of their articles, having the Ethics Committee Report, which were not submitted to the editors in written and were not uploaded to the system. None of the committees and the authorities in our journal are responsible for pecuniary and non-pecuniary damages. The committees and the authorities in our journal do not have any legal obligations. Author(s) have accepted this situation beforehand.
- 2- Author(s) cannot make a demand for the journal’s procedure concerning the academicians in journal’s referee board and other boards and other authorities. Even if so, they aren’t given any information, system process cannot be changed. Necessary information about our journal can be obtained from the website of the journal www.uhedergisi.com
- 3- Our journal publishes four times a year, all articles in the relevant volume of journal are uploaded to the web system of the journal in one volume on the last day of the months “March, June, September and December” All readers can download the articles from the journal’s web system and the relevant paper “article” can be used on condition that our journal is cited. Readers can download all volumes of our journal for free.
- 4- All articles published in our journal are assured with certificate of quality (ISO 9001-2008 Doc. No: 12879 & ISO 14001-2004 Doc. No: 12880) and trademark patent (2015/04315-2015-GE-18972). Articles published provide their authors with all kinds of legal rights and international assurance regarding their articles with quality, trademark, patent and doi information.
5. Our journal has both printed and online versions. Necessary information about our journal can be obtained from the T.R. Ministry of Culture with the number Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

6. Reference within the text should be (Yılmaz, 2015: 1) or (Yılmaz et al. 2015:1), in the reference part YILMAZ, M., (2015). TV Broadcasting In Russia And Website Content Analysis Of The National TV Channels , UHİVE International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research, Issue:6, Volume:3, pp.1-2. All authors must follow the latest volumes of our journal and apply the print format of the published articles in their own papers. It is an obligation to indicate the access date of the internet sources and the last accessed full internet link in the references and below the page by giving numbers.
7. References are arranged by the Turkish alphabet. The printing format in the last volume of the journal should be taken into account by all authors.
8. Our journal is an internationally indexed journal, and all articles and papers published in our journal are sent to relevant indices via e-mail by the publication date of the journal.
9. Original research, analysis, compilation, case study, project and book introduction “have to be in an article format” and these publications are also included.
10. All papers sent to the journal and uploaded to the system shouldn't be previously published, not evaluated and not rejected. All articles uploaded to the system are acknowledged that author(s) conform to these rules. Otherwise, our journal keeps its legal rights reserved. All material and moral responsibility regarding a negative situation belong to author(s). Our journal acts in line with the T.R. Law.

İÇİNDEKİLER

ARAŞTIRMA VE UYGULAMA

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA İŞE YABANCILAŞMA
Selma SÖYÜK, Haluk ŞENGÜN

1-21

HASTA İLETİŞİMİ VE MEMNUNİYETİ: ATATÜRK
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ ÖRNEĞİ

22-37

*Dilek ÖZTAŞ, Esra YILDIZBAŞI, Hicran FIRAT,
Gamze BOZCUK GÜZELDEMİR, Selcen YÜKSEL,
Salih MOLLAHALILOĞLU, Levent ÖZTÜRK,
Murat AKÇAY, Haluk ŞENGÜN*

HOW THE TURKISH MEDIA SEE THE COUP D'ÉTAT
IN EGYPT IN 2013: A SURVEY ON RADİKAL AND
STAR NEWSPAPERS

Tolga YAZICI

310-324

INSIDE OUT (TERS YÜZ) FİLMİNİN İLETİŞİM
MESAJLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Zülfiye ACAR ŞENTÜRK, Zühal FİDAN

325-342

TÜRKİYE'DE TWITTER KULLANIMI ÜZERİNDEN
ŞİYASAL İLETİŞİMİ İNCELEMEK: TRT HABER
ÖRNEĞİ

Tahsin Eren SAYAR

343-363

ARAŞTIRMA LİTERATÜR VE İNCELEME

AGNES SMEDLEY'S CRAZY-QUILT: DAUGHTER OF EARTH
Çiğdem PALA MULL

38-44

DİJİTALLEŞME ÇAĞINDA HABERCİLİK PRATİKLERİNİN
DEĞİŞİMİ VE YENİ HABERCİLİK TÜRLERİ

45-62

Gürsoy DEĞİRMENÇİOĞLU

FOTOĞRAFTA GROTESK BEDEN TEMSİLİ DIANE
ARBUS

İlknur GÜRSES

364-384

SALMAN RUSHDİE'NİN MIDNIGHT'S CHILDREN VE GÜNELİ
GÜN'ÜN ON THE ROAD TO BAGHDAD
ROMANLARINDA GERÇEKLIK KONUSU

Gülşen ERTÜRK EVGİN

385-402

ŞEHİR SENFONİLERİ: MODERN ŞEHİR HAYATININ
BELGESEL FİLMLERDEKİ YANSIMALARI

63-83

Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

YAŞAMIN TIBBİLEŞTİRİLMESİ KAPSAMINDA
MEDYADA YER ALAN YAŞLANMAYI DIŞLAYAN
(ANTI-AGING) REKLAMLARIN İÇERİK ANALİZİ

*Esra Azime PARLAK, Nuray KIYMIK, Rukiye ÇELİK,
Begüm CEYLAN, Hakan KOCABAŞ, Hesna Pınar AKÇİN,
Hilal AYTEKİN, Hasan Hüseyin KAYA*

403-417

SOYUT DEĞERLERİN META ÜZERİNDEN İNŞASI (KOZMETİK
REKLAMLARI ÖRNEĞİNDE)

84-103

Özgehan ÖZKAN

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTELERDE HALKLA
İLİŞKİLER - KURUMSAL İLETİŞİM

Ayşe Aslı SEZGİN

418-446

ANİMASYON FİLMLERİNDE ŞİDDET: 2014 VE 2015'TE
GÖSTERİME GİREN G SINIFI YAPIMLAR ÜZERİNE
BİR ANALİZ

104-128

Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

DİSTOPYA ROMANLARINDA KONTROL TOPLUMLARI
VE DİSTOPYA TÜRÜNDE YAZAN YAZARLARIN
GELECEĞE DAİR OKURU UYARMA MİSYONU

Tülay AKKOYUN

447-462

DEMOKRATİK BİR TEHDİT YA DA KATILIM ARACI
OLARAK İNTERNET VE SOSYAL MEDYA

129-152

Hasan TOPBAŞ

ELEŞTİREL GÖRSEL OKURYAZARLIK

Haldun NARMANLIOĞLU

463-484

GÖRSEL İLETİŞİM AÇISINDAN SPORDA MASKÜLEN
KÜLTÜRÜN HİBRİTLEŞMİŞ GÖRÜNÜMÜ: FUTBOLCU
İNGESİ

153-177

S. Zeynep VARLI GÜRER, Nihan DÖNMEZ

BİLİMKURGU SİNEMASINDA YENİ EĞİLİMLER VE
GENETİK SİNEMA

Yasemin KILINÇARSLAN

485-511

MEDYADA GELENEKSEL AİLE KRİTERLERİ
DÜZENLEMESİ

178-206

Sibel AKOVA

PROMOTIONAL FILM USED BY RECEP TAYYİP ERDOĞAN
FOR THE PRESIDENTIAL ELECTION, AND THE POEM
"SÜRGÜN ÜLKE DEN BAŞKENTLER BAŞKENTİNE"
(FROM THE LAND OF EXILE TO THE CAPITAL OF
CAPITALS)

Tuba KALÇIK

512-521

SOCIAL CAPITAL AND HIGHER EDUCATION
RELATIONSHIP IN COMMUNICATION AGE

207-220

Mehmet Emin BABACAN

ŞİBER TÜKETİCİ VE YENİ MEDYADA REKLAM

221-235

Sinem GÜDÜM

POSTMODERN TOPLUMDA REKLAMLAR VE
YAŞLILARIN TEMSİLİ

Zaliha İnci KARABACAK

522-538

ÇAĞDAŞ RUS VE ÇİN EDEBİYATI: KARŞILAŞTIRMALI
İNCELEMESİ

236-255

Sofia ZAICHENKO

POP POLYVOCALITY AND INTERNET MEMES: AS A
REFLECTION OF SOCIO-POLITICAL DISCOURSE OF
TURKISH YOUTH IN SOCIAL MEDIA

Şeyda BARLAS BOZKUŞ

539-564

KENDİNE YÖNELİK ŞİDDET ÇERÇEVESİNDE
REKLAMCILIĞA BİR BAKIŞ

256-272

Uğur Cevdet PANAYIRCI, Belkas SARAÇ USLUSOY

TÜRK SİNEMASI'NDA BİREY TEMSİLİ

273-295

Rifat BECERİKLİ, Dilek TAKIMCI

THE USE OF DIGITAL EDITING TOOLS FOR THE
IMPROVEMENT OF LINGUISTIC PRODUCTIVITY A
CASE STUDY: ENGLISH FOR TOURISM CLASS AT
VOCATIONAL SCHOOL OF İKU

296-309

Feride Zeynep GÜDER

BAŞ EDİTÖR

Ali Murat KIRIK

BAŞ EDİTÖR YARDIMCILARI

Murat KORKMAZ

Fatih ÇATIKKAŞ

Gökşen ARAS

Ali Serdar YÜCEL

Mihalis KUYUCU

Erdal ŞEN

Ercan ŞAHBUDAK

Ebru CENGİZ

EDİTÖRLER

Kerime ÜSTÜNOVA

Kasım AYDEMİR

Feryal ÇUBUKÇU

İbrahim YILMAZ

Gülrû BAYRAKTAR

Nejla GÜNAY

YAYIN KURULU

Eva ŞARLAK

Murat KORKMAZ

Hülya Gülay OGELMAN

Ümran SEVİL

Ayça GÜRKAN

Çetin YAMAN

Fatih ÇATIKKAŞ

Ali Murat KIRIK

Gökşen ARAS

Gülten HERGÜNER

Ali Serdar YÜCEL

Neylan ZİYALAR

Mihalis KUYUCU

Gülsüm ÇALIŞIR

TEKNİK EDİTÖR

Burhan MADEN

İNGİLİZCE DİL EDİTÖRLERİ

Feryal ÇUBUKÇU

Gülten GÖKDEMİR

Gökşen ARAS

İSTATİSTİK, ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Saliha ÖZPINAR

Emre DÜNDER

Sercan ALMALI

Serdar TOK

SİSTEM EDİTÖRLERİ

Murat KORKMAZ

Ali Murat KIRIK

ULUSLARARASI EDİTÖRLER KURULU

Paul ARNTSON

Joseph APPELT

Kate BALDWIN

Carolyn DINSHAW

Una CHAUDHURI

Christopher CANNON

Nicholas T. BOGGS

Christopher BASWELL

Katherine BIERSE

Emily C. BLOOM

Marcellus BLOUNT

Bill BLAKE

Jennifer J. BAKER

Thomas AUGST

John M. ARCHER

James ELI ADAMS

Rachel ADAMS

Branka ARSIC

Sarah COLE

Susan CRANE

Julie CRAWFORD

David BELL

Claudio BENZECRY

Jeremy BIRNHOLTZ

David BIANCULLI

Phil PATZMAN

Pamela CORKEY

Isabella FREDA

Willie NOSEEP

Brad RAWLINS

Joseph BIERMAN

Keith BRAND

Ken KALETA

George BACK

Pablo J. BOCZKOWSKI

Leora CHERNEY

Jean A. CHRISTIAN

Rives COLLINS

Scott POPE

Buck TILTON

Darran WELLS

Stacy WELLS

Carlo GENNARELLI

Nancy KAPLAN

Aashish KUMAR

Mario MURILLO

Dennis QUINN

John CENCICH

Maygen CASSITY

Nita KEHOE

Wayne MONTGOMERY

Jeremy NIELSEN

YAYIN KABUL ETTİĞİMİZ ALAN VE DİSİPLİNLER

- Alman Dili ve Edebiyatı
- Amerikan Dili ve Edebiyatı
- Arap Dili ve Edebiyatı
- Araştırma Yöntemleri
- Basın Ekonomisi ve İşletmeciliği
- Basın Yayın Tekniği
- Batı Dilleri Edebiyatı
- Bilişim
- Bulgar Dili ve Edebiyatı
- Doğu Dilleri Edebiyatı
- Fars Dili ve Edebiyatı
- Fransız Dili ve Edebiyatı
- Gazetecilik
- Görsel İletişim Tasarımı
- Halkla İlişkiler
- Hungaroloji
- Japon Dili ve Edebiyatı
- Kişilerarası İletişim
- Kore Dili ve Edebiyatı
- Radyo Televizyon
- Reklamcılık ve Tanıtım
- Rus Dili ve Edebiyatı
- Sağlık İletişimi
- Sinema
- Sinoloji
- Spor İletişimi
- Türk Dili ve Edebiyatı
- Uluslararası İlişkiler
- Uygulamalı Dilbilim
- Yeni Medya
- İletişim
- İletişim Bilimleri
- İletişim Tarihi
- İngiliz Dili ve Edebiyatı
- İspanyol Dili ve Edebiyatı
- İtalyan Dili ve Edebiyatı

DISCIPLINES

- German Language and Literature
- American Language and Literature
- Arabic Language and Literature
- Research Methods
- Media Economy and Business Administration
- Media Technique
- Western Languages and Literature
- Informatics
- Bulgarian Language and Literature
- Eastern Languages and Literature
- Persian Philology
- French Language and Literature
- Journalism
- Audiovisual Communication Design
- Public Relations
- Hungarology
- Japanese Language and Literature
- Interpersonal Communication
- Korean Language and Literature
- Radio Television
- Advertising and Publicity
- Russian Language and Literature
- Medical Communication
- Cinema
- Sinology
- Sports Communication
- Turkish Language and Literature
- International Relations
- Applied Linguistics
- New Media
- Communication
- Communication Sciences
- Communication History
- English Language and Literature
- Spanish Language and Literature
- Italian Language and Literature

DERGİNİN TARANDIĞI İNDEKSLER

DİĞER DERGİLERİMİZ

1. Uluslararası Hakemli Beslenme Araştırmaları Dergisi	www.dbhadergisi.com
2. Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi	www.jacsdergisi.com
3. Uluslararası Hakemli Ortopedi Travmatoloji ve Spor Hekimliği Dergisi	www.otshdergisi.com
4. Uluslararası Hakemli Pazarlama ve Pazar Araştırmaları Dergisi	www.uhpadergisi.com
5. Uluslararası Hakemli Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi	www.hmfdergisi.com
6. Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi	www.uhbabdergisi.com
7. Uluslararası Aile Çocuk Ve Eğitim Dergisi	www.aceddergisi.com
8. Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi	www.khsdergisi.com
9. Uluslararası Hakemli Tasarım ve Mimarlık Dergisi	www.mtddergisi.com
10. Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi	www.uhpdergisi.com
11. Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi	www.uhmadergisi.com
12. Uluslararası Hakemli Ekonomi Yönetimi Araştırmaları Dergisi	www.uheyadergisi.com
13. Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi	www.iibdergisi.com
14. Uluslararası Hakemli Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi	www.sstbdergisi.com

Ali Murat KIRIK
Baş Editör

Kıymetli okurlarımız, değerli araştırmacılar,

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi'nin 10. sayısını siz değerli okurlarımıza sunmanın haklı gururu ve mutluluğu içerisindeyiz. Kıymetli hakemlerimizin değerlendirmeleri neticesinde bu sayımızda 29 farklı çalışmaya yer vermiş bulunmaktayız. Tüm bu çalışmaların bilim dünyasına önemli katkı sunacağını ve atıflar alacağını düşünmekteyiz. Dergimizin bu noktaya gelmesinde emeği olan tüm hakemlerimize ve bilim kurulu üyelerine teşekkürü bir borç biliriz. Bununla birlikte; siz değerli okur ve yazarlarımızın da desteğiyle daha birçok sayıya imza atacağımıza olan inancımız tamdır. Bildiğiniz üzere dergimiz gerek ulusal, gerekse de uluslararası birçok indeks tarafından taranmaktadır. Hali hazırda ulusal ve uluslararası birçok indekse başvurumuz tüm hızıyla devam etmektedir. Sizlerin desteği ve göndereceğiniz nitelikli çalışmalar sayesinde kısa bir zaman dilimi içerisinde birincil indekslere kabul edileceğimize yürekten inanıyoruz. Dergi yönetimi olarak iletişim ve edebiyat alanındaki nitelikli çalışmaları sizlerle buluşturarak akademik alandaki boşluğu dolduracağımıza olan kanaatimiz de tamdır. Sizlerin görüş ve önerileri de bizler için büyük önem arz etmektedir. Her geçen gün dünya standartlarına ulaşan dergimizin etki faktörü de giderek yükselmektedir. Bu nedenle yayınlarıyla bizleri destekleyen yazarlarımıza okuyucu ve takipçilerimize, dergide emeği geçen herkese yürekten sevgi, saygı ve şükranlarımızı sunar Haziran 2016'da çıkacak olan 11. sayımızda görüşmek üzere sağlık, mutluluk ve esenlikler dileriz.

(Dergimizde etik kurul raporu gerektiren her türlü çalışmada yazar(lar) editörlüğe ve derginin sisteminde yayın yüklerken gerekli etik kurul rapor bilgilerini girmekle yükümlüdür. Hiçbir koşul ve şartlarda oluşan ya da oluşacak bir sorunda – problemde dergimiz, yayın kurulu, imtiyaz sahibi, yazı işleri, hakem Ali Murat KIRIK Baş Editör XIII ve bilim kurulları sorumluluk kabul etmez. Yazar(lar) bu bilgiyi dergiye yazılı olarak vermekle yükümlüdür. Bu konuda tüm sorumluluk yazar(lar) a aittir. Basın Yayın Kanununun "5187" gereğince basılı eserler yoluyla işlenen fillerden doğan maddi ve manevi zarar m-13-14 kapsamında dergimizde yayınlanan yayınların içeriği ve hukuki sorumluluğu tek taraflı olarak yazar(lar) a aittir. Dergimiz, yönetim, hakem, editör, bilim ve imtiyaz sahibi bu yükümlülükleri kabul etmez. Dergimizde bilimsel içerikli, literatüre katkı yapan, bilimsel anlamda değer ifade eden çalışmalar kabul edilir ve yayınlanır. Bunun dışında siyasi, politik, hukuki ve ticari içerikli fikri sınai haklar kanununa aykırılık içeren yayınlara yer verilmez. Olası bir olumsuzluk durumunda yazar(lar) doğabilecek her türlü maddi ve manevi zararı peşinen kabul etmiş ve yüklenmiştir. Bu nedenle ikinci üçüncü ve diğer şahıs ile kurumlar konusunda

dergimiz yönetimi ve kurulları hiçbir sorumluluğu kabul etmez. Bu yönde dergimiz ve kurulları üzerinde bir hukuki yaptırım uygulanması söz konusu olamaz. Eserlerin içeriği ve mevcut durumu yazar(lar) ait olup dergimiz bu yayınların sadece yayınlanması ve literatüre kazandırılması aşamasında görev üstlenmiştir. Tüm okuyucu, kamuoyu ve takipçilerine ilanen duyurulur

Dear readers and researchers,

We are happy and proud of publishing the 10th volume of International Peer-Reviewed Journal of Communication and Humanities Research. After the evaluations of our distinguished referees, we have included a total of 29 different papers in this volume. We believe that these researches will make great contribution to science world and they will be refereed. We extend thanks to our referees who contributed a lot and to the members of science board. We believe that we will publish many more volumes with the support of our esteemed readers and authors. As you know, our journal is indexed by many national and international indices. We also continue the national and international application to indices. We believe that we will be accepted to primary indices in a short period of time thanks to your support and the qualified studies to be sent. We also think that we will fill the gap in academic field by delivering you the qualified studies in the field of communication and literature. Your opinions and suggestions are also very important for us. The effect factor of our journal that reaches to world standards day by day is also increasing. Therefore, we would like to express our gratitude and respect to authors who support us with their papers, readers, followers and to all those who contributed. Hope to meet you in the 11th volume to be published in June 2016. Wish you the best.

(In any kind of study requiring ethical board report in our journal, author(s) is/are obliged to enter the data of necessary ethical board report while uploading their publication in editorship and journal system. Our journal, publication board, grant holder, editorial office, referee, Chief Editor XIII Ali Murat KIRIK and science boards do not undertake any responsibility for a problem to occur under any circumstances and conditions. Author(s) is/are obliged to give this information to journal in written. All liability in this issue belongs to author(s)). As per the "5187" of Press Law, material and emotional damage arising from the actions via published works, the content and legal responsibility of the publications published in our journal within the scope of m-13-14 unilaterally belong to author(s). Our journal, executive board, referees, editor, science board and publisher don't accept these obligations. The scientifically valuable papers with scientific content which contribute to literature are accepted and published in our journal. Apart from this, the papers with political, legal and commercial content which are against the intellectual property rights are not accepted. In case of a possible negative situation, author(s) is/are regarded as accepting and undertaking all kinds of possible material and emotional damage beforehand. Therefore, our journal's management and other boards don't accept any responsibility regarding the second, third and other persons and institutions under any condition. In this sense, a legal sanction on our journal and its boards is out of question. The content and the current status of the papers belong to author(s) and our journal only takes part in the publication of these papers and contribution to literature. Respectfully announced to all readers, public and followers by publication.

ŞEHİR SENFONİLERİ: MODERN ŞEHİR HAYATININ BELGESEL FİLMLERDEKİ YANSIMALARI¹

REFLECTIONS OF MODERN CITY LIFE IN DOCUMENTARY FILMS

Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü Ordu/ Türkiye

Öz: Sinemanın başlangıç yılları olan 1920'lerde şehre ait olan her türlü yeni, hızlı ve karmaşayı kucaklayan avant-garde yapımlar ortaya çıkmıştır. Bu yapımlar o dönemin modern şehirlerinin güç, kargaşa ve heyecanına odaklanırken; hem Avrupa hem de Birleşik Devletler'deki şehirlerin gündelik yaşamından kesitleri bir araya getirerek "şehir senfonileri" olarak ifade edilen bir türün başlangıcına öncüdürler. İlk dönemde ortaya konulan şehir senfonilerine ve ardıllarına bakıldığında bunların belgesel yapımlardaki, insanların ya da var olan durumların ardındaki gerçeği kavramaya yönelik olan objektif realiteden uzaklaştıkları görülmektedir. Bu yapımlar yalnızca zamanın, mekânın ve duygu durumunun şiirsel manipülasyonu ile ortaya konulabilecek olan içsel hakikati açığa çıkartmanın peşindedirler. Şehir senfonilerinin içerisinde şehirlerdeki çeşitli mimari yapılara ve bunların fonksiyonel dizaynlarına odaklanıldığı yapımlar da bulunmaktadır. Modern şehir yaşamının bir parçası olan mimari yapılara, modellere ve ritme odaklanan bu filmler gündelik hayatın izlenimlerini taşımaktadırlar. Şehir yaşamında insanın etrafını kuşatmış olan çeşitli yapılar bu filmlerde en ince ayrıntısına kadar ele alınmakta, gündelik koşturmacanın içerisinde şehir sakinlerinin gözünden kaçan detaylar vurgulanmaktadır. Bu çalışma çerçevesinde şehir senfonileri türü içerisinde yer alan ve şehirdeki gündelik yaşama odaklanan türün üç önemli temsilcisi olan belgesel yapımlar ele alınmaktadır. Bunlar Walther Ruttmann'ın Berlin, Büyük Bir Şehrin Senfonisi (1927), Alberto Cavalcanti'nin Sadece Zaman (1926) ve Dziga Vertov'un Kameralı Adam (1929) isimli belgesel yapımlardır. Bu filmlerin yapımların özellikleri şehir senfonileri türü çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu yapımlar sinemanın modern şehirlerin ortaya çıkış sürecini sergilemesi; mimari ve müzik gibi diğer sanat dallarıyla olan yakın bağlantılarını ortaya koymaları açısından önem taşımaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Şehir senfonisi, Belgesel Film, Avant Garde Film, Endüstri Devrimi, Walther Ruttmann, Alberto Cavalcanti, Dziga Vertov

Abstract: In the the 1920s which is the very beginning year of the cinema, avant-garde movies that embrace all sorts of new, fast, and complexity of city emerged. These movies focus on the power, ambiguity and excitement of modern cities. In both Europe and the US, these films that became known as "city symphonies" assemble images of everyday life in the cities. These early films and their successors move away from the "objective" reality of situations or people in order to capture an inner truth that can only be narrated by poetical manipulations of mood, time, and space. In the city symphonies there are films that focus on the various architectural structures in the cities and their functional designs. These films carry the impressions of everyday life by focusing on architecture that is part of the modern city life, models and rhythm. In these films various structures that surround people are focus point and details escaped the eyes of the inhabitants of cities in everyday hassle is emphasized. This paper discusses documentary films that are part of the city symphonies and focus on everyday life in the city. One of the documentary films is Berlin, Symphony of a Great City (1927) which is directed by German director Walther Ruttmann. Second film is Nothing But Time (1926) directed by Brazilian director Alberto Cavalcanti. The last movie is The Man With the Movie Camera (1929) directed by Russian director Dziga Vertov. These films have an important role in terms of revealing close links between cinema and other arts such as architecture and music.

Key Words: City Symphonies, Documentary Film, Avant-Garde Film, Industrial Revolution, Walther Ruttmann, Alberto Cavalcanti, Dziga Vertov

Doi: 10.17361/UHIVE.20161016631

- (1) Sorumlu Yazar: Şermin TAĞ KALAFATOĞLU, Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü Ordu/ Türkiye, tagsermin@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 18.01.2016 Kabul Tarihi/ Accepted: 09.02.2016 Makalenin Türü: Type of article (Araştırma – Literatür/ Research -Literature) Etik Kurul Raporu: Yok – None of Ethics Committee

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

1. GİRİŞ

Sinematografinin başlangıcından beri hem kurmaca hem de belgesel yapımların yönetmenleri modern metropollerin topoğrafyasından ve görüntülerinden etkilenmişlerdir. Bu durum özellikle Weihsmann'ın vurguladığı gibi Berlin ve Paris gibi büyük ekonomik ve politik gücün merkezi konumundaki şehirler için geçerlidir. Bu şehirler, bırakınız yapsınlar kapitalizminin endüstriyel gelişiminin ve serbest ticaretin sembolüdürler (Weihsmann, 2011: 25). Yeni yüzyılla birlikte hızlı nüfus artışı, şehirlerde zenginliğin ve ihtişamın artışı, büyük mimari yapıların inşası, şehir yaşamındaki çeşitlilik, toplumsal yapıdaki dönüşüm dünyadaki şehirlerin de çehresini değiştirmektedir. Çekilen filmler ve fotoğraflar şehir manzaralarını, teknik ve medeni açıdan geçirdiği dönüşümü öne çıkartmaktadır. Geleceğin metropollerinin canlılığı, karmaşıklığı ve yeni formları, teknolojik yeniliklerle kutlanmaktadır.

Şehirlere ilişkin duyulan hayranlığı sergileyen sinema tarihindeki ilk yapımlara bakıldığında bunların seyahatlere ilişkin filmler olduğu görülmektedir. Bu türde filmleri sinemanın farklı ülkelerdeki öncüleri olan kişiler gerçekleştirmiştir. Bunların içerisinde Fransa'dan sinematografin mucitleri olan Aguste ve Louis Lumière kardeşler, Amerikan mucit Thomas Edison, Bioscope'un mucidi olan Alman Skladanowski kardeşler gibi isimler yer almaktadır.

Penz gibi alandaki araştırmacılar ve film tarihçilerinin şehir senfonileri olarak ifade ettikleri, şehirleri konu alan filmlerin 1920'li yıllarda ortaya çıkışı metropollere artan ilgiyi yansıtmaktadır. Şehirlerin formları ve özellikleri şehirleşme, modernleşme ve toplu taşımadaki gelişmelerin bir sonucu olarak hızlı bir şekilde dönüşüm geçirmiştir (Penz, 2011: 26). Bu dönüşümün insanların ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olduğu konusunda çeşitli görüşler de ileri sürülmüştür. Alman sosyolog Georg Simmel The Metropolis and Mental Life-Metropol ve Ruhsal Yaşam başlıklı yazısında modern şehir yaşamının insanların psikolojisini ve fizyolojisini etkilediğini ifade etmektedir. Yüzyılın dönümünde Berlin'in kalabalık caddelerinde yürümenin ruh sağlığı konusunda çeşitli problemlere ve hatta fiziksel hastalıklara neden olabildiğini vurgulamaktadır (Simmel, 1903: 15).

Şehirlerdeki canlı ve ritmik hayat, 20. yüzyılın başında pek çok sanatçı, mimar, şair, yazar ve film yapımcısı için ilham kaynağı olmuştur. Çalışma çerçevesinde sanatçılara ilham kaynağı olan şehirlerdeki yeni yapılanmadan yola çıkılarak oluşturulan ve belgesel sinema örnekleri içerisinde bir alt tür olarak değerlendirilen şehir senfonileri, bu yapımların ortaya çıkmasını öncüleyen şehirlerin metropollere dönüşüm süreci ve şehir senfonisi türü içinde yer alan film örnekleriyle birlikte ele alınmaktadır.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

2. 1900'LÜ YILLARIN BAŞINDA ŞEHİRLERDE YAŞAM

On sekizinci yüzyılın ikinci yarısı içerisinde önce İngiltere'de başlayan endüstri devrimi bir yandan tekniğin hızla gelişimi ve bunun sanayide uygulanmasını vurgularken diğer yandan da büyük ve derin toplumsal değişikliklere işaret etmektedir. Talas'ın ifadesiyle "Ekonomik ve toplumsal alanda yeni bir çağ başlatan endüstri devrimi sade anlamı içinde küçük sanat ve zanaat üretiminin yerine yeni makinelerle donatılmış fabrikaların geçmesidir. Başka bir deyimle doğa gücünün yerine makinenin, yeni bir gücün alması söz konusudur" (Talas, 1990: 7-8). Bu büyük değişimler; büyüyen şehirlerin insanlarla dolup taşması sonucunu da beraberinde getirmiştir.

Bilimsel ve endüstriyel tekniklerdeki gelişmeler yatırımların büyük şehirlerde gerçekleşmesini ve bu şekilde ortaya çıkan yeni iş imkânlarından yararlanmak isteyen insanların da kentsel alanlara yoğun bir biçimde yerleşimini beraberinde getirmiştir. Zaman içinde kentler kırsal yerleşim alanlarını içine alarak ortadan kaldırmaya başlamıştır. Oral Sander Siyasi Tarih isimli kitabında kentsel yerleşim alanlarında nüfusun ve büyük metropollerin artışı sayısal olarak şu şekilde ifade etmektedir.

1871'de nüfusu 100000'den çok olan kent, Almanya'da sekiz taneydi, bu sayı 1900'de otuz üçe, 1910'da kırk sekize yükseldi. Rusya'da bu nitelikte kentlerin sayısı 1871'de altı iken, 1900'de

on yedi oldu. Yeryüzünde nüfusu bir milyonu aşan kent yalnızca Paris ve Londra iken, 1900 yılında bunlara Berlin, Viyana, St. Petersburg, New York, Chicago, Philadelphia, Tokyo, Kalküta ve Osaka katıldı. (Sander, 1995: 158).

Endüstri devrimi ile uygarlık tarihinde büyük bir atılım gerçekleştirilmiş ve dünya o zamana kadar geçen binlerce yılda olmadığı kadar bir değişime uğramıştır. Bilimsel gelişmeler endüstriyel alanın gelişmesinde ve de genişlemesinde kullanılmıştır. Kırsal alanda iş olanaklarının fabrikalar tarafından ortadan kaldırılması ile buralarda tutunamayan insanların fabrikaların olduğu yerlere kitlesel göçü kentlerin büyümesini ve kalabalıklaşması sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Kent nüfusunda kırsal alandan ve ülke dışından yoğun olarak gelen göç sonucunda gerçekleşen artış, aynı zamanda şehirlerin mimarisini de etkilemiştir. Sayısı artan kalabalıkların iskân ve ekonomi-kültür merkezlerine dönüşen metropollerdeki iş merkezlerinin inşası şehirlerin çehresini hızlı bir şekilde dönüşüme uğratmıştır. 20. yüzyılda Amerika Birleşik Devletleri'nin New York şehrindeki dönüşümü özetlemek açısından Mohl'un aktardığı bir anıyı alıntulamak yararlı olacaktır:

"Fabrikadaki işime yürüyüşte, yapım alanındaki en yeni icadın önünden geçiyorum, gökdelen. Elisha Otis'in elektrikli asansörü ve yapısal çelik çerçeve, inşaatçıların 1913 yılında 55 katlı Woolworth Binasının inşasına olanak sağlamıştır. Şehir

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

planlaması her şeyin nereye yapılması gerektiği konusunda yardımcı olmaktadır. Şikago’da 1893 yılında Dünya Kolombiya Sergisinden sonra şehir planlamacılığına başlamışlardır. Yolda giderken şehre yeni gelenlerin yanından geçmek olasıdır. Geldiği yer olan çiftlikte herşeyin daha farklı olduğundan bahseden genç adamı görüyor musun? O köyden kente gerçekleşen büyük göçün sadece küçük bir parçası. Son nüfus sayımına göre Amerikan tarihinde ilk defa şehirlerde kırsaldan daha fazla insan yaşadığı tesbit edilmiştir” (Mohl, 1985: 97).

Amerika Birleşik Devletlerinde 1910 yılının başından itibaren kentsel alan için asgari nüfus eşiği 2500 olarak belirlenmiştir. Kent nüfus eşiğini karşılayan, tüm bölgeyi, insanları ve konut birimlerini kapsayan anonim alan olarak tanımlanmaktadır. 1920 yılında gerçekleştirilen nüfus sayımında, ilk defa ABD nüfusunun yüzde 50’si şehirli olarak tanımlanmıştır (www.census.gov, 11.01.16).

Şehirlere göç eden kalabalıkların yaşaması için konutların yapımı mimarinin işi haline gelmiştir. İskân sorunun çözümünde farklı ülkeler çeşitli çözümler üretmişlerdir. İngiltere’de sekiz katlı apartmanlardan oluşan siteler işçiler için yapılmışken, Amerika Birleşik Devletleri’nde dört ile altı kat yüksekliğinde, her katta dört dairesi olan, her bir dairede iki ya da üç ailenin yaşadığı binalar New York’ta inşaa edilmektedir. Mohl’un The New City: Urban America in the Industrial Age isimli çalışmasında ifade ettiği üzere asansörün

ya da sıhhi tesisatın bulunmadığı apartmanlarda, lağım için fosseptik çukuru kullanılmaktadır. Şehirlerde artan kalabalıkların yaşam standartlarına bakıldığında, gelir dağılımında uçurumların olduğu dikkati çekmektedir. Library of Congress’in web sitesinde (www.loc.gov) 1900-1929 yıllarında şehirde yaşayanların hayatlarına ilişkin verilen detaylar son derece çarpıcıdır. Orta ve üst gelir grubundakiler daha da zenginleşirken şehre daha iyi bir yaşam için göçle gelen insanların bir kısmı açıklıkla yüz yüzedir.

Şehirlere göç eden insanlardan bazıları için bu durum zenginlik getirmiştir. Ortaya çıkan orta sınıf için gelirden ve boş zamanda artış gerçekleşirken, giderek büyüyen şehir çeşitli avantajları kullandırmaya sunmaktadır. Alışveriş merkezleri ve mağazalar giderek artan maddi materyal ihtiyaçlarının karşılanması için ortaya çıkmıştır. Parklar, eğlence parkları, beyzbol stadyumları estetik ve eğlenme ihtiyaçları için inşaa edilmişlerdir. Ulaşım ve alt yapı sistemleri orta ve üst sınıfın giderek artan ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmişlerdir. Şehirlere göç eden çoğu insanın durumu ise kötüye gitmiştir. Kırsal alandan ve diğer ülkelerden zenginlik hayallerini gerçekleştirmek üzere şehirlere göç eden insanlar fabrikalarda çalışmaktadırlar. Şehirlerde 1904 yılında yaşayan her üç kişiden birinin açıklıktan ölüme yakın olduğu tahmin edilmektedir (www.loc.gov, 12.01.2016).

1900’lü yıllarda şehirlerin nüfusunda ve mimari olarak yapılanmasında yaşanan büyük dönüşüm-

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

lerine yol açan on dokuzuncu yüzyılın ekonomik ve toplumsal alandaki köklü değişimleri, etkilerini düşünsel alandan sanata kadar her konuda göstermiştir. On dokuzuncu yüzyılda insan düşüncesi deney ve gözleme dayanan bilimlerdeki hızlı gelişmeler ile soyut görüşlerden uzaklaşmıştır. Adnan Turani'nin Çağdaş Sanat Felsefesi isimli kitabında vurguladığı üzere, bu gelişmeler felsefeyi de bilimsel açıdan denenmiş verilere dolayısıyla da doğa bilimlerine bağlamıştır. Ludwig Feurbach (1772-1837) felsefenin doğa bilimlerine dayalı bir insan bilgisi olduğunu ifade etmekten; on dokuzuncu yüzyılın başında ölen Kant (1724-1804) bilimin felsefeye bağlı olduğuna inanmaktadır. İki yüz yılın arasında paradigmanın geçirdiği değişim açıkça görülmektedir. Artık insan düşüncesi pozitif bilimler yoluyla aydınlanmaktadır. Bilime dayalı bir olguculuk (pozitivizm) felsefesi ortaya çıkmıştır ve yaşanılan çevredeki her şeyin gözlem ve deney yoluyla açıklanabileceği düşüncesi genel bir kanı haline gelmiştir. Bu dünya görüşü de dönemin bütün düşünsel ve sanatsal alanlarına damgasını vurmuştur (Turani, 1997: 36-37).

Bu gerçeklik akımından edebiyatçılar da kendilerine düşen payı almışlardır. Onlar da doğaya yönelerek, etraflarındaki olayları gözlemleyerek içine girmeye ve durumları daha iyi anlamaya çalışmışlardır. Toplumsal yaşam tanık olunan değişimler ışığında ele alınmıştır. Arnould Hauser Sanatın Toplumsal Tarihi'nde toplumsal hayatın gerçeklerinin romanlarda ele alındığının altını çizmektedir. Bunları toplumcu romanlar olarak

ifade eden Hauser, “karakterlerin toplumsal yönlerinin ifade edilmesi, karakterlerin gerçeklik ve inandırıcı olan ölçütleri olma durumuna gelir” sözleriyle insanların toplumdan kopuk bir biçimde ele alınamayacağını belirtmektedir (Hauser, 1984: 233).

Bilimsel çalışmaların resim alanındaki yansımaları izlenimciler ile gerçekleşmiştir. Newton'un, Chewreulle'un, Helmholtz'un ışık ile ilgili çalışmaları, izlenimci ressamlar üzerinde etkili olmuştur. İzlenimciler resimde yeni bir anlayış geliştirerek; nesnelerin biçimleri yerlerini renk sistemine bırakmıştır. Artık tablo yüzeyi bu sisteme göre kurulmaktadır. Nesne üzerindeki ışık renklerini resmetmek istediklerinden, doğa biçimlerinin gerçekçi bir biçimde tuvale aktarılması onlar için önemini yitirmiştir. Bunun tablodaki etkisi nesnelerin biçimlerinin resim yüzeyinde azalması olmuştur (Turani, 1997: 41)

Resimde izlenimciliğin ortaya çıkmasında önemli rol oynayan faktörlerden biri de fotoğraf olmuştur. Fotoğraf ile resim doğadaki nesnelere birebir aktarmadan uzaklaşarak özgün anlatımlar geliştirebilme olanağına kavuşmuştur. On dokuzuncu yüzyıl pek çok bilimsel ve teknik gelişmelere; toplumsal, ekonomik ve sanat alanında değişimlere sahne olmuştur. Bu yüzyılda yeni bir çoğaltım teknolojisi olan fotoğrafın da keşfi gerçekleştirilmiştir. Daha sonra bir sanat haline gelecek olan fotoğraf ile çoğaltım teknolojilerinde bir devrim gerçekleştirilmiştir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Walter Benjamin Tekniğin Olanaklarıyla Yeniden Üretilbildiği Çağda Sanat Yapıtı'nda fotoğrafın yeniden üretim sürecine getirdiği hızı şu sözlerle ifade etmektedir:

Fotoğraf ile birlikte insan eli, resmin yeniden üretim süreci içerisinde ilk kez sanatsal yükümlülüklerinden kurtuldu; bu yükümlülükler artık yalnızca objektife bakan göz tarafından üstlenildi. Gözün algılaması, elin çizmesinden çok daha az zaman aldığından, resim aracılığı ile yeniden üretme süreci konuşma ile at başı gidebilecek bir hıza erişti (Benjamin, 2001: 53)

Walter Benjamin, tekniğin olanakları ile yeniden üretimin defalarca gerçekleşmesinin sanat yapıtında meydana getirdiği değişiklikler konusunda; sanat eserinin hakikiliğinin sarsılması üzerine odaklanmaktadır. Bir nesnenin hakikiliği onun maddi varlığının yanı sıra, tarihsel tanıklığını da içine almaktadır. Yeniden üretim ile o nesnenin maddi varlığı, diğer bir deyişle biriciklik niteliği taşıyan varlığı, şimdi ve buradılığı zarar görmektedir. Sanat yapıtını özgün, tekil kılan onunla kurulan ilişkilerin benzersiz bir deneyim olmasını sağlayan, sanat yapısına büyüsunü ve otoritesini veren bu mesafe, Benjamin tarafından aura olarak tanımlanmaktadır. Tekniğin olanakları ile bu aura ortadan kaldırılmıştır. Sanat yapıtını çevreleyen hale artık ortadan kaybolmuştur. Benjamin Son Bakışta Aşk adlı kitabında aurayı farklı bir vurgu ile "bir uzaklığın bir kerelik görünüşü" olarak tanımlamıştır. Bir nesnenin aurasını duymak, bakışa karşılık verme yeteneği demektir. Fotoğrafçılık

bu yeteneği ortadan kaldırmaktadır (Benjamin, 1995: 146).

Fotoğrafın getirdiği yenilikler konusunda Andre Bazin geleneksel görüntü ile teknik görüntü arasında karşılaştırma yapmakta dikkati aygıtın özelliklerine çekmektedir. İlk defa nesne ile anlatımı arasına bir başka nesnenin dışında bir şey girmemektedir. Resme göre temel yeniliği nesnellindedir (Bazin, 1995: 47).

Fotoğraf dönemi için büyük yankı uyandıran bir başka buluşu öncülemiştir. Hareket eden görüntünün farklı ülkelerde farklı isimlerle keşfedilmesi, şehirlerdeki kalabalıkların hoşça vakit geçirmelerini sağlayacak büyük bir endüstriye dönüşüm sürecinin ilk adımlarıdır. İlk zamanlarda panayırlarda tek bir kişinin izleyebildiği bir atraksiyon olan sinemanın ilk öncülerinin kameralarını yaşadıkları şehirlerdeki hayatın kaydı için kullanmaları sonucunda çalışmanın odak noktasını oluşturan belgesel film türlerinden olan şehir senfonileri ortaya çıkmıştır.

3. ŞEHİR SENFONİLERİ

Sinemanın sessiz döneminde sinema salonlarında doğa maceraları, savaş, haber ve egzotik yerlere ilişkin filmler gösterilmektedir. Bunların yanı sıra sanatçılar farklı duyuları harekete geçirecek görsel şiirler üretmektedirler. Sinemanın anlatım olanaklarının keşfi ve daha ileriye taşınması açısından farklı sanatçıların denemelerine sahne olunan sinemanın bu ilk yıllarında şehir senfonileri şehirlere, makineleşmeye ve gelişime karşı

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

duyulan modernist sevginin bir parçası olarak öne çıkmaktadır. Makinaların içerisinde sanatçıların özellikle sevgi duydukları kamera öne çıkmaktadır. Kameranın olanaklarının keşfi sürecinde avant garde film yapımcısı olan sanatçılarda olduğu gibi sinema dilinin sınırları daha da ileri taşınmaya çalışılmaktadır. Sürrealizm ve fütürizm gibi avant garde sanat akımlarının çeşitli öğelerini bünyesinde barındıran şehir senfonileri, insanlara genellikle şehir yaşamına ilişkin gözlerinden kaçan detayları göstermektedirler.

Şehir senfonisi terimi modern şehrin endüstriyel gelişimi ve klasik müziği bir araya getirmekte, birbirinden ayrı ifadeleri bir bütün içinde organize etmektedir. Bu türde yer alan yapımlar, sinemanın mimari ve müzik gibi farklı sanat dalları arasındaki ilişkisini anlamak açısından temeldir. Bu filmlerin 1920'lerde ortaya çıkmasında etkili olan çeşitli etmenleri Penz Architecture and the Screen from Photography to Synthetic Imaging Capturing and Building Space, Time and Motion başlıklı yazısında ele almaktadır. Bu etkenleri özet olarak şu şekilde sıralamak mümkün:

- Lumière kardeşler gibi sinemanın öncülerinin kameramanlarını dünyanın dört bir yanına göndererek, şehirlere ilişkin filmler çekmeleri,
- Fotoğrafın ilk yıllarında portreler, grup portreleriyle birlikte son derece popüler olan şehir portrelerinin ve şehri hareket halinde fotoğraf-lama olanağının sinemanın icad edilmesinden sonra kamera ile devam etmesi.

- Şehirlerin daha öncesine benzemez bir biçimde hızlı bir şekilde büyüyüp, gelişmesi.
- 1910'lar ve 1920'lerde özünde modern olarak algılanan şehirlerin, bu sembolüyle çalışmaya hevesli olan film yapımcıları.
- Hızlı bir gelişme döneminde olan şehirlerin; dönemin etkili sanat akımlarından olan fütürist hareketin etkisiyle bu hareket halinin ve hızının ele geçirilmeye filmler aracılığıyla çalışılması (Penz, 2003: 144).

Şehir senfonilerinin yapılmasına ön ayak olan içinde bulunulan zamanın ruhunu yansıtan en iyi çalışmalar Walter Benjamin ve James Joyce tarafından ortaya konmuştur. Benjamin etrafındaki güzelliklerin değerini bilen "flaneur" üzerine yazmıştır. Paris'e 1933 yılında yerleşen Benjamin'nin bunu bir sanat gibi icra ettiğini ifade eden Penz (2003: 145), gezme ve etrafı gözlemlenme eyleminin layıkıyla gerçekleştirilmesi için büyük bir şehir gerektiğini belirtmektedir.

Flaneur işi gücü olmayan birinin kişiliğine bürünerek gezinir. Böylece insanları birer uzman yapan işbölümünü de protesto etmiş olur... Cadde Flaneur için konuta dönüşür; sokaktaki adam, kendi dört duvarının arasında nasıl evinde olduğunu duyumsarsa, Flaneur de bina cepheleri arasında kendini evindeymiş gibi duyumsar. Onun gözünde emaye kaplı parlak firma tabelaları, aşağı yukarı bir burjuva salonundaki yağlı boya tablo gibi duvar süsüdür; duvarlar, not defterini dayadığı yazı masasıdır; gazete kulübeleri kitaplıklarıdır;

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

kafelerin balkonları da işini bitirdikten sonra eğilip baktığı cumbalardır (Benajmin, 2001: 148).

Şehir senfonilerinde aksiyon James Joyce'un "flaneurie" romanı Ulysses (1922) ile benzer bir şekilde, gün doğumundan batımına sürmekte, zaman ve yer birliği bulunmaktadır. Yeni bir anlatım dilini ortaya çıkartmayı amaçlayan şehir senfonilerinin yaratıcıları, film dili için bir ilham kaynağı arayışı içindedirler. Bunun için Graf'ın vurguladığı gibi diğer sanat dallarından özellikle müziğe yönelmişlerdir. Filmlere verilen senfoni adı bu noktada ilişkili hale gelmektedir. Filmin ritmik montajı müzikal kompozisyona benzer bir biçimde sürenin hesaplanmasını içermektedir. Şehir senfonileri çeken yönetmenler müzikal estetiğin matematiksel soyutlamalarına yeni bir film dili oluşturabilmek amacıyla yönelmektedirler. Müzik ve müzikal kompozisyon film yapımına fiziksel olmayan bir model sunmaktadır. Bundan dolayı filmlerin yönetmenleri çalışmalarını ve fikirlerini tanımlarken sesleri, melodileri ve harmonileri anımsatan soyut konseptleri benimseyebilmektedirler (Graf, 2007: 80-81).

Şehir senfonilerinin kurgu anlayışına bakıldığında müzikle bağlantılı olarak görüntülerin ritmik bir biçimde kurgulanmasını içeren ritmik montajın yanı sıra çağrışımsal kurguya da yer verildiği görülmektedir. Çağrışımsal montajda ise ritme önem verilmekle birlikte, grafik özellikleri, mekân ve içerik daha ön plandadır. Şehir senfonilerinde bu tarzda kurgunun iki düzeyde işlevi olduğu görülmektedir. Kompozisyon düzeyinde kontrast

şekiller ya da diğer görsel fenomenler, hareketin yönü ya da tınsal özellikler birbirleriyle zamansal ve dolayısıyla uzamsal olarak yakın hale getirilirler. İkinci tür çağrışımsal kurgu şehir senfonilerinde anlam oluşturmak üzere daha entelektüel bir seviyede işlev görmektedir (Graf, 2007: 82).

Şehir senfonileri geleneksel anlamda belgesel olmasalar da, bu filmlerin yönetmenleri istisnasız bir biçimde film yapımında belgesel yaklaşımına ilgi duymaktadırlar. Bunun nedeni sinematografi aygıtının fotoğrafik görüntüyle, dolayısıyla gerçekliği yansıttığı iddiasıyla bağlantısı ve bundan yol çıkılarak kullanılan sinema dilinin estetik unsurlarının saflığıdır. 1900'lerin başlarında sayıları ve nüfusları hızlı bir biçimde artış gösteren metropeller yeni bir sinema dili arayışında olan film yapımcılarının ilgilerinin ana merkezi haline gelmişlerdir.

1920'lerde yaygın hale gelen şehir senfonileri türünün kökenleri konusunda yorumcular ve film eleştirmenleri görüş ayrılıklarına sahiptir. Türün ilk örneği olarak Paul Strand ve Charles Sheeler'in 1921 yapımı New York City, Manhatta isimli soyut çalışması gösterilmektedir. Ancak bunun şehir senfonisi türünün özelliklerini tam olarak yansıtan bir film olmadığı da ifade edilmektedir. Graf'ın vurguladığı üzere tipik şehir senfonilerinde görülen ritmik kurgu sitili filmde kullanılmamıştır. Bununla birlikte, filmde şehir senfonilerinde bir standart haline gelen gün doğumundan batımına şehir yaşamının yansıtılması, soyut mimari görseller ve figüratif unsurlar yer almakta, belgesel

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

sitilinde sekanslar bulunmaktadır. Sheeler'in resim, Stieglitz'in ise fotoğraf geçmişinin izleri filmde görülmektedir (Graf, 2007: 78).

Şehir senfonisi türünde yer alan film örneklerine bakıldığında bunların içerisinde dönemin yaygın sanat akımlarının etkisinde çekilmiş filmlerinin, fütürist denemelerin, pür sinema örneklerinin, şiirsel, müzikal ve izlenimci yapımların bulunduğu görülmektedir. Pippo Oriani ve Corrado D'Errico'nun filmi *Velocità* (1930/1931), Corrado D'Errico'nun *Stramilano* (1929/1930); Henri Chomette'nin *Jeux reflets et de la vitesse*, (1925); René Clair'in *La Tour* (1928) filmleri örnek olarak verilebilir. Bu listeye farklı ülkelerde çekilen yapımlar eklenebilir. Jean Vigo, doğduğu şehir olan Nice'i Dziga Vertov'un kardeşi Mikhail Kaufman ile *À Propos de Nice* (1930) isimli filmde sarkastik bir biçimde ele almıştır. René Clair, ritmik kurgusu ve şehrin belgesel sitilindeki görüntülerini kullanarak şehir senfonisi türü içerisinde değerlendirilen *Paris qui dort* (1923) isimli filmi çekmiştir. Ancak yapımadaki, geleneksel anlatı yapısının, güçlü hikâye unsurlarının ve kamera kandırmacalarının bu sınıflandırmayı zorlaştırdığını da belirtmek gerekmektedir. Mikhail Kaufman ve Ilja Kopalın'ın *Moskva/Moscow* (1928) isimli daha az bilinen çalışması; Henri Storck'un yaşadığı sahil kasabasındaki hayatı gözlemleyerek çektiği *Images d'Ostende* filmi (1930); Hollandalı film yapımcısı Joris Ivens'in bu türde bir klasiğe dönüşmüş olan çalışması *Rain*'i (1929) şehir senfonisi türü içinde yer alan

yapımlardandır (Aufderheid, 2007: 15; Graf, 2007: 78).

Bu tür içerisinde bu dönemi temsil eden üç film öne çıkmaktadır: Walther Ruttmann'ın *Berlin, Symphonie of a Great City* (Almanya, 1927), Alberto Cavalcanti'nin *Rien que les Heures-Nothing But Time* (Fransa, 1926), Dziga Vertov'un *Man with a Movie Camera* (SSCB, 1929). Bu üç çalışma yeni bir tür yaratarak, sinema tarihi ve kullanılan biçim –kurgu- açısından dönüm noktası oluşturmuştur.

3.1. WALTHER RUTTMAN: BERLIN, DIE SINFONIE DER GROBSTADT-BERLIN, SYMPHONIE of a GREAT CITY

Alman film yapımcısı Walther Ruttmann (1887-1941) Frankfurt, Almanya'da dünyaya gelmiştir. Mimarlık ve resim eğitimi gören Ruttmann, Viking Eggeling gibi soyut filmler çeken bir Dadaist sanatçının etkisini ve Vertov'un film üzerine düşüncelerini *Berlin: Die Sinfonie der Großstadt-Berlin, Symphonie of a Great City* (Berlin: Büyük Bir Şehrin Senfonisi-1927) isimli filmde bir araya getirmiştir (Macdonald ve Cousins, 1998: 73).

Filmde izleyici bir trenle Berlin'e girmekte; şehrin bir günü makineler ve insanların etkileşimi çerçevesinde ele alınmaktadır. Filmin açılışında dinamik bir biçimde hareket eden trenden görüntüler birbiri ardına verilmektedir. İnsanların yer almadığı bu görüntülerde telefon hatları, raylar, kırsal manzaradan metropole geçiş yer almaktadır.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Trenin istasyona girişiyle Berlin yazısı görül-
mektedir. Duran trenden şehre yapılan kesmeyle
şehirden genel manzaralara geçilmektedir. Saat
kulesindeki saat beşi göstermektedir. Günün yeni
ağarışı ve boş sokak görüntüleri eşliğinde, henüz
uyanmakta olan şehirden görüntüler verilmektedir.

Henüz çalışmaya başlamamış fabrikaların ma-
kinaları, kapalı pancurlar, kapalı mağazalar ve
hareketsiz sokaklar büyük bir metropolde hızla
akan hayata ilişkin ipuçları barındırmaktadır.
Sabahın erken saatlerinde sokaklardaki tek ha-
reket köpeğiyle gezen bir polis memuruyla etrafi
koklaya koklaya yürüyen bir kedidir. Yavaş yavaş
bunlara çerçeveye giren insanlar yerdeki kırıntıları
yemekte olan güvercinler eklenir. Trenler sefer-
lerine başlamakta, sokaklara gündelik rutinlerini
yerine getirmek üzere çıkan insanlarla hareket
artmaktadır. Toplu taşıma araçlarını kullanan
yüzlerce insan, tramvaylar, trenler, sokaklardaki
araçlar eşliğinde, Berlin büyük bir hızla güne
başlamıştır.

Fabrikalara giden işçiler, çalışma önlüklerini
giymekte ve makinaların çarkları harekete geç-
mektedir. Fabrikaların üretim bantlarına süt dolu
şişeler ve ekmekler sıralanmaktadır. Farklı fabri-
kalardan verilen kesitlerle üretimin tüm hızıyla
sürdüğü gösterilmektedir. Bu görüntülerden sonra
1. bölümün sonu yazısı belirmektedir.

İkinci bölüm yazısından sonra, kepenklerini açan
mağazalar, pencerelerini açan evler, açılan kapılar-
la, evlerin camlarından dışarıya havalanması için

sarkıtılan yorganlar, silkelenen örtüler, dökülen
sularla şehrin güne başlangıcının devam ettiği
gösterilmektedir. Seyyar meyve satıcıları araba-
larını sokağa çıkartmakta ve insanlar sabah alış
verişlerini yapmaktadırlar. Çöpler toplanmakta,
gazeteler dağıtmakta, çocuklar okula gitmekte,
şehrin gündelik koşuşturması tüm hızıyla sür-
mektedir. Açılan mağazalar ve şehrin sokakları
hummalı bir biçimde temizlenmektedir. Büyük
bir şehir insanlarıyla, arabalarıyla, toplu taşıma
araçlarıyla ve temizlenen sokaklarıyla birlikte
yeni bir güne hazırdır. Ofiste daktiloda yazı yazan
kadınlar, telefonda konuşan erkekler, telefonları
bağlayan santralde çalışanlarla birlikte şehir hayatı
çalışan ve üreten insanlarıyla gösterilmektedir.
Bu görüntülerin arasına Ruttman'ın çığlık atan
bir maymun ve kavga eden köpeklerin görün-
tüsünü koyması konusunda Barnouw (1993:
74), Eisenstein'in şok edici kurgu tekniğinin
kullanıldığını ifade etmektedir. Bu görüntülerle
2. Bölüm son bulmaktadır.

Tünelin karanlığından aydınlığa çıkan bir trenden
yapılan çekimle başlanan üçüncü bölümde, inşaat
alanlarından görüntüleri, sokakta ürünlerini tanıtan
seyyar satıcıları ilgiyle izleyen insanların genel
çekimleri takip etmektedir. Berlin sokaklarında
hayat tüm canlılığı, kalabalıklığıyla devam etmekte-
dir. Sokakta kavga eden iki erkeğin görüntüsü
filme gerilim unsuru katmakla birlikte, bu kısa
sürede polisin müdahalesiyle çözülmektedir.
Şehirde yaşamın devam ettiği çeşitli kontrast
görüntülerle vurgulanmaktadır; evlenen bir çift,

UHİVE

www.uhdergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

cenaze arabası, dilenen genç kadın, yerden çöp toplayan adam, uçakla seyahat edenler. İnsanlar hızla akan trafikte karşıdan karşıya geçerken zorlanmaktadırlar.

Dördüncü bölüm saatin 12'yi göstermesiyle başlamaktadır. Çalışanlar için paydos vaktidir. İşçiler işlerine ara verip yemeklerini yemeye başlamışlardır. Atlara yapılan kesmeyle onların da önlerine konulan yemleri yedikleri gösterilmektedir. Öte yandan lüks lokantalarda yemek yemekte olan insanların görüntülerine de yer verilmektedir. Sokakta seyyar tezgâhlarda yiyecek satan ve bunlardan aldıklarını yiyen insanların görüntüleri ve aralarda verilen aslan, maymun gibi hayvanların yiyeceklerini yeme görüntüleri tam bir tezat içerisindedir. Öğle paydosundan sonra üretim bantları tekrar çalışır. Basılan gazetelerin paketlenildiği daha sonra da balyalar halinde dağıtımına çıkarıldığı gösterilmektedir. Şehirde yaşam sokakta dilenen yaşlı bir kadın mücevher alan zengin insanlar gibi zıtlıkları içerecek şekilde tüm hızıyla devam etmektedir. Bu yüksek tempo lunaparktaki hız treninden çekim yapan kameranın çektiği görüntülerle desteklenmektedir. Bu görüntüleri bir köprüden atlamaya teşebbüs eden bir kadına yapılan kesmeler takip etmektedir. Kadın suya atlayarak intihar eder, arkasından büyük bir kalabalık köprüye toplanır. Bunu bir moda gösterisindeki mankenlere yapılan kesme takip eder.

Filmin temposu, lunaparktaki hızlı trenden çekilen görüntüler, kafesinde hızlı bir biçimde

volta atan aslan, hareket halindeki tren, yağmur ve rüzgârlı havada hızlı bir şekilde hareket eden insanlar ile yangına yetişen itfaiyecilere yapılan kesmelerle arttırılmıştır. Bu tempoyu hızlanmış olan müzik de desteklemektedir. Bu çılgın tempo fırtınanın dinmesi ve bir elin manivela kolunu çevirip dönen çarkları durdurmasıyla son bulur. Çalışma günü sona erer ve insanlar iş yerlerini terk etmeye başlarlar. Suda eğlenen çocuklar, yelkenli yapan, kürek çeken insanlarla birlikte yoğun çalışma temposunun son bulduğu bir kere daha hatırlatılmaktadır. Çeşitli spor müsabakalarından ve yarışlardan görüntüler insanların boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini de açıklar niteliktedir. Dans eden, moda gösterileri izleyen insanlar belirli bir gelir grubuna ait insanların yaşamlarına ilişkin ipuçları içermektedir.

Filmin beşinci bölümünde havanın kararmasıyla ışığı yanan evler, mağazalar ve arabalar günün sonuna yaklaşıldığının habercisidirler. Ancak şehirde hareket devam etmektedir. Sinema salonlarını dolduran kalabalıklar perdede sadece ayakları gösterilmekle birlikte Charlie Chaplin olduğu anlaşılan oyuncunun filmi izlemektedir. Sokaklarda dolaşan insanlar, hareket halindeki arabalar ve tramvaylar şehrin henüz yatmaya hazır olmadığının göstergesidirler. Gece gösterisine hazırlanan dansçı kadınlar ve hokkabazlar çeşitli şovlar ile kalabalıkları eğlendirmektedir. Farklı gelir grubundan olan insanların eğlenmelerini gösteren görüntülere yer verilmiştir. Havai fişeklerin patlamalarıyla film son bulur.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Ruttman'ın 62 dakika olan filminde bir şehir gün doğumundan batımına insanların çalışmalarından, molalarından, eğlenmelerinden ve boş zamanlarını dolduran diğer etkinliklerinden kesitlerle özetlenmektedir. Filmin temposu müziğin temposuna ayak uyduran kurguyla hızlandırılmakta ve yavaşlatılmaktadır. Ruttman'ın filminde görüntüler tematik bir bütünlük içinde birbirini takip etmektedir. Şehir senfonisi türü içinde değerlendirilen film, başarılı bulunmakla birlikte çeşitli eleştirilere de maruz kalmıştır. Filmi eleştirenlerden biri olan Siegfried Kracauer'e (1995: 318) göre film, diğer konulu filmlerde olduğu gibi politik bir duruştan yoksundur. Kracauer yönetmenin birçok detayı birbiriyle bağlantılandırmadan bıraktığı ve Berlin'in yalnızca hız ve çalışmanın şehri olduğu fikrine odaklandığı konusunda eleştirilerini yöneltmektedir. Ruttman'ın şehri sosyal, ekonomik ve politik yapısıyla doğru bir şekilde anlamaktan ve onu insan odaklı gözlemlemekten uzak olduğunu ifade etmektedir. Ancak, Ruttman'ın filmi eleştirilere rağmen pek çok yönetmeni etkilemiş ve şehir senfonileri türü içerisinde önde gelen örneklerden biri olmayı başarmıştır.

3.2. ALBERTO CAVALCANTI: RIEN QUE LES HEURES-NOTHING BUT TIME

Pek çok sanatçı şehir senfonisi kavramını olanakları yeni yeni keşfedilen sinemayla denemeler yapmanın bir aracı olarak görmüştür. Ruttman'ın filminden etkilenen Brazilyalı sanatçı Alberto Cavalcanti (1897-1982), Alman yönetmenin filminden sonra Paris hakkındaki filmi Rien

que les Heures-Nothing But Time'ı (Sadece Zaman-1926) çekmeye başlamış ve filmini ondan önce tamamlayarak gösterime sokmuştur. Filmde, izleyici Paris'teki farklı gelir grubundan insanları da içerecek şekilde bir tura çıkılmaktadır.

“Tüm şehirler onları birbirlerinden ayıran anıtlar olmasa aynı görünürlerdi” sözleriyle başlayan filmde Eyfel kulesinin görüntülerine yer vererek açılış yapılmıştır. “Bu şık ve zarif bir yaşamın tasviri değildir...” sözleriyle devam eden filmde “...ezilen mütevazı günlük yaşamın...” ele alınacağı alt yazılarla ifade edilmektedir. Zira şık giyimli kadınların merdivenden inişleri ve sohbet edişleri gösterilmekte daha sonra da bu kare donarak fotoğrafa dönüşmekte, sonra da bu fotoğraf bir el tarafından parçalara ayrılarak sokaktaki çöp olmaktadır. Cavalcanti Paris'i resmeden ressamın tablolarından kesitlere yer vermektedir. Şehirdeki günlük rutinin başlangıcı çeşitli detaylarla verilmektedir: Dar sokakalarda güçlükle yürüyen fakir, yaşlı bir kadın, arabadan inen, giyimlerinden verilen detaylardan zengin oldukları anlaşılan bir çift, yerdeki akan suda yüzen oyuncak bir bebek gibi.

Filmde sabahın ilk saatleri tezatlık taşıyan görüntüler eşliğinde arka arkaya sıralanmaktadır. Çiçekler, sebzeler yakın plan çekimlerle gösterilmekte ve bu görüntülerin arkasından çöp çekimlerine geçiş silme tekniğiyle sağlanmaktadır. Cavalcanti'nin filmi, sinema tarihinde kesme ya da zincirleme yerine silme efektini kullanan ilk kurmaca olmayan film olarak anılmaktadır (Barsam, 1992: 60).

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Mağaza çalışanı vitrindeki mankeni özenle hazırlamakta, seyyar satıcı mallarını sırtlanmış bir biçimde yolda yürümekte, hayvan berberi bir köpeği tıraş etmektedir. Çalışanlar işlerinin başlarında görevlerini yerine getirirken gösterilmektedirler. Zaman insanların hergünkü rutinlerini yerine getirirken ilerlemektedir. Cavalcanti'nin film boyunca çeşitli çekim hilelerine başvurduğu görülmektedir. Restoranda biftek yemekte olan bir adamın tabağındaki etin görüntüsünün üzerine hayvanın kesilme ve parçalanma görüntüsü bindirilmektedir. Konudan konuya geçen Cavalcanti'nin filmi, Ruttman'inkiyle karşılaştırıldığında daha dağınık durmaktadır.

Akşam olduğunda paydos zamanı olduğu ve çalışmanın yerini dinlenme ve eğlenmeye bıraktığı alt yazıyla hatırlatılmaktadır. Kart oyunu oynayan insanlar, tarot falı bakan falcı, filmin başında sokakta yürürken gösterilen kadının oturur pozisyonunda sokakta uyuklaması birbiriyle bağlantısız bir biçimde gösterilmektedir. Öpüşen çift, yiyecek, öpüşen bir başka bir çift, yiyecek ve daha sonra birbirine sarılmış iki kişiyi sırtlarından gösteren bir heykel, yiyecek, başka bir öpüşen çift karama ve açılmalarla art ardına sıralanmaktadır.

Fabrikadan çıkan işçiler çalışma gününün sona erdiğini vurgularken, filmde aralıklarla gösterilen yaşlı kadına geçiş yapılır. Kadın bir inşaat alanında düşe kalka yürümektedir. Alt yazıda sıcaktan bunaldığı ve bir gölge aradığı belirtilmektedir. Gazete satan bir kıza geçiş yapılır. Kız teslim aldığı gazeteleri satmak üzere caddede hızlı adımlarla

yürümektedir. Bu yürüyüşü çeşitli gazetelerin isimlerinin birbiri peşi sıra gösterilmesiyle kesintiye uğrar. Kızın yürüyüşünü hızlanması ve koşmaya başlamasıyla gazetelerin isimlerinin geçişi de hızlanır.

Cavalcanti havanın kararmasıyla şehirdeki hareketin son bulmadığını çeşitli atraksiyonlarla devam ettiğini sinema afişlerinden ve lunaparktan görüntülerle vurgulamaktadır. Hızla dönen atlıkarınca dans eden çift neşeli müzikten sonra filmin temposu ve müziğin ritmi yaşlı kadının görüntüsüne geçilmesiyle birlikte düşmektedir. Gece, gizem ve huzursuzluk alt yazısını filmin başında sokakta yürüdüğü görülen genç kadının ve erkeğin görüntüleri takip eder. Çiftin konuşmalarına gerilimi arttıran bir müzik eşlik etmektedir. Daha sonra kareye gazete dağıtmaktan bitkin düşmüş olan kadın girer. Erkek gazete satıcısı kadının parasını çalarken diğer kadın da gözcülük yapmaktadır. Bu tasarlanmış sahneden sonra uyuklayan yaşlı kadına geçiş yapılır. Sonra da yerde yatan ağzından kan akmış olan gazete satıcısı kadının hareketsiz bedeninin görüntüsü verilir.

Cavalcanti'nin 46 dakikalık filminde şehir yaşamını yansıtan görüntülerin yanı sıra kurmaca olan sahnelere de yer verildiği görülmektedir. Filmin bütünlüğü içinde birbiri ardına sıralanan görüntülerin arasındaki bağın bazen zıtlıklarla, bazen ironiyle sağlandığı bazen de doğrudan bir bağın kurulmadığı görülmektedir. Filmin avant garde akımlar çerçevesinde yapımlar gerçekleştiren

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

yönetmenlerin filmleriyle benzerlikler taşıdığını da ifade etmek mümkündür. Cavalcanti'nin silme, hızlandırılmış görüntü, üst üste bindirme, bölünmüş çerçeve ve donmuş kare gibi görsel efektlere yer vermesiyle, filminin şehir senfonileri içerisinde değerlendirilmekle birlikte deneysel bir çalışma ortaya koyduğu söylenebilir.

3.3. DZIGA VERTOV: CHELOVEK S KİNOAPPARATOM-the MAN WITH the MOVIE CAMERA

Asıl adı Denis Arkadievich Kaufmann olan Dziga Vertov (1896-1954), belgesel sinema tarihi ve kuramları içinde önemli bir yere sahiptir. Sinemaya kurgucu olarak giren Vertov, özellikle haber-filmleri üzerine çalışmıştır. Kuramsal çalışmaları ve yaptığı filmler üzerinde Rusya'da Mayakovsky önderliğinde şair olarak katıldığı 'fütürist' akımın ve 1917 Ekim Devriminin büyük etkisi olmuştur (Feldman, 1979: 25-27).

Sinema-Göz (Kino-Glaz) adını verdiği kuramı ile bütün sinemacılardan diğer sanatların etkisinden kurtulmalarını ve yaşamın içine girmelerini isteyen Vertov için önemli olan ilk ilke, yaşam içinde gözlemlenebilen gerçeği araştırmaktır. Ancak bu araştırma, gerçeği tamamen kopya eden kaydetmeye değil, onu çözümlenmeye dayanmaktadır. Vertov sinema alanındaki teknik gelişmeler sonucunda kameranın insan gözüne oranla daha kusursuz olduğunu ve bu araçla yaşamın kargaşasının çözümünün daha elverişli hale geldiğini belirtmektedir (Barnouw, 1974: 54; Guynn, 1986: 21; Gianetti, 1982: 345).

Vertov, Chelovek s Kinoapparatom-The Man With the Movie Camera (Kameralı Adam-1929) isimli filminde diğer şehir senfonilerinde olduğu gibi belirli bir metropoldeki yaşamı gün doğumundan batımına ele almak yerine Moskova, Kiev ve Odesa gibi farklı Sovyet şehirlerindeki gündelik yaşamdan kesitler sunmaktadır. Güne başlanması, gün içindeki uyuma, uyanma, çalışma, işe gitmek, boş zaman aktiviteleri gibi diğer şehir senfonilerinde de görülen gündelik rutinden kesitler veren Vertov, filmin yapım sürecine ilişkin de görüntülere yer vermesi ve çekilenin bir film olduğunu izleyicisine sürekli hatırlatmasıyla şehir senfonileri içerisinde yapımıyla farklı bir yerde durmaktadır.

Filmin başlangıcında büyük bir kameranın üzerinde görülen kameraman tripodun üzerinde duran kamerasını ayarlar, sonra da taşır. Boş bir sinema salonunun film gösterimi için hazırlandığını ve yavaş yavaş izleyici ile dolduğu gösterilmektedir. Işıklar kararır, müzikle birlikte, makinist filmi başlatır. Vertov filminde hem film yapım sürecini göstereceğinin hem de izleyicisini filmin anlam oluşturma sürecine dâhil edeceğinin ilk işaretlerini de vermektedir.

Henüz uykuda olan şehrin uyuyan insanlarından görüntüler verilmesiyle sabahın erken saatlerinin durgunluğu gösterilmektedir. Evlerin pencereleri kapalı, fabrikalar henüz üretime başlamamış, mağazaların kepenkleri inik, parklar, caddeler boştur. Şehirde henüz bir hayat belirtisi gözlemlenmemektedir. Kameraman arabaya biner çekim

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

yapmak üzere yola çıkar ve şehirdeki insanlar da yavaş yavaş yeni güne uyanarak hazırlanmaya başlarlar. Kameramanın şehrin çeşitli yerlerinde çekim yaptığı gösterilmektedir. Hızla yaklaşmakta olan trenin raylarına kamerasını yerleştirir. Uyanan, sokakları süpüren, temizlik yapan insanların günü başlamıştır.

Uçakların konulduğu hangarların kapıları açılır, tramvaylar ve otobüsler seferlerine başlarlar, şehrin sokakları insanlarla dolar. Tüm koşturmacası, hızı ve kalabalığıyla şehirde gün başlamıştır. Kameraman da bu hareketi kayıt altına almak için köprülere çıkmakta, fabrikaların bacalarına tırmanmaktadır. Fabrikalarda işçiler işlerinin başındadır, çarklar dönmeye başlar ve üretim kaldığı yerden bütün hızıyla devam eder.

Vertov'un kamerası şehrin hızlı temposuna ayak uydurmak için hareket halindeki arabalarda, tren üzerinde, tramvayda çekimler gerçekleştirmektedir. Kameramanın kamerasıyla (Vertov'un kardeşi Mikhail Kaufman) çekim yaptığını da bir başka kamera kayıt etmektedir. Çekilen görüntüler donar, kurgu masasında kurgu yapan editöre (Vertov'un eşi Elizaveta Svilova'ya) geçilir. Kameramanın çektiği görüntüler kurgulanmaktadır. Vertov filminde çeşitli zıtlıklara da yer vermektedir: Doğum sahnesi, ölüm, evlenme, boşanma, alt gelir grubundan çalışan kadınlar, güzellik salonunda makyaj yapılan, saçları yıkanan kadınlar gibi. Şehrin koşturmacası içinde kaza geçirmiş birine yardım için hızla giden bir ambulans, hareket halindeki itfaiye arabası şehrin temposunu

arttıran unsurlar içinde gösterilmektedir. Filmde çalışanların temposu hızlandırılmış çekimlerle arttırılmaktadır. Bu tempoya müzik de uyum sağlamaktadır. Otomatikleşmiş hareketlerle paket hazırlayan, sigara dolduran, santralde çalışan, daktilo yazanların hareketleri giderek artan bir hızda gösterilmektedir. İnsanlar işlerinin başlarındayken kameraman da onları görüntülemektedir. Maden tüneline kazı yapan işçinin yanı başında kameraman da kamerasıyla çekim yapmaktadır.

Çalışmaya ara verilmesi, insanların temizlenmesi, kumsalda güneşlenen, yüzen insanlar boş zamanlarda nasıl vakit geçirildiğinin de göstergesidir. Spor yapanlar ve onları izleyenler de şehirdeki yaşamın bir parçası olarak gösterilmektedir. Vertov, ayrıca Kameralı Adamı sinema salonunda izleyen seyircilerin görüntülere gösterdikleri tepkileri de filme almıştır. İzleyecisini de filminin bir parçası haline getirmiştir.

Yönetmen 68 dakika olan filminde diğer şehir senfonilerine benzer bir biçimde, şehirde bir günlük hayatın akışını vermektedir. Diğerlerinden ayrılan yönü, film yapım sürecine ilişkin görüntüleri de belgeseline dâhil etmiş olmasıdır. Kameralı adam ve kurgu yapan editör film boyunca sıklıkla görülmektedir. Ayrıca Vertov, filminde çeşitli çekim hilelerine de başvurmuştur. Bunların içerisinde: Bölünmüş çerçeve, bindirme, hızlandırılmış görüntü, ağır çekim, kendi kendine hareket eden tahta bloklar, bira bardağının içerisinde gösterilen kameraman ve kamerası, dama taşlarının ve satranç taşlarının

UHIVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

kendi kendilerine dizilmesi, bira şişelerinin ortadan kaybolması, kamera ve tripodun kendi kendine hareket etmesi yer almaktadır.

Yaşamı hazırlıksız yakalamak Vertov için günlük yaşamın bütün özelliklerinin perdede temsil edilmesi anlamını taşımaktadır (Vaughan,1979: 55). Guynn bunun sinemada mizansenin ortadan kaldırmanın bir yöntemi olduğunu belirtir. Yaşamı hazırlıksız yakalamak, tiyatroya ait kodları (kostüm, oyunculuk, ışık gibi) ve senaryo içinde film öncesi olayların manipülasyonunu engeller, böylece kameranın varlığıyla filme çekilen olaylardaki toplumsal ilişkiler içinde gerçek yakalanır (Guynn, 1986: 22).

Vaughan, filmin entrikalara (plot) dayanmadığını ve en tartışmalı yönünün gösterdiği insanlara ya da yaptıkları işlere pek önem vermemesi olduğunu belirtmektedir (1979: 54). Feldman da Vertov'un filminde yer alan kişilerin isimsiz kahramanlar olduklarının ve birey olarak önem taşımadıklarının altını çizmektedir (1979: 32).

Kameralı Adam, film yapmanın gücünü anlatmakta ve perdede gösterilen görüntülerin teknik işlemlerini tanıtmaktadır. Belgesel, film yapım gerçeğini tartışan felsefi bir girişim olarak sinema tarihindeki yerini almıştır.

4. SONUÇ

Sinemanın başlangıç yıllarında şehirlerdeki gündelik hayatı belgeleyen birçok kısa film çekilmiştir. Dünyanın farklı yerlerindeki şehirleri, sokakları,

binaları ve insanları gündelik hayatın akışı içerisinde gösteren bu filmler, belgesel yapımların ve çalışmanın konusu olan şehir senfonilerinin de öncüsü niteliğindedirler.

Sinemanın gelişimi çizgisinde kurmacadan belgele farklı türlerde yapımlar ortaya konulurken, anlatım dilinin olanaklarını geliştirmek üzere yapılan katkılar da çeşitlenmiştir. Bu katkılar sinema alanında çalışmalar gerçekleştirenlerden avant garde akımların temsilcisi olan sanatçılara kadar değişim göstermiştir. Belgesel niteliği taşıyan, yaşanan şehirdeki hayatın ritmini müziğin ritmiyle birleştiren şehir senfonileri adı verilen yapımlar gerçekleştirilmiştir. Bu yapımların ortaya çıkışını değerlendirirken, modern şehirlerin geçirdiği gelişim sürecini ele almanın daha kapsamlı bir yaklaşım getireceği açıktır. Bu çerçevede metropollerin oluşumunu, sayılarının ve nüfuslarının artışı destekleyen endüstri devrimi, geniş bir alana yayılan etkileriyle birlikte ele alınmıştır.

Endüstri devrimi üretimin makinalaşmasını ve fabrikaların bu makinalarla seri bir biçimde üretime geçmesini beraberinde getirmiştir. Kırsal alandaki iş olanaklarını yavaş yavaş ortadan kaldıran fabrikalar, kırsal kesimden kentlere olan göçün yönlendirilmesinde önemli bir unsur olmuştur. Modern şehirlerin ortaya çıkışını on dokuzuncu yüzyılda yaşanan bu ekonomik ve toplumsal alanda gerçekleşen dönüşümler etkilemiştir. Bununla da kalmayarak etkilerini şehirlerin artan nüfusu, değişen mimarisi, düşünsel alandan sanata, edebiyata, görsel algıyı şekillendiren fotoğraftan

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

kitlesel eğlencenin önemli bir parçasına dönüşecek olan sinemaya kadar her alanda göstermiştir.

Çoğu avant garde filmin ilk örneklerinin modern şehir hayatının dinamiklerini montajla tasvir etme girişimi olduğu görülmektedir. Sanatçılar, film yapımcıları ve mimarlar için sinema yeni ve deneysel bir araç olarak öne çıkmıştır. Filmin temel estetik özelliklerinden biri de kameranın şaşkıncu görüntüler ve hareketler yaratmasındaki yenilik ile mekânı göstermesi ya da oluşturmasıyla mekânsal gerçekçilik yaratmasıdır. Şehirlerin gerçek mekânlarının ve mimari yapılarının filmlerde kullanımı sinema tarihinde ve görsel medyada uzun bir geçmişe sahiptir. Bunların içerisinde çalışma çerçevesinde ele alınan şehir senfonilerini şu şekilde sıralayabiliriz: Walter Ruttmann'ın Berlin, Büyük Bir Şehrin Senfonisi, Alberto Cavalcanti'nin Sadece Zamanı ve Dziga Vertov'un Kameralı Adamı.

Walter Ruttmann Berlin, Büyük Bir Şehrin Senfonisi'nde gün doğumundan batımına büyük bir şehirdeki yaşamı ele almıştır. Beş bölümden oluşan filmde, şehrin boş sokaklarının yavaş yavaş hayatla dolması ve her günkü koşuşturmanın yeniden başlaması gösterilmektedir. Fabrikalarda çalışan işçiler, ofisteki işlerinin başında olanlar, seyyar satıcılar, tramvaylar, arabalar, trenler, sokakları dolduran kalabalıklar Berlin gibi büyük bir şehirdeki, yaşama, çalışmaya hayatına ilişkin görsel ipuçları sağlamaktadır. Ruttmann, şehirdeki yaşamın temposunu kullandığı görseller ve müzikle birlikte arttırıp azaltırken yeni ve etkileyici

bir araç olan sinematografa duyulan hayranlığı da sergilemektedir.

Alberto Cavalcanti'nin Sadece Zamanı filmi şehir senfonisi türünün 1926 yılındaki temsilcilerindedir. Filmin organizasyonunun diğer şehir senfonilerine göre daha gevşek bir biçimde sağlandığı görülmektedir. Cavalcanti filminde Paris'teki zengin ve fakir insanlar arasında var olan zıtlıkları ortaya koymaktadır. Ancak bundan herhangi bir anlam geliştirmek konusunda ısrarcı olmadığı gözlenmektedir. Filminde kurmaca unsurlara ve film dilinin sağladığı görsel efektlere yer veren yönetmen deneysel bir çalışma ortaya koymuştur. Diğer şehir senfonilerinde olduğu gibi gün doğumundan batımına hayatın çeşitli anlarını kamerasıyla kayıt eden Cavalcanti, filmini yaratıcı detaylarla ilginç hale getirmiştir.

Sovyetler Birliği'ndeki önemli film yapımcılarından biri olan Dziga Vertov'un Kameralı Adamı sinemanın kendi iç ilişkileri ve teknik olanaklarının sistematik olarak kullanılması hakkındadır. Vertov, Sovyetler Birliğindeki farklı şehirlerdeki yaşamı, çeşitli çekim hileleri eşliğinde ele almaktadır. Filmde, günlük yaşam (uyuyanlar, uyananlar, işe gidenler, çalışanlar, oyun oynayanlar gibi) ve bunları görüntüleyen iş başındaki kameraman (köprülerin, bacaların, kulelerin, balkonların üzerinde, arabada, trende, uçakta, motosiklette gibi) görülmektedir. Filmin yapılışının nasıl gerçekleştiği kameraman ve kurgucu çalışırken gösterilerek açığa çıkartılmaktadır. Film sinema

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

salonunda izleyen seyirci de filmin bir parçası haline getirilmektedir.

Şehir senfonileri, şehirlerin modern yaşamlarına duyulan hayranlığın sanatçı duyarlılığıyla buluşması sonucunda ortaya çıkmış belgesel yapımlardır. Bu türde yapımlarda film dilinin yeni anlatım olanaklarının keşfedilmesi, şehirdeki yaşamın bir gününün tasvir edilmesiyle gerçekleştirilmektedir. Gün doğumundan batımına, sakinlikten koşurmacaya, dinlenmeden çalışmaya, boş zaman aktivitelerinden, eğlence saatlerine bir şehirdeki günün rutini filmlerde ele alınmaktadır. Kala-balıkların sokaklarını doldurduğu, toplu taşıma araçlarının ve arabaların caddelerindeki yoğun trafikte hareket ettiği şehirleri ele alan bu filmler belgesel film tarihinde önemli bir yere sahiptir. Gündelik yaşamın ritmini müzik eşliğinde ele alan şehir senfonileri türünde örnekler verilmeye günümüzde de devam edilmektedir.

KAYNAKÇA

AUFDERHEIDE, P., (2007). Documentary Film: A Very Short Introduction. Cary, Oxford University Press, NC, USA

BARSAM, R.M., (1992). Non-Fiction Film: A Critical History, Indiana University Press, Indianapolis

BAZIN, A., (1995). Çağdaş Sinemanın Sorunları. Çev.: Nijat Özön. Bilgi Yayınları, İstanbul

BENJAMIN, W., (1995). Son Bakışta Aşk. Çev.: Nurdan Gürbilek. Metis Yayınları, İstanbul

_____. (2001). Pasajlar. Çev.: Ahmet Cemal. YKY, İstanbul

BARNOUW, E., (1983). Documentary: a history of the non-fiction film. Oxford University Press, New York

CAVALCANTI, A., (1926). Rien que les Heures- Nothing But Time. Film

FELDMAN, S. R., (1979). Dziga Vertov: A Guide to References and Resources. G.K. Hall, Boston

GIANNETTI, L., (1982). Understanding Movies. Prentice-Hall Inc, Englewood. Clifffers

GRAF, A., (2007). Paris – Berlin – Moscow: On the Montage Aesthetic in the City Symphony Films of the 1920s, (Ed. Graf, Alexander, and Scheunemann, Dietrich) Avant-Garde Critical Studies, Volume 23: Avant-Garde Film. NLD, Editions Rodopi, Amsterdam

GUYNN, W.H., (1986). Toward A. Reexamination of the Documentary Film: Theory and Text. University Microfilms International, Michigan

HAUSER, A., (1984). Sanatın Toplumsal Tarihi. Çev: Yıldız Gölönü. Remzi Kitabevi, İstanbul

KRACAUER, S., (1995). Film 1928, The Mass Ornament (Ed. Thomas Y. Levin). Harvard University Press, Cambridge

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

MACDONALD, K. M., COUSİNS. (1998).

Imagining Reality: The Faber Book of Documentary. Faber and Faber Limited, London

MOHL, RAYMOND A., (1985). The New City:

Urban America in the Industrial Age, 1860-1920. Harlan Davidson Inc., Illinois

PENZ, F., (2003). Architecture and the Screen

from Photography to Synthetic Imaging Capturing and Building Space, Time and Motion, (Ed. Thomas, Maureen, and Penz, Francois), Architectures of Illusion: From Motion Pictures to Navigable Interactive Environments. GBR, Intellect Ltd., Bristol

PENZ, F., (2011). Urban Cinematics: Understanding Urban Phenomena through the Moving

Image. GBR: Intellect Ltd, Bristol

RUTTMAN, W., (1927). Berlín. Die Sinfonie der

Großstadt | Symphony of a Great City, Film

SANDER, O., (1995). Siyasi Tarih (İlkçağdan

1918'lere). İmge Kitabevi, Ankara

TALAS, C., (1990). Toplumsal Politika. İmge

Kitabevi, Ankara

TURANİ, A., (1997). Çağdaş Sanat Felsefesi.

Remzi Kitabevi, İstanbul

VAUGHAN, D., (1979). Man With the Movie

Camera, The Documentary Tradition (Ed. Lewis Jacobs). W.W. Norton and Company, New York

VERTOV, D., (1929). The Man With the Movie

Camera, Film

WEIHSMANN, HELMUT., (2011). “Ciné-

City Strolls: Imagery, Form, Language and Meaning of the City Film”, (Ed. Maureen Thomas, François Penz.). Urban Cinematics: Understanding Urban Phenomena through the Moving Image. GBR: Intellect Ltd, Bristol

WILLIAMS, C., (1980). Realizm an The Cinema.

Routledge and Kegan Paul Ltd., London

WRIGHT, T., (2003). The Creative Treatment of

Actuality Visions and Revisions in Representing Truth (Ed. Thomas, Maureen, and Penz, Francois), Architectures of Illusion: From Motion Pictures to Navigable Interactive Environments. GBR: Intellect Ltd., Bristol

İNTERNET KAYNAKLARI

Progressive Era to New Era, 1900-1929 Cities

During the Progressive Era, Library of Congress, www.loc.gov, Erişim Tarihi: 12.01.16.

Urban and Rural Areas, www.census.gov, Erişim

Tarihi: 11.01.2016.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: In the early years of cinema, many short films that document everyday life has been produced by the pioneers. These films present different cities in the world, their streets, buildings and people in the course of everyday life. These first films are pioneers in the production of documentary films and city symphonies which are the main focus of this article. During the development of narrative possibilities of the moving images, different genres have been created by the great diversity of people who are already actively producing films or engaged in avant garde arts. The films which have documentary feature and reflect rhythm of the city life are called city symphonies. While exploring origins of these documentaries, discussing evolution of the modern city will bring a more comprehensive approach to the subject matter. In this context, the formation of the metropolis is examined with the Industrial Revolution and its wide effects in every aspect of social life. The Industrial Revolution bring mechanization of production and the mass production of factories. Factories gradually eliminate job opportunities in rural areas, has been an important factor in guiding the migration from rural to urban areas. The emergence of the modern city has been affected by the economic and social transformation taking place in the nineteenth century. In fact this transformation has a huge impact on art, literature, photography and cinema. Many first examples of avant garde films aim to describe city life via moving images and their editing style. The artists, filmmakers, and architects use cinema as a new and experimental medium. They take advantage of technical features of camera. Utilizing real spaces and buildings in the movies has a long history in visual media and cinema history. In this article, three city symphonies are examined. First movie is Berlin, Symphony of a Great City (1927) which is directed by German director Walther Ruttmann. Second film is Nothing But Time (1926) directed by Brazilian director Alberto Cavalcanti. The last movie is The Man With the Movie Camera (1929) directed by Russian director Dziga Vertov. Walther Ruttmann's Berlin, Symphony of a Great City focuses on the life in a big city from sunrise to sunset. This film consists of five parts and begins with showing the empty streets of the city. Workers in the factories, officials in the offices, peddlars, trolleys, cars, trains on the streets contain visual cues about the busy life in Berlin. Alberto Cavalcanti's film Nothing But Time one of the representatives of the city symphony genre in 1926. Organization of the film is loosely formed when compare with the other city symphonies' structures. In the film, Cavalcanti reveals contradictions that exists between rich and poor people in Paris. However, it is observed that he doesn't insist on developing any sense from these contradictions. As the director employs fictional elements and visual effects, he reveals

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:206 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

an experimental study. Cavalcanti records daily life routine from sunrise to sunset and enriches his production with creative details. Dziga Vertov is one of the most important filmmakers in the Soviet Union. His film *The Man With the Movie Camera* is about using cinema's internal relationships with the systematic and technical possibilities. Vertov, examines the city life in three different Soviet Union cities while using some shooting tricks. In the movie, daily life (with sleeping, waking, going to work, playing) and the cameraman who captures these scenes have been seen. The film reveals the filmmaking process as showing the cameraman and editor's working process. Additionally audience is became part of the film via presenting their watching in the movie theater. City symphonies are documentary productions which are emerged from admiration of modern city life and the artist's sensitivity. In city symphonies, directors try to improve new possibilities of expression in film language and portray a day of the city life. The routine of the day in a city is displayed with the details such as sunset to sunrise, hustle and bustle, work without rest and leisure activities. **Objective:** This study discusses documentary films that are part of the city symphonies that carry the impressions of everyday life by focusing on architecture that is part of the modern city life, models and rhythm. **Importance:** These films have an important role in terms of revealing close links between cinema and other arts such as architecture and music. **Methodology:** Literature review has been used as data collection method. **Conclusion:** In the city symphonies there are films that focus on the various architectural structures in the cities and their functional designs. These films move away from the "objective" reality of situations or people in order to capture an inner truth that can only be narrated by poetical manipulations of mood, time, and space. City symphonies witness precious moments in the city life and have an important place in the history of documentary films. At the present time documentary filmmakers still maintain this genre.

ANİMASYON FİMLERİNDE ŞİDDET: 2014 VE 2015’TE GÖSTERİME GİREN G SINIFI YAPIMLAR ÜZERİNE BİR ANALİZ¹

VIOLENCE IN ANIMATED FILMS: AN ANALYSIS OF G-RATED ANIMATED FILMS THAT WERE RELEASED IN 2014 AND 2015

Şermin TAĞ KALAFATOĞLU

Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü Ordu/ Türkiye

Öz: Medyanın farklı türlerinde yer alan şiddet içeriğinin izleyiciler üzerinde olumsuz etkileri konusu araştırmacıların çalışmalarında sıklıkla odaklandıkları konulardan biri olmuştur. Özellikle genç izler kitlenin medya içeriği tüketimini artırmasıyla birlikte şiddet unsurlarının onlar üzerindeki olumsuz yansımaları farklı alanlardan araştırmacıların ve uygulamacıların dikkatlerini çekmektedir. Çocukların ve gençlerin yoğun bir biçimde tükettiği medya türlerinden olan animasyon yapımlarının içeriğinde şiddet unsurlarının yer alması; filmlerin hangi izler kitleye uygun olduğunu gösteren bir sistem olan reyting sisteminin de sorgulanmasına yol açmaktadır. Gerçekleştirilen çalışmalar yapımların içerdiği şiddet unsurlarının neler olduğu; ahlaki anlayışlarının şekillenmesinde ve davranışlarını yönlendirmede şiddetin sahip olduğu rol ve bu şiddet içeriğinin çocukların psikolojisine etkisi üzerinde durmaktadır. Araştırmalar okul öncesi çocukların animasyon filmlerindeki karakterlerin şiddet içeren eylemlerini izlemelerinin ardından saldırgan davranışlar sergileyebildiklerini ortaya koymaktadır. Bu türde içeriğe maruz kalan çocukların tahrik edildikleri ve bu enerjilerini başka bir aktiviteye belli de kendi sosyal çevrelerine uygun olmayan bir davranışa dönüştürebildikleri ifade edilmektedir. Çocuklar izlediklerinin gerçek hayattaki durumların doğru bir şekilde temsil edildiğini düşünmekte ve gerçek dünyadaki şiddet hakkında çarpık bir görüş geliştirebilmektedirler. Çocukların önemli eğlence kaynaklarından biri olan animasyon filmlerindeki şiddet unsurunu ele alan çalışma çerçevesinde 2014-2015 yıllarında sinemalarda gösterime giren G sınıflandırmasındaki animasyon filmler içerik analiziyle değerlendirilmiştir. Bu filmlere IMDb: Internet Movie Database’de yapılan araştırma sonucunda ulaşılmıştır. Çalışmada değerlendirilen 11 animasyon filmin toplam süresi 790 dakika olup 21 alt kategoriden oluşan bir veri toplama formu bunları incelemekte kullanılmıştır. Ele alınan filmlerin isimleri şu şekildedir: Rio 2, The Hero of Color City, Agent F.O.X, The Boxcar Children, My Little Pony, The Pirate Fairy, Maya the Bee Movie, Frozen in Time, Curious George, Oops! Noah is Gone ve Snoopy and Charlie Brown Peanuts. Bu filmlerin biri hariç tamamında fiziksel, psikolojik ve sözlü şiddet unsurlarının yer alması; fiziksel şiddetin sonucunda hedefteki karakterin deneyimlediği acının gösterilmemesi; iyi, kötü ve nötr karakterlerin hepsinin şiddet içeren davranışlar sergilemeleri; ağırlıklı olarak vücutlarını bu şiddet dolu davranışlarda silah olarak kullanmalarını gerçekleştiren analizin sonucunda tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Animasyon, Şiddet, Çocuk, Reyting Sistemi, G Sınıfı Filmler

Abstract: The researchers who study in media and communication field often focus on negative effects of violent content of different genres of media. Especially with increased rate of media consumption by young audiences, potential negative influence on this target group interests researchers from different study areas and people who work in different fields. Animated films are one of the most popular media content that mostly consume by the children and youth. When these films have violent content, it leads to question about the rating system which categorize films with regard to propriety for audiences. The studies has been done on the field mainly focus on the type of violent elements that media genres contain, the main role of violent content in shaping moral understanding and forming behaviour and the impact of violence on children’s psychology. The studies reveals that preschool children can exhibit aggressive behavior after watching the violent actions of the characters in children’s animated films. The children who exposed these kind of violent content could be provoked and could convert their energy in an inappropriate behavior to their social environment. Children can think what they watch represent correctly in real life situations and can develop a distorted view about real-world violence. This study focus on animated films which are one of the most important entertainment sources for children and young audiences. In the study animated films which are G rated and released in theaters in 2014 and 2015 have been analysed. Content analysis has been used as a research method. Sample of the study contains eleven films and their length is 790 minutes. In the study a content analysis form which has 21 sub-categories has been used. These movies are found with a research on the website of IMDb: Internet Movie Database. Names of these films are as it follows: Rio 2, The Hero of Color City, Agent F.O.X, The Boxcar Children, My Little Pony, The Pirate Fairy, Maya the Bee Movie, Frozen in Time, Curious George, Oops! Noah is Gone ve Snoopy and Charlie Brown Peanuts. The findings obtained in the study are as it follows: Physical, psychological and verbal violence take place in all but one (The Boxcar Children) of these movies; as a result of physical violence the pain that is experienced by the characters is not demonstrated in the films; all the good, bad and neutral characters exhibit violent behavior; the characters mainly use their bodies as a weapon in the movies.

Key Words: Animated Films, Violence, Children, Rating System, G Rated Films

Doi: 10.17361/UHIVE.20161016614

- (1) Sorumlu Yazar: Şermin TAĞ KALAFATOĞLU, Ordu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü Ordu/ Türkiye, tagsermin@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 22.01.2016 Kabul Tarihi/ Accepted: 18.02.2016, Makalenin Türü: Type of article (Araştırma – İnceleme/ Research -Analysis) Etik Kurul Raporu: Yok – None of Ethics Committee

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

1. GİRİŞ

Medyada yer alan şiddet dolu içeriğin saldırgan davranışlar sergilenmesi üzerindeki etkilerinin ortaya konulmasına ilişkin deneysel birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar incelendiğinde şiddet unsurlarının saldırganlık üzerinde doğrudan etkisi olduğuna ilişkin bir sonuca ulaştıkları görülmektedir. Donnerstein ve Linz (1995) medyanın şiddet içeriğinin suç içeren davranışlara yöneltebileceğini; Palermo (1995); Huesmann ve Miller (1994) ile Sege (1998) televizyondaki şiddet içeren programların bazı çocuklarda şiddet eğilimi ortaya çıkarabileceğini çalışmalarında belirtmektedirler.

Medya içeriğindeki şiddet unsurlarının izler kitle üzerinde olumsuz etkilerde bulunacağı konusundaki düşüncenin çeşitli şekillerde basın haberlerinde ve basılı olan materyallerde de ele alındığı görülmektedir. Savage'ın (2004) "Does viewing violent media really cause criminal violence?" başlıklı çalışmasında vurguladığı üzere TV şiddeti ve şiddet içeren suçlar arasındaki ilişki konusunda basında abartılı yorumlar yapılmaya devam edilmektedir. Savage, "gençlerin şiddet eylemleriyle televizyondaki şiddet içeren programlar arasında bağlantı olduğunu 1000'den fazla çalışmanın ortaya koyduğu" ya da "otuz yıllık araştırmanın TV şiddetinin çocukların sağlık ve ruhsal gelişimleri için tehlike oluşturduğunu ispatladığı" ifadelerini yapılan abartılı yorumlara örnek olarak vermektedir (2004: 100)

Sağlık alanında yapılan çalışmalarda da medyanın şiddet içeriğinin izleyenlerin şiddet içeren davranışlar sergilemesi üzerinde etkide bulunabileceği konusu sıklıkla ele alınmaktadır. Amerikan Tıp Derneği ve Amerikan Pediatri Derneği konuyla ilgili çeşitli açıklamalarda bulunmaktadırlar. Bunların medyada yer alan şiddetin zararlı etkileri üzerinde odaklandığı görülmektedir. Amerikan Tıp Derneği televizyon programlarında yer alan şiddet içeriğine karşı çıkmakta ve bu türde programların çocuklar üzerinde zararlı etkilerine karşı önlemler alınması konusunda girişimlerde bulunmaktadır¹.

Medya içeriğinde yer alan şiddetin olumsuz etkilerine ilişkin gerçekleştirilen akademik çalışmaların yanı sıra konu politikacıların da ilgisini çekmiştir. Amerika Birleşik Devletlerinde medya kanallarında yer alan şiddet dolu içerikten çocukların ve gençlerin korunması konusunda çeşitli yasal düzenleme önerilerinde bulunulmuştur². Avrupa'da da görsel işitsel medya içeriğine ilişkin çocuk izleyicilerin korunması konusunda çeşitli uygulamalar bulunmaktadır. Şiddet ve pornografi

1 Bu konuda daha detaylı bilgi için American Academy of Pediatrics'in resmi web sitesi olan www.aap.org 'da Press Room bölümündeki basın açıklamaları incelenebilir. Medyanın şiddet içeriğinin gençler üzerinde zarar verici etkilerine ilişkin açıklamalar ve bu türde içeriklerin medya ve video oyunlarından azaltılması konusu ele alınmaktadır. American Medical Association'ın web sitesi www.ama-assn.org'da da benzer konu başlıklarına yer verilmektedir.

2 Kongrede medyanın şiddet içeriğinin olumsuz etkilerine karşı sunulan yasa önerileri için www.govtrack.us/congress/bills web sitesinden yararlanılabilir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

İçeren programların geç saatlerde yayınlanması ya da ebeveyn denetiminin devreye girmesi konusunda Avrupa Birliğine üye olan ülkeler teşvik edilmektedir³.

Politikacıların yanı sıra kriminologlar da konuya ilgi göstermektedir. Genel olarak ifade edecek olursak, şiddetin çeşitli medya kanallarından izlenmesi sonucunda sergilenen davranışları nasıl etkileyeceği konusuna açıklık getirmeye çalışan çalışmalar farklı alanlardaki araştırmacılar tarafından ortaya konulmaktadır.

Gerçekleştirilen bu çalışmada, ağırlıklı olarak genç izler kitlesinin tüketimi için üretilen G sınıflamasındaki animasyon yapımlara şiddet içeriği açısından odaklanılmaktadır. Yöntem olarak içerik analizi kullanılan çalışma kapsamında 2014 ve 2015 yılında gösterime girmiş olan on bir film, literatürdeki araştırmalardan yola çıkarak geliştirilmiş olan bir veri toplama formuyla şiddet unsurları bakımından değerlendirilmektedir.

2. MEDYA ve ŞİDDET ÜZERİNE KURAMSAL TARTIŞMALAR

Şiddet, kitle iletişimi alanında en çok araştırılan konulardan birisi olarak ifade edilmektedir. Bu konuda araştırmacılar gerçekleştirdikleri çalışmalardan yola çıkarak savundukları fikirler açısından çeşitli gruplara ayrılmaktadırlar. Pennell ve

Browne'nın (1999) belirttiği üzere araştırmacıların "medya pesimistleri" ve "medya kuşkucuları" olmak üzere iki gruba ayrıldığı görülmektedir. Medya pesimistleri, televizyon ya da ekrandaki şiddet dolu içeriğin son derece zararlı olduğu ve saldırgan davranışlar sergilemekte ya da şiddet içeren suç eylemleri ortaya koymakta nedensel bir faktör olabileceğini iddia etmektedirler. Medya kuşkucuları ise bu konuda şiddet içeriğinin zararlarına ilişkin ortada herhangi bir delil olmadığını savunmaktadır. Bu iki aşırı uçta yer alan grup arasında kalanlar şiddet içeriğinin saldırgan davranışlara yönelttiği konusundaki bağlantıyı çeşitli etkililikte ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Bu çalışmalarda özetle; ekrandaki şiddet ve gerçekte olan şiddet arasında nedensel bir bağlantının varlığı vurgulanmaktadır. Ayrıca saldırgan olmaya yatkın olanlar için bu bağlantının daha güçlü olduğu; belirli türdeki filmlerin ve şiddetin seyircinin saldırgan bir biçimde davranması üzerinde farklı bir etkisinin bulunduğu ifade edilmektedir. Araştırmacıların şiddet konusunu araştırırken her türlü medya içeriğini incelediği görülmektedir (Browne, 1999: 14-15).

Çalışmalarında yöntem olarak medya içeriğine içerik analizi uygulamaktan, laboratuvarında deney yapmaya, alanda deneysel çalışmalardan, uzun süreli gözlemlere, görüşme ve ankete kadar çeşitlenen nitel ve nicel veri toplama tekniklerini kullanmaktadırlar.

Şiddet dolu medya içeriğinin etkilerinin ne olabileceği konusunda sosyal öğrenme ve bilişsel

3 Avrupa Birliği'nde görsel ve işitsel medyanın hedefleri ve metodları konusundaki detayları http://europa.eu/pol/av/index_en.htm'den edinmek mümkün.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

teoriler çeşitli kavramlar çerçevesinde açıklamalar geliştirmektedir. Bu kavramlardan biri Bushman ve Green'in (1990) vurguladığı üzere "şartlı reflekslerin yitimi" olup, şiddetin stres ve hayal kırıklığına karşı normal olarak algılanması, toplumda kabul edilebilir hale gelmesi, insanların şiddete başvurması konusundaki moral anlayışlarının ve tutumların etkilenmesi söz konusudur.

Etkiler çerçevesinde ele alınan kavramlardan bir diğeri de Gunter (1990), Thomas, Horton, Lippencott ve Drabman (1977) gibi araştırmacıların öne çıkarttığı duyarsızlaştırmadır. Medya içeriğinde sürekli bir şekilde şiddete maruz kalan izleyici, gündelik yaşamında karşılaştığı şiddeti daha kabul edilebilir olarak algılayabilmekte ve medya içeriğinde şiddetin daha aşırı biçimlerini talep etmektedir.

Literatürde medya içeriğindeki şiddetin etkileri konusunda yapılan kuramsal tartışmalarda sıklıkla kullanılan bu kavramların yanı sıra konuyla ilgili geliştirilen teorilere de değinmek gerekmektedir. Ekrandaki şiddet unsurları üzerine yapılan çalışmalarda geliştirilen en önemli teorilerden biri sosyal öğrenmedir. Bandura, Ross ve Ross (1963) laboratuvarında çocukların hangi koşullarda saldırgan davranışları taklit ettiği üzerine çeşitli deneylerde bulunmuşlardır. Deneyin sonucuna göre saldırgan davranış sergileme potansiyeline sahip olan kimseler bunu ancak uygun şartlar oluştuğunda sergilemektedirler. Bu sonuç Bandura ve diğerlerinin daha sonra yineledikleri bir başka çalışmada da tekrar etmiştir. Deneyler ile elde

edilen sonuçlar Bandura'nın geliştirdiği sosyal öğrenme teorisiyle uyum içerisindedir.

Bandura (1977) küçük çocukların davranışları taklit ederek öğrendiklerini belirtmektedir. Bandura'nın sosyal öğrenme teorisine göre, çocuklar diğerlerinin eylemlerini ve bunların sonuçlarını gözlemleyerek davranışlar öğrenmektedirler. Şiddet içeren yapımları izleyen çocukların saldırgan davranışları, gözlemledikleri ve şiddet eylemlerini taklit edebilecekleri üzerinde durulmaktadır.

Şiddet içeren sahnelerin izleyeni heyecanlandırması fiziksel dürtü işlevi görerek, klasik koşullanma uyarınca davranış üzerinde etkide bulunabileceği konusu alanda çalışan araştırmacıların üzerinde durdukları konulardan biridir. Berkowitz (1984) ve Huesmann (1986) tarafından geliştirilen teorilerde izleyicileri saldırgan olmaya iten uyarılar üzerinde durulmaktadır. Berkowitz (1984) teorisini bilişsel psikologların bilişsel birleşme açısından geliştirmiştir. Bu ağ hafızadaki yapılar arasında anlamlı ilişkiler kurulmasına olanak sağlamaktadır. Berkowitz şiddet uyarılarının saldırganlıkla ilintili diğer düşünceleri harekete geçirebileceği üzerinde durmaktadır. Televizyon ve filmlerde tanık olunan şiddet içeriğinin de benzer şekilde saldırgan diğer düşünceleri ve hisleri ortaya çıkarabileceğini ifade etmektedir. Ayrıca şiddet dolu televizyon programlarına sürekli bir şekilde maruz kalan çocukların saldırgan davranış şekillerini bunlardan öğrendikleri ve bunların etkilerinin yetişkinliklerine kadar devam ettiği Huesmann ve Miller (1994) tarafından iddia edilmektedir. Teorilerine

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

göre insanlar hafızalarındaki bilişsel senaryolara göre hareket emekte, saldırgan davranışlar sergileyen insanlar da saldırgan tepkiler vermelerine yol açan senaryolara sıklıkla başvurumaktadırlar. Bu senaryolar çok farklı kaynaklardan öğrenilmekteyken, bu kaynaklardan birinin de medya olduğuna araştırmacılar dikkatleri çekmektedir. Sorunlu ve saldırgan olan çocukların daha fazla televizyon izledikleri ve buradaki şiddet içeriğinin de saldırgan senaryoları öğrenmelerini pekiştirdiği ifade edilmektedir. Ancak saldırganlık içeren öğrenilmiş senaryoların devreye girmesinde çevrenin sağladığı ipuçlarının önemli olduğuna da işaret edilmektedir.

Medya içeriğinde yer alan şiddetin etkilerinin medya pesimistleri ya da iki grup arasında kalan araştırmacıların üzerinde durdukları gibi abartılacak boyutlarda olmadığını ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır. Schramm, Lyle ve Parker (1961) Television In The Lives of Our Children isimli kitaplarında televizyonun çocukların üzerindeki etkisi konusunda şunları söylemektedirler:

Bilinçli hiç kimse basitçe televizyonun çocuklar için iyi ya da kötü olduğunu söyleyemez. Bazı çocuklar için bazı koşullar altında bazı televizyon içeriği zararlıdır. Diğer çocuklar için aynı koşullar altında ya da aynı çocuklar için başka koşullar altında televizyon içeriği yararlı olabilir. Çoğu çocuk için, çoğu koşul altında çoğu televizyon içeriğinin muhtemelen ne zararlı ne de faydalı olduğu söylenebilir (1961: 1).

Medya içeriğindeki şiddet unsurlarının davranış üzerinde gözlemlenebilen etkilerinin bilimsel literatürde ikna edici bir biçimde ortaya konulmadığının altını çizen Savage (2004) bazı araştırmaların şiddet içeren medya içeriğinin saldırgan davranış sergilemek üzerindeki etkisi konusunda bir korelasyon bulduğunu belirtmektedir. Ancak bu korelasyonun ortadan kaldırılmayan başka faktörlerden kaynaklanabileceğini de eklemektedir. Bununla birlikte, şiddet içeriğinin saldırgan davranışlar sergilemek üzerinde etkisi konusunda kanıt eksikliğinin, böyle bir etki olmadığına ilişkin hipotezleri doğrulamadığını vurgulamaktadır. Savage (2004), bu türde içeriğe maruz kalmanın etkilerinin dolaylı olacağı, bunu ölçmenin son derece güç olduğu, tutum ve inançların bundan etkilenebileceği ve daha sonraki bir zaman diliminde şiddete yatkınlığın ortaya çıkabileceğini eklemektedir (123-124).

Medya türlerinin şiddete ilişkin unsurlara içeriğinde yer vermesinin izleyici üzerindeki etkileri konusu, medya pesimistlerinden kuşkucularına kadar çok çeşitlilikteki araştırmacılar tarafından ele alınmaktadır. Şiddetin etkilerini açıklamak için kullanılan şartlı refleksin yitimi ve duyarsızlaştırma gibi kavramlar ile sosyal öğrenme ve bilişsel teoriler gibi kuramsal çalışmalar konuya detaylı bir yaklaşım getirmektedir. Medya kuşkucularının şiddetin etkilerine ilişkin gerçekleştirilen çalışmalarda yeterince delil sunulmadığı konusundaki eleştirilerini de göz önünde bulundurarak; bu türdeki etkilerin karmaşık bilişsel süreçlerde uzun

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

bir zaman diliminde ortaya çıkabileceği konusunu akıldan tutmak gerekmektedir.

3. ANİMASYON FİMLERİNDE ŞİDDET

Animasyon filmleri çocukları ve yetişkinleri sinema tarihinin neredeyse başlangıç yıllarından bugüne eğlendirmektedirler. Kirsh'in (2012) animasyon türündeki yapımların tarihçesini de ele aldığı "Children, Adolescents, and Media Violence: A Critical Look at the Research" isimli kitabında, animasyonun başlangıç yıllarına ilişkin şu detaylar öne çıkmaktadır:

İlk canlandırma yıldızı 1920'lerin kedi Felix karakteridir. Felix, aynı zamanda Amerikan kamuoyuna saatlerden, oyuncaklara farklı ürünlerle sunulan ilk animasyon karakteridir. Bu gelişmeleri Walt ve Roy Disney'in Disney Brothers Cartoon Studios'u kurmaları takip etmiştir. Kısa bir sürede Silly Symphonies serisi olarak adlandırılan çizgi yapımlarla Mickey Mouse, Donald Duck ve Pluto; başta Amerika olmak üzere tüm dünyada tanınan ve üne sahip karakterler olmuşlardır. Animasyon filmleri başlangıçtan günümüze popülerite-rini korumuştur. Bunun yansımalarını gişede elde ettikleri başarıda da görmek mümkündür. Disney'in ilk konulu uzun metraj animasyon filmi olan Pamuk Prens ve Yedi Cüceler filmi bütün zamanların en çok hasılat getiren ilk on filminden birisidir. Günümüzde de animasyon filmler bu başarılarını devam ettirmektedirler (2012: 158-159).

Animasyon yapımlarda yer alan şiddet unsurları konusunda Potter ve Warren (1998); Gerbner, Gross, Morgan ve Signorielli (1994); Greenberg, Edison, Korzenny, Fernandez-Collado ve Atkin (1980) gibi araştırmacılar, şiddet içeriğinin diğer medya içeriğine göre daha fazla olduğuna dikkatleri çekmektedirler. Çocuklar ve gençler animasyon yapımların tüketimiyle bağlantılı olarak şiddet içeren medya içeriğine daha fazla maruz kalmaktadırlar. Gerbner, Gross, Morgan ve Signorelli'nin (1994) gerçekleştirdikleri çalışmalarında ortaya koydukları üzere çocukların izledikleri çizgi filmlerde prime-time da (20:00-23:00) yayımlanan yayınlardakinden daha fazla şiddet yer almaktadır.

Animasyon filmlerin içeriğinde yer alan şiddetin niteliği konusunda Potter ve Warren (1998) ile Kirsh (2005), yetişkinleri hedefleyen medya içeriğinde yer alan şiddetten çeşitli farklılıklar taşıdığını vurgulamaktadır. Genç seyirci kitlesini hedefleyen animasyon yapımlarda ölüm gerçekçi bir biçimde gösterilmemekte ve grafik şiddet çok nadiren içerikte yer almaktadır. Şiddete maruz kalanların gerçek hayattakine benzer bir biçimde acı çekmesi genellikle gösterilmezken, şiddet içeren davranışların sonuçlarının sterilize edildiği görülmektedir. Ayrıca genç izler kitleyi hedefleyen pek çok animasyon yapımlarında şiddetin komedi unsurlarıyla birlikte verildiği ifade edilmektedir (2005: 548).

Animasyon filmlerinde şiddetin komedi unsurlarıyla birlikte ya da onlarsız verilmesinin gençlerin

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

üzerindeki etkileri hakkında King (2000), Potter ve Warren (1998) gibi araştırmacıların araştırmaları bulunmaktadır. Özellikle dikkatleri çektikleri konu, komedi öğelerinin şiddet unsurlarını gizleyebileceği ve önemsiz gösterebileceğidir. Animasyon yapımlardaki komik unsurların çocuklar tarafından diğer medya biçimlerindeki içerikten daha az şiddet içerdiği yönünde algıya yol açabileceğine dikkat çekilmektedir (Kirsh, 2005:549).

Komik unsurlar içeren şiddetin değersizleştirilmesinde bazı faktörlerin öne çıktığı Kirsh (2005), Potter ve Warren (1998) tarafından ifade edilmektedir. Bunların içerisinde bilişsel dönüşüm, şematik işlem, çalışma ve bağlamsal faktör yer almaktadır. Bilişsel dönüşümde, izleyenler izledikleri animasyondaki mizahi unsurlardan dolayı olayların ciddiyetini küçümsemektedirler. Bunun doğrudan sonucu olarak bilişsel bir dönüşüm gerçekleşmekte ve içerikteki materyalin yorumlanması değişmektedir (Kirsh, 2005: 549).

Şematik işlemlerde; şemalar bilişsel yapılar olarak adlandırılmakta olup, deneyimlere göre yanıtlar düzenlenmesini sağlamaktadırlar. Potter ve Warren'a (1998) göre westernler, aksiyon/macera, drama ve komedi gibi farklı medya türleri için şemalar biçimlenmektedir. Komedi türündeki yapımların şemaları komik unsurlar, çeşitli karakter tipler ve tipik bir son içermektedir. Potter ve Warren (1998) şiddet öğelerinin yanı sıra komik unsurların devreye girmesi sonucunda, saldırgan unsurları değerlendiren şemaların göz ardı edildiğini belirtmektedir (1998: 41).

Çalışma, hafızadaki ilgili düşünceleri, duyguları ve fikirleri harekete geçiren bir okuma sürecidir. Saldırgan davranışlar tek başlarına sunuldukları saldırgan düşünceleri, hisleri ve fikirleri harekete geçirmektedirler. Şiddet unsurları komedi öğeleriyle birlikte ele alındığı zaman hafızadaki okuma süreci yalnızca saldırganlıkla bağlantılı düşüncelerle gerçekleşmemekte, mizahla ilişkili düşünceler ve hisler de devreye girmektedir. Bu farklı okuma süreçlerinin birbirlerine karışması sonucunda şiddetin algılanan düzeyinin azalabileceği ifade edilmektedir (Kirsh, 2005: 549).

Bağlamsal faktörlerin medya içeriğinde yer alan algılanan şiddet seviyesi üzerinde etkisinin olduğu belirtilmektedir. Özellikle sonuçlar ve meşurlaştırmanın bağlamsal faktörler içerisinde önemli yeri olduğu araştırmacılar tarafından üzerinde durulan bir konudur. Şiddet eyleminin hem kurban hem de fail açısından sonucunun gösterilmesi şiddeti yorumlamak açısından önem taşımaktadır. Şiddet eyleminden sonra kurbanın acı çekişinin gösterilmesi; failin de pişmanlık ve üzüntüsünü belirten bir şekilde davranması ile şiddet daha ciddi olarak algılanmaktadır. Şiddet içeren davranışların ödüllendirilmesi veya cezalandırılmaması durumunda ise bu davranışlar ahlaklı olarak ya da doğru olarak görülebilmektedir. Bağlamsal faktörler izleyenlerin şiddetin anlamını yorumlamasında ipuçları sağlamaktadır. Ancak yapımlarda komik unsurların şiddeti önemsizleştirdiği, şiddet uygulayanların sıklıkla ödüllendirildiği, vicdan azabı çekmedikleri ve kurbanların acılarının da

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

minimalize edildiği, gösterilmediği ya da komik bir biçimde sunulduğu görülmektedir (Potter ve Warren, 1998: 43).

Komik unsurların yer almadığı animasyon filmlerindeki şiddet unsurları diğer medya içeriğine göre daha az şiddet olarak algılanmaktadır. Bunun nedenlerini Kirsh (2005) grafik şiddete içerikte yer verilmemesi; izlenenlerin gerçek dünyada var olma ihtimaline göndermede bulunan algılanan gerçeklik düzeyinin düşüklüğü; içerikte yer alan olaylar, durumlar ve karakterlerle kurulan benzerliğin düşük olması olarak özetlemektedir.

4. ANİMASYON FİMLERİNDEKİ ŞİDDE- TİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Çocuklar ve gençlerin medya tüketiminin zaman içerisinde arttığı araştırmalar tarafından ortaya konulmaktadır. Huston ve Wright'ın (1998) gerçekleştirdiği çalışmada okul öncesi çocuklar için televizyon izleme süresi haftalık otuz saat civarındadır. Kaiser Family Foundation'ın 2009'da çocukların ve gençlerin medya tüketimiyle ilgili gerçekleştirdiği araştırmaya göre Amerika Birleşik Devletleri'nde bu tüketim oranının arttığı bulunmuştur. Günümüzde, 8-18 yaş arasındaki kesimin günde ortalama yedi saat otuz sekiz dakikasını medya içeriğinin tüketimine ayırdığı, haftada bu sürenin elli üç saati geçtiği görülmektedir (kff.org).

Çocukların medya içeriğini tüketimlerinde gözlemlenen artışla birlikte onlar için üretilen yapımlardaki şiddet öğelerinin varlığı ve etkileri

konusuna gösterilen hassasiyet de artmıştır (Peters ve Blumberg, 2002: 144).

Animasyon filmlerinde yer alan şiddet unsurlarından çocukların nasıl etkilendiklerine ilişkin araştırmacılar tarafından laboratuvar ortamında gerçekleştirilen çalışmalar farklı sonuçlar ortaya koymaktadır. Siegel'in (1956) deneyinde okul öncesi çocuklara komedi unsurlarıyla birlikte şiddet içeren ve içermeyen animasyon filmler izlettirildikten sonra, saldırgan davranışlar sergileyip sergilemedikleri gözlenmiştir. Çalışma sonucunda çocukların izledikleri şiddet oranıyla arkadaşlarına gösterdikleri saldırgan davranışın oranında farklılık tespit edilmemiştir. Benzer şekilde Hapkiewicz ve Roden (1971) gibi araştırmacıların gerçekleştirdiği çalışmalarda da çocukların komedi öğeli şiddet unsurları içeren animasyon filmler izledikten sonra kişilerarası saldırgan davranışlar sergilemelerinde bir artışın gerçekleşmediği ortaya konulmuştur.

Bu çalışmaların davranışlarda saldırganlığın artışına ilişkin bir sonuç bulgulanamaması konusunda Kirsh (2005) çocukların üzerinde etkisi araştırılan animasyon yapımların komedi unsurları içerenler olmasının altını çizmektedir. Komik unsurların şiddetin algılanması konusunda etkide bulunmuş olma ihtimalinin yanı sıra arkadaşlarına yönelik olan saldırgan davranışları ölçmelerinin de sonuçlara etkide bulunmuş olma ihtimali üzerinde durmaktadır. Bir nesneye yönelik sergilenen saldırgan davranışların ölçülmesi durumunda farklı sonuçların çıkabileceğini öne sürmektedir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Kişilerarası şiddetin sosyal alanda onaylanmamasının sergilenen saldırgan davranış oranını etkileyebileceğini vurgulamaktadır (2005: 552).

İzlenen animasyon yapımlardaki şiddetle saldırgan davranışlar sergileme arasında doğrudan bağlantı kuran çalışmalar da bulunmaktadır. Örneğin, Bandura, Ross ve Ross'un (1963) ortalama yaşları elli iki ay olan kırk sekiz erkek ve kırk sekiz kız çocuğuyla gerçekleştirdiği deneyde, şiddet içeriğinin saldırgan davranışlar sergilemelerinde doğrudan etkisi olduğu ortaya konulmuştur.

Peters, Blumberg (2002) ve Kirsh (2006) gibi araştırmacıların vurguladığı üzere çocukların izledikleri yapımlardaki şiddet unsurlarının olumsuz etkilerinden korunmalarında ebeveynlerin izleme esnasında aracılık etmeleri ve saldırgan davranışlar hakkında açıklamalarda bulunmaları büyük önem taşımaktadır. Anne babaların yapacakları bu arabuluculuğun şiddet unsurları taşıyan içeriğin çocuk üzerindeki etkilerini hafifleteceğine dikkatler çekilmektedir.

5. FİLMLERİ DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Amerika Sinema Filmleri Derneği (The Motion Picture Association of America-MPAA) ve Uluslararası Sinema Filmleri Derneği (Motion Picture Association-MPA) Amerikan sinema filmleri ve ev videolarının sesi olarak hizmet etmek iddiasındadır. MPAA'nın gönüllü reyting sistemi ebeveynlere filmler hakkında bilgi vermektedir. Bu sayede anne babalar çocuklarının hangi filmi izleyeceklerine hangisini ise izlemeyeceklerine

karar vermektedirler. MPAA'nın reyting sisteminin yaratıcısı ve uzun dönem başkanlığını yapmış olan Jack Valenti sistemin temel işleviyle ilgili olarak şunları söylemektedir:

Reyting programının temeli ebeveynlerin sorumluluğu varsayımına dayanmaktadır. Eğer anne-babalar umursamazlar ya da çocuklarının sinema filmi izlemelerine ilişkin ilgisiz olurlarsa filmleri değerlendirme sistemi işe yaramaz hale gelmektedir. İzleyici on sekiz yaşından büyükse ya da çocuğu yoksa reyting sisteminin bir anlamı yoktur. Filmleri değerlendirme sistemi yalnızca ebeveynler içindir (mpaa.org).

MPAA web sitesinde reyting sisteminin 1968'de kurulduğu belirtilmektedir. Sınıflandırma ve Değerlendirme İdaresinin (The Classification & Ratings Administration-CARA) ev sahipliği yaptığı değerlendirme kurulu sayısı sekiz ile on üç arasında değişen bireyden oluşmaktadır. Kurul üyeleri için sahip olmaları gereken özellikler belirlenmemiş olmakla birlikte "ebeveyn deneyimine sahip, entelektüel olgunlukta ve çoğu anne babanın çocuklarının izleme alışkanlıkları açısından uygun ve yararlı bulacakları bir değerlendirmeyi uygulayabilmesi" gerekmektedir. Film değerlendirme sistemi gönüllülük esasına dayanmakta olup, her bir film değerlendirmesi çoğunluk oyuna göre gerçekleştirilmektedir. Reyting kategorileri için belirlenmiş olan isimler zaman içerisinde değişiklikler göstermiştir. Roth'un (2000) vurguladığı üzere 1968'de belirlenen dört kategori M, R ve X günümüzde; PG (ebeveyn

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

rehberliği) , PG-13 (içerikteki bazı materyaller gençlere uygun olmayabilir), R (yetişkinlere yönelik içerik unsurları) ve NC-17'e (çocuklar kabul edilmemekte) dönüşmüştür. Değerlendirme sisteminin ilk zamanlarında kullanılmakta olan X kategorisi on yedi yaş sınırına işaret etmekteyken, M kategorisi yetişkin izler kitleye yönelik içerik için kullanılmıştır.

G sınıflaması, çalışmanın da odaklandığı kategori olup, genel izleyici kitlesine uygun anlamına gelmektedir. Bu kategorideki filmler bütün yaş gruplarının izlemesine açıktır. Değerlendirme kurulu üyeleri bu filmlerin, tema, kullanılan dil, çıplaklık, cinsellik ya da şiddet açısından nahoş unsurlar içermediğini ifade etmektedir. Ancak MPAA, G sınıflandırmasının filmlerin çocuklar için olduğuna ilişkin bir onay ya da çocuklar için tasarlandığına istinaden bir belirti olmadığına dikkatleri çekmektedir (mpaa.org).

Yapılan çalışmalar göstermektedir ki anne babaların G sınıflamasındaki animasyon filmlerindeki şiddet oranlarına ilişkin net bir bilgileri bulunmamaktadır. Anne babaların çoğunluğunun MPAA'nin verdiği G sınıflandırmasının okul öncesi çocukların bu filmleri izleyebilmesi için bir onay olarak algıladığını belirten Wandel (2005) filmlerin izlenmek üzere seçimi aşamasında MPAA sınıflandırmalarının etkili olduğunu belirtmektedir (2005: 6).

Ebeveynler okul öncesi çocuklarına içeriğinde şiddet yer aldığını düşündükleri filmleri izlemek konusunda izin vermemektedirler. Ancak, aynı

ebeveynlerin büyük çoğunluğunun G sınıflamasına giren filmleri çocuklarının izlemelerine izin verdikleri görülmektedir. Bu sınıflamadaki filmlerde Yokota ve Thompson'ın (2000) çalışmasında tespit ettiği üzere şiddet unsurları yer almaktadır. Aileler bu sınıflamadaki yapımları çocuklarının eğlence kaynağı olarak kullanırken, içerik hakkında yeterince bilgi sahibi değildir. Anne babaların G sınıflamasındaki yapımlardan bekledikleri güvenli içeriği sağlamadığını fark etmeleriyle yaşayacakları hayal kırıklığı, eğlence sektörü açısından problematik bir durum yaratmaktadır.

Wandel'in (2005) gerçekleştirdiği çalışmada ailelerin MPAA reyting sistemi konusunda yanlış bilgilendirildikleri ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin çoğunluğu G reytinginin tüm çocuklar için uygun bir içeriğe ilişkin onay olduğu yönünde yanlış bir algıya sahiptir (2005: 9). Bu konuda anne babaların filmleri çocuklarından önce izlemeleri ya da sınıflandırma konusunda farklı kaynaklara başvurmaları çocuklarına uygun içerikteki filmleri seçmelerinde yol gösterici olacaktır.

6. YÖNTEM

Çalışmada, genelde medya içeriğinde özelde ise animasyon yapımlarda yer alan şiddet unsurlarının çocuklar üzerindeki olası olumsuz etkilerinden hareketle, son iki yılda gösterime girmiş olan G sınıflandırmasındaki animasyon filmlerinin içerikleri şiddet öğeleri açısından değerlendirilmektedir. Çalışmanın temel amacı olan şiddet içeren

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

unsurların ortaya konulmasından hareketle aşağıda yer alan araştırma sorularına cevap aranmaktadır.

1. Çalışmada odaklanılan animasyon filmlerde ne türde şiddet içeren eylemler yer almaktadır?
2. Bu filmlerde yaşanan şiddet eyleminin sonuçlarına yer verilmekte midir?
3. Şiddet uygulayan ve maruz kalanların karakter özelliği nedir?
4. Şiddet içeren eylemlerde kullanılan bir araç (silah) bulunmakta mıdır?

Çalışmada 2014-2015 yıllarında gösterime girmiş olan ve reyting sistemine göre G kategorisinde değerlendirilen filmlere içerik analizi uygulanmıştır. Ele alınan filmlere IMDb: Internet Movie Database'de yapılan araştırma sonucunda ulaşılmıştır. IMDb'nin 2014 yılında animasyon kategorisinde iki yüz iki film; 2015 yılında aynı kategoride gösterime giren iki yüz yirmi beş film bulunmaktadır. Bu listede G kategorisi olarak sınıflanan filmlerin isimleri şu şekildedir: Rio 2, The Hero of Color City, Agent F.O.X, The Boxcar Children, My Little Pony: Equestria Girls-Rainbow Rocks, The Pirate Fairy, Maya the Bee Movie, Frozen in Time, Curious George 3: Back to the Jungle, Oops! Noah is Gone ve Snoopy and Charlie Brown Peanuts. Toplam sayısı on bir olan bu filmler çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Gösterime giren filmlerden bir tanesi de Bulgar yapımı olan Balgar: The Movie (2014) başlıklı yapımdır. Ancak filmin İngilizce

alt yazılı kopyası bulunamadığından incelenen yapımlara dâhil edilmemiştir.

Çalışmada incelenen on bir animasyon filmin toplam süresi 47400 saniye olup 21 alt kategoriden oluşan bir veri toplama formu bunları incelemekte kullanılmıştır. İçerik analizi kategorilerinin geliştirilmesinde literatürde var olan çalışmalardan yararlanılmıştır. Bunların içerisinde özellikle Yokota ve Thompson'ın (2000) "Violence in G-Rated Animated Films" ile Temel, Kostak ve Çelikkalp'in (2014) "Çocuk Kanallarında Yayınlanan Çizgi Filmlerdeki Şiddetin Belirlenmesi" başlıklı çalışmaları yol gösterici olmuştur.

İçerik çözümlemesi Krippendorf (1980) ve Neuman'ın (2004) vurguladığı üzere tekrar edilebilir sonuçlara ulaşmakta araştırmacıların sıklıkla kullandığı araştırma tekniklerinden bir tanesidir. İçerik analizinin uygulandığı metin araştırmadan araştırmaya geçmekte ve büyük çeşitlilik taşıyabilmektedir. Bunların içerisinde yazılı olan materyaller (gazete metinleri, kitaplar, mektuplar vb), görsel her türlü materyal (fotoğraflar, reklamlar, videokasetler, filmler vb), konuşmalar, şarkı sözleri, ses dosyaları, web sitelerindeki bilgiler yer alabilmektedir (1980: 21; 2004: 219).

Çalışma çerçevesinde incelenen filmlerin konularını özet olarak ele almak yapılan değerlendirmeleri bağlamlarına yerleştirmek açısından önem taşımaktadır. Buna göre filmlerin konularının kısa özetlerine aşağıda yer verilmiştir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Rio 2 (2014), Blu ve Jewel (tropikal bölgede yaşayan papağan türünden iki kuş) üç çocuklarıyla şehir yaşamına uyumlu bir şekilde yaşamaktadırlar. Jewel ailesinin türlerinin son örneği olmadığını öğrendikten sonra Amazon ormanlarına hem onları bulmak hem de çocuklarının köklerini hatırlamalarına yardım etmek için ziyarette bulunmak istemektedir. Yapacakları bu seyahat bölgede ağaçların kesimi konusunda yasa dışı bir biçimde faaliyet gösteren insanlarla çatışmalar yaşamalarının da önünü açmaktadır.

The Hero of Color City'de (2014) pastel boyaların renkli ve güvenli dünyalarının bir köşeye renklendirilmeden atılmış olan kral ve yanındaki uçan arkadaşının davetsiz bir şekilde gelişile tehdit altında olmasına odaklanılmaktadır. Pastel boyaların ülkelerini karşılaştıkları bu tehlikeden kurtarmak konusundaki çabaları ele alınmaktadır.

Agent F.O.X (2014), üstün yetenekli ajan F.O.X Havuç Kasabası'nda gizemli bir nesneyi bulmak üzere görevlendirilmiştir. Arkadaş canlısı tavşanların yaşadığı bu kasabada amacına ulaşmaya çalışırken yaşadığı çatışmalar ele alınmaktadır.

The Boxcar Children'da (2014), anne ve babalarını kaybetmeleri sonucunda yetim kalan ve buldukları işlerde çalışarak geçimlerini sağlayan dört kardeş, yaşadıkları çeşitli zorlukların ardından son derece varlıklı olan dedelerini bulmaktadırlar.

My Little Pony: Equestria Girls - Rainbow Rocks (2014), The Rainboom isimli müzik grubu

okulda düzenlenen yarışmada güçlü rakiplerini alt etmeye çalışmaktadır. Rakipleri olan üç kızın sahip oldukları özel yetenekler etrafta kargaşa ve tatsızlıkların çıkmasına neden olmaktadır. Hem yol açtıkları kötülüklerin önüne geçmek hem de yarışmada birinci olmak amacıyla The Rainboom'un üyeleri mücadele etmektedirler.

The Pirate Fairy (2014), perilerin yaşadığı Pixie Hollow'da Zarina sihirli toz ile çeşitli deneyler yapmakta ve bunların sonucunda da istenmeyen kazalar yaşanmaktadır. Yaptığı deneylere son verilmesi istenen Zarina, sihirli tozları karıştırarak elde ettiği formülü alarak Pixie Hollow'dan ayrılır ve korsanlarla iş birliği yapar. Bu iş birliği kötü bir biçimde sonlanınca, Pixie Hollow'dan arkadaşlarının da yardımıyla korsanları durdurmaya çabalamaktadır.

Maya the Bee Movie (2014), içinde yaşadığı katı kurallara boyun eğmekte zorlanan Maya kraliçe arının nedimesinin kraliçeye ait özü çalıştığına tanık olduktan sonra kovandan kovulur. Hazırlıklı olmadığı bir dünyada çeşitli tehlikelere karşı arkadaşı Billy ile hayatta kalma mücadelesi vermektedir.

Frozen in Time (2014), Patty ve Eric Purtle isimli kardeşler anne ve babalarıyla Noel tatili için büyükbabalarını ziyaret ederler. Bu ziyaretleri sırasında bir mucit olan büyükbabalarının atölyesindeki bir saati kırmaları zamanı durdurmalarına neden olur. Sonsuza kadar Noel arifesini yaşamamak için bir çıkış yolu aramaktadırlar.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Curious George 3: Back to the Jungle (2015), George uzayda önemli bir göreve seçilmiştir. Bu görevini yerine getirirken yaptığı birkaç yaramazlık sonucunda uzay mekiği Afrika'ya zorunlu iniş yapar. Merak içindeki sahibinin George'a kavuşması sürecinde başlarından geçen maceralar ele alınmaktadır.

Ooops! Noah is Gone (2015), dünyanın sonunu getirebilecek olan sel felaketine karşı hayvanlar Noah'm inşa ettiği gemide yer almak için sabırsızlanmaktadır. Ancak gemide yer alabilmek için hayvanların kralı Aslan'ın da vurguladığı üzere listede bulunmak gerekmektedir. Listede isimleri bulunmayan Nestrian baba ve oğulun kendilerini kurtarabilmek adına verdikleri mücadelelere odaklanılmaktadır.

Snoopy and Charlie Brown Peanuts (2015), Snoppy ve arkadaşları gökyüzünü Red Baron'dan kurtarmaya çalışırken; Charlie Brown da yan eve yeni taşınan aynı zamanda da sınıf arkadaşı olan kızın dikkatini çekmek için çeşitli güçlüklerle göğüs germektedir.

Filmlerin içeriklerine genel olarak bakıldığında konu olarak çeşitlilik gösterdikleri görülmektedir. Çevrenin korunması, ailenin önemi, arkadaşlığın değeri, ait olunan grup değerlerinin yüceltilmesi ve birlikten kuvvet doğar teması ele alınan filmlerde işlenen konular içerisinde yer almaktadır. Filmin ana mesajının aktarılmasında başroldeki karakterin yanı sıra hem yardımcı hem de kötü karakterler önem taşımaktadır.

7. BULGULAR ve YORUM

Genellikle çocuk izler kitlesine yönelik olarak yapılmış olan animasyon filmlerin içeriğinde şiddet öğelerinin tespit edilmesine odaklanan çalışmada, izlenen filmlerin biri hariç hepsinde şiddet unsurunun varlığı bulgulanmıştır. Toplamda 4202 saniyelik şiddet içeriğinin filmlerde yer aldığı yapılan incelemenin sonucunda ortaya çıkmıştır. The Boxcar Children isimli film dışında bütün filmlerin içeriğinde şiddet öğeleri yer almaktadır. Tablo 1'de örnekleme yer alan filmlerin ve içeriklerinde yer alan şiddet unsurlarının toplam süreleri saniye olarak gösterilmektedir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 1. Filmlerin ve Şiddet İçeriğinin Süresi

Filmin Adı	Yapım Yılı	Filmin Süresi (Sn)	Şiddet İçeriğinin Süresi (Sn)
The Hero of Color City	2014	4620	220
Frozen in Time	2014	2760	210
Rio 2	2014	6060	916
The Boxcar Children	2014	5160	-
Agent F.O.X	2014	4980	464
My Little Pony Equestria Girls Rainbow Rocks	2014	4500	228
The Pirate Fairy	2014	4500	619
Maya The Bee Movie	2014	5340	811
Curious George	2015	4860	189
Oops! Noah Is Gone	2015	5160	439
Snoopy and Charlie Brown Peanuts	2015	5280	106
Toplam Süre		47400	4202

Çalışmada ele alınan filmlerdeki şiddet unsurunun fiziksel şiddetten, sözlü ve psikolojik şiddete kadar çeşitlendiği görülmektedir. İzlenen filmlerde şiddet içeren eylemlerin özelliklerine bakıldığında bunların yüz altısının fiziksel, yirmi dokuzunun psikolojik ve otuz dördünün sözlü şiddet olduğu tespit edilmiştir. Uygulanan fiziksel şiddetin cisimlerin fırlatılmasından (çeşitli mutfak eşyalarından, daktilolara vb...), sert ve ağır cisimlerle kafaya darbe indirilmesine, boğaz sıkılmasından, fiziksel arbedeye, bıçakların, kılıçların çekilmesine, sihirli

tozların fiziksel olarak zarar vermek amaçlarıyla kullanılmasına kadar çeşitlendiği görülmektedir. Filmlerde görülen psikolojik şiddetin, bireyin alaycı sözlerle aşağılanmasına, gruptan dışlanıp uzaklaştırmaya, tehdit ederek korkutmaya kadar çeşitlilik taşıdığı bulunmuştur. Sözlü şiddet ise azarlama, isim takma ve lanetlemeye kadar farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. Tablo 2'de şiddet içeren eylemin türüne göre dağılımı gösterilmektedir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 2. Şiddet İçeren Eylemin Özelliği

Şiddet içeren eylemin türü	Toplam sayı (N=11)
Fiziksel	106
Psikolojik	29
Sözlü	34

Animasyon filmlerde farklı boyutlarıyla yer alan şiddet unsurlarından fiziksel olanların sonuçlarının gösterilmesi konusunda filmler incelendiğinde iki filmde (Rio 2 ve Opps! Noah Is Gone) toplamda dört defa karakterlerin ölümüne tanık olunmaktadır. Bir hayvan tarafından yenilmek suretiyle gerçekleşen ölüm olaylarında, durum daha çok kötü karakterden kurtulmanın bir yoludur. Ancak her iki filmde de daha önce yenilen farklı karakterlerin, yiyen hayvanların midelerinden çıkartıldıkları gösterildiğinden bu geri dönüşü olmayan bir son olarak algılanmamaktadır.

Filmlerde şiddet olaylarının sonucunda yaralanma ya da tıbbi bakımın üzerinde çok fazla durulmadığı görülmektedir. Şiddet gösteren karakterler açısından da herhangi bir üzüntü, pişmanlık ve zarar verilene yardım etmeye rastlanmamıştır. Ayrıca şiddet içeren eylemin kutlanıp kutlanmadığına bakıldığında; iki filmde (Rio 2 ve The Pirate Fairy) kötü olarak nitelenen karakterlere karşı mücadele eden iyi karakterlerin “zafer” kazanması sonucunda kutlama yapıldığı görülmektedir.

Filmlerde yaralanma, gerçek hayattakine benzer bir biçimde acı çekmek ya da tıbbi yardıma ihtiyaç duymak olarak gösterilmemektedir. Rio 2 isimli filmde iki defa çeşitli patlamalar sonucunda kuşların kanatları yanarak yaralandıkları görülmektedir. Ancak bir sonraki sahnede bu kuşlar eski hallerine dönmektedirler. Diğer başlığı altında toplamda yedi defa şiddet eylemlerinin sonucunda acıdan çığlık atılması (The Pirate Fairy ve Snoopy and Charlie Brown Peanuts), başa alınan darbe sonucunda bayılma (Opps! Noah Is Gone), çok hasta olunması (Maya The Bee Movie’de kötü karakterin sakladığı özle beslenemeyen kraliçe arının ölüm noktasına gelmesi) ve parçalara ayrılarak bozulma (Charlie Brown filminde Red Baron olarak isimlendirilen kırmızı uçağın kötülüklerine Snoopy elinde bir tornavida ile parçalarına ayırmak suretiyle son verir) yer almaktadır. Tablo 3’de şiddet eylemlerinin sonucunda hangi durumlara ne sıklıkla rastlandığı gösterilmektedir.

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 3. Fiziksel Şiddet Eylemlerinin Sonucu

Fiziksel şiddet içeren eylemin sonucu	Toplam sayı (N=11)
Ölüm	4
Yaralanma	2
Diğer	7

Çalışma kapsamında izlenen filmlerde şiddeti uygulayan karakterlerin kimler olduğuna bakıldığında bunların on bir filmde toplamda altmış altı iyi, altmış yedi kötü ve otuz beş nötr karakter olduğu ortaya çıkmıştır. Neredeyse kötü karakterlere eş bir sayıda olan iyi karakterin de şiddet uygulayan karakterler içerisinde yerlerini aldığı görülmektedir. Bunların yanı sıra filmlerde ne iyi ne de kötü eylemleriyle var olan, kalabalığın bir parçası olan, isimleri genellikle bilinmeyen ve çalışma çerçevesinde nötr olarak ifade edilen karakterlerin de şiddet uygulayanların içinde yer aldığı tespit edilmiştir.

Şiddete başvuran karakterlerin içerisinde erkekler, kadınlar, çocuklar, hayvanlar, özel güçlere sahip periler, boya kalemleri ve canavarlar bulunmaktadır. Şiddet uygulayan iyi karakterlerin; yirmi beş olayda kendilerini korumak, yaşadıkları bölgeyi savunmak, kendilerine ait olan bir nesneyi kötü karakterden geri almak ve onları kovalayan kötü-

leri bertaraf etmek üzere şiddet içeren davranışlar sergileyebildikleri ve şiddete şiddetle karşılık verdikleri görülmektedir. Ayrıca iyi karakterler yanlış anlamalar sonucunda, kızdıklarında, hayal kırıklığına uğradıklarında, sevdiklerini aşırı bir biçimde korumaya çalıştıklarında ya da fazla otoriter olduklarında diğer iyi karakterlere karşı fiziksel, psikolojik ve sözlü şiddet içeren eylemler ortaya koyabilmektedirler. Filmlerde bazen mizahi bir şekilde kullanılan sözel ifadelerin karakterlerin kişilik özelliklerini ve fiziksel özelliklerini yansıtabildiği; bunun hem iyi karakterler hem de kötü karakterlerce kullanıldığı görülmektedir. Filmlerde tanık olunan psikolojik şiddetin, ağırlıklı olarak kötü karakterler tarafından diğerlerini aşağılamak, küçük görerek alay etmek ve gruptan dışlayarak yalnızlaştırmak amacıyla kullanıldığı tespit edilmiştir. Tablo 4’de şiddet içeren davranışlar ortaya koyan karakterlerin özelliklerine göre dağılımı görülmektedir.

Tablo 4. Şiddet Eylemleri Sergileyen Karakterin Özelliği

Şiddet uygulayan karakterin özelliği	Toplam sayı (N=11)
İyi	66
Kötü	67
Nötr	35

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Animasyon filmlerinde şiddete maruz kalan karakterlere bakıldığında bunların ağırlıklı olarak iyi karakterlerden oluştuğu görülmektedir. Kötü olan karakterlerin yanı sıra iyi ve nötr olan karakterlerden de şiddet içeren davranışlar gören iyi karakterlerin sayısının on bir filmde doksan beş olduğu görülmektedir. Bunların yanı sıra kötü olan karakterlerin otuz beşi hem kendilerini savunmaya çalışan iyi ve nötr karakterlerden hem de kendileri gibi kötü olan karakterlerden şiddet

görmektedirler. Filmlerde nötr karakterlerin on dokuzu hem iyi hem de kötü karakterlerin şiddet eylemlerinin hedefi olmuşlardır. Ayrıca çalışmada Rio 2 isimli filmde kötü karakterin attığı cisim sonrasında TV setini kırması da cansız olmakla birlikte ayrı bir başlık altında şiddete hedef olanlar kategorisi altında değerlendirilmiştir. Tablo 5'te şiddet eylemlerinin hedefindekilerin özellikleri ve sayıları ele alınmaktadır.

Tablo 5. Şiddete Maruz Kalan Karakterin Özelliği

Şiddete maruz kalan karakterin özelliği	Toplam sayı (N=11)
İyi	95
Kötü	35
Nötr	19
Cisim	1

Animasyon filmleri incelenirken üzerinde durulan konulardan bir diğeri de şiddet içeren eylemler gerçekleşirken herhangi bir araç-silah kullanılıp kullanılmadığıdır. İzlenen filmlerde altmış defa vücut kuvvetiyle gerçekleştirilen şiddet eylemlerinin sergilendiği ortaya çıkmıştır. Karakterlerin yumruk atmak, itmek, tartaklamak, vücut uzuvlarını kopartmak, boğazını sıkmak, bütün olarak yemek, ısırarak ve tehditkâr bir biçimde kovalamak gibi şiddet içeren eylemlerde bedenlerini bir silah gibi kullandıkları görülmektedir. Kesici ve delici olarak ifade edilen nesnelere sekiz defa şiddet içeren eylemlerde kullanılmaktadır. The Pirate Fairy isimli filmde kılıç, bıçak ve kanca gibi keskin metal objelerin kullanıldığı tespit edil-

miştir. Ateşli silahlar konusunda bir film (Snoopy ve Charlie Brown Peanuts, köpek karakterinin hayalinde takip ettiği kırmızı uçağı otomatik silahla vuruyormuş gibi yaptıktan sonra fırlattığı siyah objelerin-mermi) dışında diğerlerinde bir başkasına zarar vermek amacıyla kullanımlarına rastlanmamıştır. Sihir, filmin konusuyla uyumlu bir biçimde karakterler tarafından iyi amaçlar için kullanıla gelen unsurlardan biriyken aynı zamanda karşıdaki kişiye/kişilere kasıtlı bir biçimde zarar vermek için kullanılabilir. The Pirate Fairy isimli filmde sihirli tozlar üç defa zarar vermek amacıyla şiddet içeren eylemlerde silah olarak kullanılmıştır. Patlayıcılar (havai fişek, dinamit, yangın çıkartmak vb... gibi) izlenen filmlerden

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

ikisinde (Agent F.O.X, Rio 2) üç ayrı olayda şiddet eylemlerinde kullanılan araçlar içerisinde bulunmaktadır. Diğer başlığı altında yer alan araçlara bakıldığında bunların, elektrikli testereden, büyüteçle uzuvları yakmaya, daktilodan, farklı ağırlık ve büyüklükteki cisimleri karşısındakine

zarar vermek amacıyla fırlatmaya, ipe bağlamaya kadar çeşitlendiği görülmektedir. Bu objelerin bütün karakterler tarafından toplamda otuz defa kullanımına başvurulduğu görülmektedir. Tablo 6'da şiddet unsurları taşıyan durumlarda hangi silahların ne sıklıkla kullanıldığı yer almaktadır.

Tablo 6. Kullanılan Silah Türü

Şiddet içeren eylemde kullanılan silah türü	Toplam sayısı (N=11)
Vücut	60
Kesici-delici aletler	8
Ateşli silahlar	1
Sihir	3
Patlayıcılar	3
Diğer	30

Çalışmanın örnekleminde yer alan filmlere içeriklerindeki şiddet unsurlarını tespit etmek üzere şiddet içeren eylemin türü, süresi, şiddetin sonucu, şiddet eyleminin tek taraflı olup olmadığı, şiddet uygulayan ve buna hedef olan karakterin özelliği, şiddet içeren eylemde kullanılan aracı değerlendirmek üzere içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Son iki yılda gösterime girmiş olan ve G kategorisinde sınıflanan bu filmlerde farklı düzeylerde ve yoğunlukta şiddetin var olduğu ortaya konulmuştur.

8. SONUÇ

Medya içeriğinde yer alan şiddet unsurlarının olumsuz etkileri farklı alanlardan araştırmacıların ve uygulamacıların dikkatlerini çeken bir konu olmuştur. Konuyla ilgili gerek deneysel gerek

kuramsal pek çok çalışma gerçekleştirilmiştir. Özellikle şiddet öğelerinin yer aldığı içeriğe günümüzde medya tüketimi geçmişe oranla çok fazla artmış olan çocukların ve gençlerin maruz kalması durumunda etkilerin neler olabileceği alanda çalışanların ilgi gösterdiği bir konudur.

Yapılan çalışmalarda üzerinde durulan kavramlar içerisinde şartlı refleksin yitimi ve duyarsızlaştırma yer almaktadır. Bunlar şiddetin kabul edilebilir hale gelmesi ve böyle bir duruma karşı tepki gösterme halinin ortadan kalkmasına göndermede bulunmaktadır. Ekrandaki şiddeti taklit ederek öğrenen küçük çocukların saldırgan davranışlar sergilemeleri sosyal öğrenme teorisine göre olası bir durumdur. Ayrıca saldırgan davranış sergileme potansiyelindeki kimseler için uygun

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

uyaranların bulunduğu şartlar ortaya çıktığında agresif davranışlar ortaya koydukları çalışmalar tarafından tespit edilmiştir.

Araştırmacılar tarafından dikkat çekilen bir diğer konu da davranışlarımızı hafızamızda yer alan senaryoların şekillendirdiği konusudur. Bu bilişsel senaryolar çeşitli durumlar karşısında hangi davranışı sergilememiz gerektiği konusunda bize yol göstermektedir. Bu senaryoların çok farklı kaynakların etkisiyle geliştirildiği belirtilmekteyken, bu kaynaklardan bir tanesinin de medya olduğu ifade edilmektedir. Medyadan saldırgan senaryolar öğrenilmesi ve yaşanan çevrenin de bu senaryoları destekler nitelikte olması durumunda bu senaryoların kullanımının devreye gireceğine dikkatler çekilmektedir.

Medya içeriğinde yer alan şiddet dolu içeriğin özellikle çocukları diğer koşulların da devreye girmesi sonucunda saldırgan davranışlara yöneltebileceği araştırmacıların vurguladıkları bir konuyken genç izler kitlenin yoğun olarak tükettiği animasyonlar bu alandaki çalışmaların odaklandıkları konulardan biri ola gelmiştir. Bu türdeki yapımların reyting sistemine göre sınıflandırılması ve bu sınıflandırmanın anne babalar üzerinde yanıltıcı bir algı oluşturması çalışmalarda dikkat çekilen bir unsurdur. Amerika Birleşik Devletleri'nde filmlerin içeriğinin belirli bir izleyici kitlesine uygun olup olmadığını gösteren film sınıflandırma sistemi, 1968 tarihinden bugüne uygulanmaktadır. Bu sistemde G sınıfı genel izleyiciye uygunluğu ifade etmektedir.

Özellikle G sınıflamasına dâhil edilen animasyon yapımların içeriğinde şiddet öğelerinin yer aldığı tespit edilmesi, bu filmleri çocuklarının tüketmeleri konusunda her hangi bir şekilde sınır koymayan ya da izlemeleri sırasında çocuklara aracılık etmeyen ebeveynler için sorunlu bir durum ortaya çıkartmaktadır.

Gerçekleştirilen çalışmada reyting sistemine göre G kategorisinde değerlendirilen animasyon filmler içerisinden 2014 ve 2015 yılında gösterime girmiş olanlarda şiddet içeriği araştırılmıştır. İncelenen filmler toplamda on bir tane olup isimleri şu şekildedir: Rio 2, The Hero of Color City, Agent F.O.X, The Boxcar Children, My Little Pony: Equestria Girls - Rainbow Rocks, The Pirate Fairy, Maya the Bee Movie, Frozen in Time, Curious George 3: Back to the Jungle, Oops! Noah is Gone ve Snoopy and Charlie Brown Peanuts. Bu filmlere gerçekleştirilen içerik analizi sonucunda filmlerin The Boxcar Children dışında tamamında şiddet unsurlarının yer aldığı tespit edilmiştir.

Animasyon filmlerinde yer alan şiddet içeren eylemlerin özelliğine bakıldığında bunların fiziksel, psikolojik ve sözlü şiddet olduğu görülmektedir. Fiziksel şiddetin ağırlıklı olarak vurma, cisimle yaralama, tartaklamayı; psikolojik şiddetin aşağılama, gruptan dışlayıp uzaklaştırma, tehdit ederek korkutmayı; sözlü şiddetin azarlama, isim takma ve lanetlemeyi içerdiği ortaya çıkmıştır. Yapılan değerlendirmeye göre, filmlerde aksiyonun oranı arttıkça fiziksel şiddetin oranının da arttığı göz-

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

lenmiştir. Bunun yanı sıra daha çok ikili ilişkiler üzerinde duran, arkadaşlığın ve ait olunan grubun önemi üzerinde durulan filmlerde (My Little Pony ve Maya The Bee Movie gibi) sözlü ve psikolojik şiddetin öne çıktığı görülmüştür. İzlenen filmlerde ağırlıklı olarak fiziksel şiddetin yer aldığı bunu sözlü ve psikolojik şiddetin takip ettiği tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında incelenen filmlerde ele alınan konulardan bir diğeri de şiddetin sonucunun ne şekilde gösterildiğidir. Fiziksel şiddetin nadiren ölüm ve yaralanmayla sonuçlandığı görülmektedir. Filmlerde ölüm mizahi bir biçimde gösterilmekte ve bu durum gerçek anlamda bir sonu ifade etmemektedir. Bir başka karakter tarafından mideye indirilmek sonucunda gerçekleşen ölümlerde her an bir geri dönüş olabilmekte, yenilen bir anda ağızdan fırlayıp çıkabilmektedir. Mizahi unsurların şiddet eylemleri sergilenirken işin içerisinde olması, durumun önemini gölgeleyebilmektedir. Yaralanmaların gösterilmesinde de acı unsurunun üzerinde durulmamaktadır. Karakterlerin bir anda eski hallerine döndükleri görülmektedir. Şiddet eylemlerinin akabinde ortaya çıkan diğer sonuçlara bakıldığında bunların içerisinde bayılanlar, çığlık atanlar ve hastalananlar olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu gruptaki karakterler de eski hallerine ne kadar acı çektikleri ya da tedavi gördükleri gösterilmeden dönmektedirler. Şiddet eyleminin sonuçlarının üzerinde durulmaması şiddetin ciddi bir durum olarak algılanması ve yorumlanmasının önünde araştırmalar tarafından da ortaya konulduğu üzere bir engel olabilmektedir.

Animasyon filmlerinde şiddet uygulayan karakterlerin kimler olduğuna bakıldığında bunların yalnızca kötü karakter olmadığı görülmektedir. İyi ve nötr karakterler de filmin anlatı yapısında gerek kendilerini savunmak, gerek hayal kırıklıklarını ve öfkelerini yansıtmak üzere şiddete başvurumaktadırlar. Şiddetin hedef aldığı karakterlere bakıldığında bunların ağırlıklı olarak iyi karakterler olduğu, bunu kötü ve nötr karakterlerin izlediği tespit edilmiştir. Ayrıca bir olayda şiddete maruz kalanın cansız bir nesne olduğu da görülmektedir.

Var olan şiddet öğelerinde kullanılan herhangi bir silah olup olmadığı konusunda filmler incelendiğinde ortaya çıkan tabloda vücudun ağırlıklı kullanıldığı bunu bıçak ve kılıçlar gibi kesici ve delici aletlerin, sihir, patlayıcılar ve ateşli silahların takip ettiği görülmektedir. Diğer olarak ifade edilen başlığın altında ise elektrikli testere, daktilo, büyüteç, ip vb... gibi çok farklı nesnelere yer aldığı görülmektedir.

Gerçekleştirilen çalışmada ortaya çıkan sonuç, G sınıflamasındaki animasyon filmlerinde önemli ölçüde şiddet unsurlarının yer aldığıdır. Literatürde gerçekleştirilen diğer araştırmaların da benzer sonuçlar ortaya koyduklarını göz önünde bulundursak, ebeveynlerin çocuklarının medya tüketimi konusunda reyting sistemine göre karar verme davranışlarını gözden geçirmeleri gerekmektedir. Şiddet unsurlarının varlığı konusunda filmleri önceden kendilerinin izleyip değerlendirmeleri ya da çocuklarıyla birlikte izlemeleri ve sahnelerdeki şiddet konusunda açıklamalarda bulunmaları

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

önem taşımaktadır. Ayrıca reyting konusunda başka kaynakları da göz önünde bulundurmaları içeriğe çocukların doğrudan maruz kalmalarının önüne geçmek açısından yararlı olacaktır.

KAYNAKÇA

AMANDA E. P., BROWNE K.D., (1999). Film Violence And Young Offenders, Aggression and Violent Behavior, Pergamon, Vol. 4, No. 1: 13–28

BANDURA, A., (1977). Social Learning Theory, Englewood Cliffs, NJ, Prentice-Hall

BANDURA, A., ROSS, D., ROSS, S., A., (1963). Imitation of film-mediated aggressive models, Journal of Abnormal and Social Psychology, 66, 3–11

BERKOWITZ, (1984). Some Effects Of Thought On Anti- And Pro-Social Influences Of Media Events: A Cog-Neoassociation Analysis, Psychological Bulletin, 95, 410–427

BUSHMAN, B. J., GEEN, R. G., (1990). Role of cognitive-emotional mediators and individual differences in the effects of media violence on aggression, Journal of Personality and Social Psychology, 58(1), 156–163

DIPPE, M. A. Z., CHUBA. D., JO, K., (2014). The Boxcar Children, Film

DONNERSTEIN, E., LINZ, D.,(1995). The Media, J. Q. Wilson, J. Petersilia (Eds.),

Crime, Institute for Contemporary Studies Press, San Francisco, CA

ENGELHARDT, U., (2014). Maya The Bee Movie, Film

GENKEL, T., MCCORMACK, S., (2015). Oops! Noah Is Gone, Film

GERBNER, G., GROSS, M., MORGAN, L., SIGNORIELLI, N., (1994). Growing Up With Television: The Cultivation Perspective, J. Bryant, D. Zillmann (Eds.), Media effects, Erlbaum, NY

GLADSTONE, F., (2014). The Hero Of Color City, Film

GREENBERG, B.S., EDISON, N., KORZENNY, E., FERNANDEZ-COLLADO C., ATKIN, C. K., (1980). Antisocial and Prosocial Behaviours On Television, B. S. Greenberg (Ed.), Life on Television: Content Analysis of U.S. TV drama, Ablex, Norwood, NJ

GUNTER, B., (1990). Does Television Influence Aggressive Behaviour? B.Gunter Ve J. L. McAleer (Eds.), Children and Television: The One Eyed Monster?, Routledge, London

HOLMES, P., (2014). The Pirate Fairy, Film

HUESMANN, L. R., (1986). Psychological Processes Promoting The Relation Between Exposure To Media Violence And Aggressive

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Behaviour By The Viewer, Journal of Social Issues, 42, 125–139

HUESMANN, L. R., MILLER, L. S., (1994).

Long-Term Effects of Repeated Exposure To Media Violence In Childhood, L. R. Huesmann (Ed.), Aggressive Behavior: Current Perspectives, Plenum Press, New York

HUSTON, A. C., WRIGHT, J. C., (1998).

Mass Media And Children's Development, W. Damon (Series Ed.), I. E. Siegel, K. A. Renninger (Vol. Eds.), Handbook Of Child Psychology: Vol. 4. Child Psychology In Practice, John Wiley & Sons, New York

KIRSH, STEVEN J., (2006). Cartoon Violence And Aggression In Youth, Aggression and Behaviour, Vol. 11, Issue 6, 547-557

KIRSH, STEVEN, J., (2012). Children, Adolescents, and Media Violence: A Critical Look at the Research, A Critical Look At The Research, Sage, London

KRIPPENDORFF, K., (1980). Content Analysis, An Introduction to Its Methodology. Sage, California.

MARTINO, S., (2015). Snoopy and Charlie Brown The Peanuts Movie, Film

NEUMAN, W. L., (2004). Basics of Social Research Qualitative And Quantitative Approaches. Pearson, Boston

PETERS, KRISTEN, M., FRAN, C., BLUMBERG, (2002). Cartoon Violence: Is It as Detrimental to Preschoolers as We Think?, Early Childhood Education Journal, Vol. 29, No. 3, Spring 2002, 143-148

POTTER, W. J., & WARREN, R., (1998). Humor As A Camouflage Of Televised Violence, Journal of Communication, 48, 40–57

ROTH, C., (2000). Three Decades of Film Censorship... right before your eyes, www.thefreelibrary.com, Erişim Tarihi: 06.02.2016

SALDANHA, C., (2014). Rio 2, Film.

SAVAGE, J., (2004). Does Viewing Violent Media Really Cause Criminal Violence? A Methodological Review, Aggression and Violent Behavior, Pergamon, 10, 99-128

SCHRAMM, W., LYLE, L., PARKER, E. B., (1961). Television In The Lives of Our Children, Stanford, California, Stanford University Press

SHUIYING, G., (2015). Agent F.O.X., Film

SIEGEL, A. E., (1956). Film Mediated Fantasy Aggression And Strength Of Aggressive Drive, Child Development, 27, 442–447

TEMEL, M., KOSTAK, M. A., ÇELİKALP, Ü., (2014). Çocuk Kanallarında Yayınlanan Çizgi Filmlerdeki Şiddetin Belirlenmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 7 (3), 199-205

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

THIESSEN, J., RUDELL, I., (2014). My Little Pony: Equestria Girls - Rainbow Rocks, Film

American Medical Association,

www.ama-assn.org, Erişim Tarihi: 02.02.2016

THOMAS, M., HORTON, R. W., LIPPEN-COTT, E. C., DRABMAN, R. S., (1977).

Audiovisual and Media,

Desensitisation To Portrayals Of Reallife Aggression As A Function Of Exposure To Television Violence, Journal of Personality and Social Psychology, 35, 450–458

http://europa.eu/pol/av/index_en.htm, Erişim Tarihi: 02.02.2016

WANDEL, T.L., (2005). G-Rated Animated Film Violence: An Issue Waiting To Be Managed, PRism 3, <http://praxis.massey.ac.nz>, Erişim Tarihi: 01.09.2015

Daily Media Use Among Children and

Teens Up Dramatically From Five

Years Ago, kff.org, Erişim Tarihi: 05.02.2016

WEINSTEI, P., (2015). Curious George 3: Back to the Jungle, Film

Yazar Notu: Bu çalışmanın özet hali 3-4 Eylül 2015 tarihleri arasında Pekom-Zeytinburnu- İstanbul Polis Eğitim ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilen 2. Uluslararası Farklı Şiddet Boyutları ve Toplumsal Algı Kongresi'nde, 4 Eylül 2015 tarihinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur ve bildiriler kitabında özet metin olarak yayınlanmıştır.

İNTERNET KAYNAKLARI

American Academy of Pediatrics,

www.aap.org, Erişim Tarihi: 02.02.2016

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-I0-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Animated films entertain children over 80 years. The first animated star was the 1920s famous character, Felix the Cat. Felix the Cat was the first animated character which was introduced to the American public with different marketing tools such as watches, toys, mugs, tshirts, etc. After a short time Walt and Row Disney started Disney Brothers' Cartoon Studios. Within the next ten years Mickey Mouse, Donald Duck and Pluto became internationally well known animated characters. Animated movies protect their popularity since their beginnings. This can be seen in their box office success as well. For example Disney's first full feature length movie, Snow White and Seven Dwarfs is still one of the top ten grossing films of all time. Today animated movies still continue their popularity and success. Animated films especially rated G and PG target the children aged between 4-12 years old audience. The rating system in the the United States is a voluntary system and it provides movie goers information about the content of the movies. The rating system is active since 1968. In this system G-rated films describe general audience (nothing that would offend parents for viewing by children). The violent content of these films which aim children is one of the issues that attract researchers. In these studies researchers focus on features of violent elements in animated movies, role of violence in shaping moral understanding and behaviours of children and physiological effects of violent contents of animated movies on children. Researchers proof that pre-school kids show aggressive behaviours after exposing violent content of cartoons. These findings support Bandura's social learning theory. According to theory children learn by observing others' actions and results of their actions. Violent elements in animated films' long term effect on children is also another important research topic. Scholars emphasize that children may be provoked and try to convert their energy in another activity and perhaps display inappropriate behavior to their social environment. Children may think what they watch is accurate representation of real life situations and might develop a distorted view about the real-world violence. **Objective:** Animated films are one of the most important entertainment sources for the kids and in this paper, violence in G-rated animated films which are released in theaters in 2014-2015 are analysed. **Importance:** In this paper G-rated films which are the most innocent in terms of language and violent elements are examined. Finding violent elements even in these films is an important reminder that regardless of type of violence, aggressor and his/her purpose, violence cannot leave unnoticed. **Methodology:** Content analysis has been used as a research method. These films which are the sample group of the study have been reached through IMDb: Internet Movie Database. The study collected data from eleven animated

UHİVE

www.uhedergisi.com

Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

Ocak / Şubat / Mart- Kış Dönemi Sayı: 10 Yıl:2016 Jel Kodu: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

International Peer-Reviewed Journal Of Communication And Humanities Research

January / February / March-Winter Semester Issue: 10 Year: 2016 Gel Code: M0-10-M00-Z-Z0-Z00-Z1

ID:220 K:259

ISSN Print: 2148-3930 / Online: 2148-3965

(ISO 9001-2008 Belge No / Document No: 12879 & ISO 14001-2004 Belge No / Document No: 12880)

(MARKA PATENT NO: TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

feature films that have a 790 minutes duration. To examine these movies a data collection form that consists of 21 categories was used. Names of the films are as follows: Rio, The Hero of Color City, Agent F.O.X, The Boxcar Children, My Little Pony, The Pirate Fairy, Maya the Bee Movie, Frozen in Time, Curious George, Oops! Noah is Gone and Snoopy and Charlie Brown Peanuts. The content of the films have a vast variety. Protecting environment, importance of family, value of friendship, glorification of the group values and strength of togetherness are the topics that covered in the films. Main characters, supporting characters and bad characters have an important role to transfer the main messages of the films. To emphasize on bad characters' bad behaviours is important part of disapproval of them. The study aimed to reveal violent elements in children's animated movies and showed that all the movies in the sample group except one had violent elements. **Conclusion:** A total of 4202 seconds of violent content in films is the result of the analysis performed. The violence in movies range from physical violence to verbal and psychological violence. The violent elements contain throwing objects, attacking with knives and swords, using magical items to harm others, mocking and humiliating others, fighting and excluding from group. The characters who display violence in their behaviours not only the bad ones good and neutral characters are also show harshness in their actions. Men, women, kids, animals, fairies, croyans and monsters are objects and subjects of violence. As used in the movies in a humorous way of expressing character traits and physical characteristics can be uncomplimentary. Researchers emphasize negative effects of violent content of children's movies on children. Considering these findings, steps must be taken seriously in terms of elimination of violent elements.

DERGİ HAKKINDA

UHİVE “Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi”; 2013 yılı itibariyle yayın hayatına başlamıştır. Dergimizde literatüre kaynak sağlayacak nitelik ve değerde olan yayınlara yer verilmektedir. Dergimiz uluslararası hakemli bir dergi olup, yılda dört sayı çıkmaktadır. Dergimizin sayıları mart, haziran, eylül ve aralık aylarında sistem üzerinden yayınlanmaktadır. Dergimiz gerek basılı, gerekse de internet üzerinden ulaşılabilen bir dergidir. Dergimizde iletişim ve edebiyat alanı içerisinde değerlendirilebilecek her türlü yayına yer verilebilmektedir. Dergimiz uluslararası nitelikte olup farklı indeksler tarafından taranmaktadır. Dergimiz bünyesinde çok değerli iletişim ve edebiyat akademisyenleri Dergimiz hakem, bilim ve danışma kurulu üyeleri arasında alanlarında iletişim ve edebiyat alanıyla ilgili konusunda uzman çok değerli akademisyenler yer almaktadır. Dergimizin baş editörü *Yrd. Doç. Dr. Ali Murat KIRIK* olup, dergi yönetim kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirilmektedir. Yönetim kurulu başkanı derginin o anki baş editörü olup yönetim kurulunun %51’inin aldığı kararlar uygulanmaktadır. Gönderilen her yayın kendi alanında uzman iki hakemin onayından geçmeli ve hakemler tarafından yayınlanabilir görüşüne sahip olmalıdır. Aynı sayı içerisinde yazarın bir yayınına yer verilir. Birden fazla hakem ve yönetim kurulu onayından geçen çalışmalar sıraya alınarak ilerleyen sayılarda yayınlanır. Hiçbir yazar hakem ve yönetim kurulu üyeleri üzerinde etkili değildir. Dergimizde yayınlanmak üzere sisteme yüklenen çalışmalar için yayın telif hakkı sözleşmesi istenmez. Sisteme yüklenen çalışmalar dergiye devredilmiş olarak kabul edilir. Yazar ya da yazarlar bu durumu kabul etmiş ve derginin yayın kabul şartlarına uygun hareket etmeyi teyit ederek bu sisteme dahil olmuştur.

Dergimiz hakem ve bilim kurullarında yer almak isteyen akademisyen ve bilim araştırmacılarının mutlaka Dr. unvanı almış ve alanında bilimsel çalışmalar yapmış olması şartıdır. Dr. Unvanına sahip olmayan ve alanında yayın yapmayan hiç kimse bilim, danışma ve hakem kurullarında yer alamaz. Dergi yönetim kurulu derginin en üst karar ve yürütme mekanizmasını oluşturur. Yönetim kurulunun aldığı her türlü karar kesin ve değiştirilemez niteliktedir. Yönetim kurulu kararı olmaksızın hiçbir koşul ve şartta dergi üzerinde işlem gerçekleştirilemez ve uygulamaya gidilmez. Dergi baş editörü hakem onayına gönderilmeyen çalışmaların dergide kabul edilip edilmeyeceğine, hakem sürecine gönderilip gönderilmeyeceğine karar verebilir. Bu karar sürecinde yönetim kuruluna bilgi vermek

zorunda değildir. Dergimiz bünyesinde hakem, bilim ve danışma kurulunda yer almak isteyen bilim insanlarının katılımına ancak yönetim kurulu karar verebilir.

Dergimizde bazı ulusal ya da uluslararası kongrelerde yayınlanmış sözlü ve hakem onayından geçmiş çalışmalar için özel sayılar şeklinde çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Bu tip özel sayılar ancak anlaşma yapılan kongrelerde sunulmuş sözlü bildiriler için geçerlidir. Bu bildirilerin mutlaka kongre bilim kurulundan onay almış hakem değerlendirmesi yapılmış olmalıdır. Ayrıca sözlü sunulan bildirilerin mutlaka basılı materyali ile hakem onay raporları dergimiz yönetim kuruluna ve başeditörüne sunulmuş olmalıdır. Bu bilgi ve materyallere sahip olmayan bildirelere dergimizde yer verilmez. Dergimizde işlem sürecine dair bilgiler yazar ve yazarlara yazılı olarak dergi internet adresinden bildirilir. Ayrıca dergimize üye olup sisteme giriş yapan her bir yazar süreç ile ilgili bilgileri derginin web sayfasından kendisi izleyip gelişmeleri takip edebilir. Dergimizde uluslararası APA 5 sistemi uygulanır. Bu sistem dışında hazırlanan hiçbir yayına yer verilmez yer verilmesi talep edilemez. Dergimizdeki koşul ve şartlar her bir yazar ve yazarlar için aynıdır. Hiçbir kimse için bu kurallar ve koşullar değiştirilmez. Farklılık sağlanması istenemez talep edilemez. Dergimiz bünyesinde yayınlanması istenen eserlerin mutlaka iletişim ve edebiyat alanından olması şartı aranır. Bu özellikleri taşımayan hiçbir yayına dergimizde yer verilemez. İletişim ve edebiyat alanına giren bütün çalışmalar dergimiz bünyesinde değerlendirmeye alınır. Hakem sürecine dair işleyiş başeditör kontrolünde gerçekleştirilir. Baş editör yayının dergide hakem sürecine dair işleyişine yönelik bilgi ve karar verme yetkisine sahip bulunur. Başeditörün uygun bulmadığı ya da kabul etmediği bir yayın dergide sürece dahil edilmez. Bu konuda yazar ya da yazarlar dergi ile diğer organlar üzerinde bir yükümlülük oluşturamaz.

Dergimiz T.C. hukuk kuralları çerçevesinde “5846” sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanun ve Hükümleri’ne tabi hareket eder. Bu kanunun gerekliliklerini yerine getirmeyen yazar ya da yazarlar hakkında dergimiz tek taraflı olarak hukuki haklarını korumaya sahiptir. Dergimizde yayınlanması amacıyla gönderilen çalışmalarda yapılan ilgili kanunlara uygun olarak gerçekleştirilmeyen alıntılar, intihal gibi konularda yazar ya da yazarlar tek taraflı olarak sorumludur. Bu konuda dergimiz üzerinde hiçbir kurum, kişi ya da diğer yetkili olanlar yaptırım uygulayamaz. Dergimiz basılı ve online olarak hareket eden bir yayın organıdır. Akademik alanda hazırlanan çalışmaların yer aldığı bir materyal olarak bilimsel araştırma yapan kurum ve kişilere fayda sağlamak amacıyla toplumsal hizmet sunan sosyal bir organdır. Dergimiz paralı bir dergi olmayıp, hiçbir yazara ya da yazarlara basılı materyal göndermek zorunda değildir. Dergimizde kabul edilen ve basıma hak kazanan çalışmalar dergi yayın kabul şartları ve yazım kurallarına uygun olarak mizanpajı yapılır ve sisteme yüklenir. İhtiyacı olan yazar ya da yazarlar ile okuyucular sistemden bu sayıyı indirerek ihtiyacını giderebilir. Mizanpaj yazar tarafından örnek makale baz alınarak yapılmaktadır.

ABOUT THE JOURNAL

UHİVE “International peer-reviewed Journal of Communication and Humanities Research” was started to be published in 2013. The journal publishes scholarly papers to contribute to communication and literature. It is a refereed international journal which publishes four times a year. The volumes of our journal are published over the system in January, April, July and October. The journal is published in hard copy and online. The journal covers all sorts of papers in the field of communication and literature. The journal is an international journal which is indexed by many indexes. The referee, and science and advisory board of the journal are composed of qualified and prolific researchers and academicians, experts in the field of literature. The editor-in-chief of the journal is Dr. Ali Murat KIRIK and the journal acts in accordance with the decisions of the executive board. The chairman of the executive board is the current editor-in-chief, and the decisions taken by 51% of the executive board are implemented. Each paper should be evaluated by the two field referees and receive a favorable report to be published. In each issue, only one manuscript of the same author is included. The papers approved by the two referees and the editorial board are saved to be published in the following issues. None of the authors can exercise power over the referees or the editorial board. In the journal, a copyright agreement for the uploaded articles is not requested. The journal holds the copyright of the uploaded articles. The author(s) accept(s) this and confirm that they will act in accordance with it. It is prerequisite for the academicians and researchers to have received a PhD degree and published several studies and articles in their fields so as to be a member of the referee and the science board. The academicians or researchers without a PhD degree and any publications in the field cannot be a member of the referee or science and advisory board. The executive board is the competent authority. The decisions of the executive board are final and cannot be changed. Without the approval of the executive board, none of the decisions can be implemented. The editor-in-chief gives the final decision whether to accept or reject the articles not sent for referee evaluation or to send the articles for evaluation. The editor-in-chief does not have to inform the executive board of this process. The executive board is the sole authority to accept the researchers to be involved in the referee, science and advisory board.

The journal also publishes special editions, including the presented papers, approved by the referees, in the national and international conferences, these issues include only the oral papers presented in the conferences that the journal has an agreement. These papers should be evaluated and approved by the conference science board and the referees. Printed texts of the presented papers and the referee approval reports should be submitted to the editor-in-chief and the administrative board. The journal will not publish the papers without these documents. The authors are informed of each process in the journal through the system. Every author can follow this process on website of the journal by being a member to the system. In the journal, international APA system is used. Papers which are not prepared in line with this system will not be accepted. In the journal, no one is privileged. The terms and conditions are the same for everybody; it is out of question to change them. Nobody can demand any privilege. The journal publishes studies and researches in communication and literature, and the journal will not publish the studies out of those fields. The editor-in-chief is the one who manages the referee evaluation process. The editor-in-chief has the right to decide and inform in the evaluation process. The inappropriate and disapproved papers by the editor-in-chief will not be published in the journal. In this case, the author/authors cannot impose any sanctions on the journal or any organs.

The journal complies with the requirements of Law no. 5846 on Intellectual and Artistic Works. The journal reserves its rights unilaterally against the authors who do not comply with the requirements of Law no. 5846. In case of any problems related to incorrect citation and plagiarism, the author/authors are responsible unilaterally. The journal cannot be held responsible for this, and no one can impose sanctions on the journal. The journal is published in hard copy and online version. The main objective of the journal is to provide an intellectual platform for the authors, referees, and the members of science and advisory board who are all welcome to contribute to the development of science within the rules of ethics. The journal does not demand any charge from the authors and is not supposed to send a printed issue to the author(s). Approved papers are uploaded to the system after layout in line with the publication principles. Author(s) and readers can download any volume over the system. Layout is performed by the author according to the sample article.

YAYIN İLKELERİ

1. **UHİVE** “Uluslararası Hakemli İletişim ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi” 4 ayda bir yayınlanan akademik ve bilimsel nitelikli uluslararası hakemli bir dergidir. Ancak derginin özel durumlarda ara dönem içerisinde de yayın çıkarma hakkı bulunmaktadır.
2. Dergide “**İLETİŞİM**” ve “**EDEBİYAT**” ile ilgili konuları ya da sorunları ele alıp inceleyen, bilimsel ve özgün nitelikli çalışmalar yer almaktadır. Çalışmaların bilimsel kaygılarla yazılmış olması, alana katkıda bulunacak nitelikte olması, alandaki önemli kaynakları referans göstermesi, önyargı ile yazılmamış olması, slogan niteliğinde cümleler içermemesi, gelişkin bir dile sahip olması beklenir. Ayrıca tarama, araştırma, bildiriden geliştirilme vb. niteliklerinden birine sahip olmalıdır.
3. Derginin yazım kurallarına uymayan, kaynakçasız, önsözsüz ya da özetsiz yazılar için hakem süreci başlatılmaz.
4. Birden fazla yazarın bulunduğu çalışmalarda ilk sırada yer alan 1. yazar muhatap kabul edilir.
5. Kullanılan kaynaklar dergimiz yayın kurallarına uygun şablona göre hazırlanmalıdır.
6. Düzenleme ve çalışmanın dizgisi apa 5 sistemine uygun olarak hazırlanmalı, çalışma içerisinde kaynak gösterimi bu şekilde düzenlenmelidir.
7. Sosyal bilimler içerisine giren ve kapsayan çalışmalarda mutlaka jel kodu veya alt jel kodu bulunmalıdır. Jel kodu bulunmayan çalışmalar hiç koşulda kabul edilmez edilemez.
8. Yazıların değerlendirilmesi aşamasında öncelikle hakem ve yazarların aynı kurumdan olmamasına özen gösterilir. Hakem ve yazarların isimleri titizlikle saklanır ve hiçbir şekilde açıklanmaz. Hakem Kurulu her sayıda değişir ve yazıların konusuna göre oluşturulur. İnterdisipliner nitelikli yazıların hakemleri ilgili oldukları alanlara göre belirlenir.
9. Her yazının alanına göre ilk aşamada iki hakem tayin edilir. Hakem raporlarından birinin “Yayınlanamaz”, diğerinin “Düzeltilerek Yayınlanabilir” ya da “Yayınlanabilir” olması durumunda ilgili alandan 3. hakem tayin edilebilmekte ve onun raporu beklenebilmektedir. Yazardan sadece

üç defa düzeltilmesi istenir. Her üç düzeltmede de istenilen düzeltmeler gerçekleştirilmemiş ise yayın sistem tarafından reddedilir.

10. Yazarların, kendilerinden istenen düzeltmelere titizlikle ve ivedilikle uymaları, yazının son şeklini düzeltilmiş haliyle dergiye 15 gün içinde göndermeleri beklenir. Düzeltmeler konusuna yeterince uyulmadığı anlaşılırsa bu durum yazara bildirilir. Belirtilen sürede düzeltilmiş olarak geri gönderilmeyen yazılar yayınlanacaklar listesine alınmaz.
11. Dergimizin yayın dili Türkçedir. Fakat farklı durumlarda ve prensiplerde hazırlanan çalışmalar İngilizce olarak da kabul edilmektedir. Bu durumda yayın kurulu insiyatif kullanma hakkına ya da ret hakkına tek taraflı hakka sahiptir. İlgili yazar bu konuda dergimiz üzerinde etkili olamaz.
12. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen yazıların, daha önce başka bir yayın organında yayınlanmamış olması ya da yayın için değerlendirme aşamasında bulunmaması gerekmektedir.
13. Daha önce akademik alanda ulusal ya da uluslararası nitelikli bilimsel toplantı, kongre, konferans ya da sempozyumda sunulmuş olan bildiriler, başka bir dergi ya da yayında yayınlanmamış olması ve makale formatına ve içeriğine dönüştürülmesi koşulu ile kabul edilebilir ve hakem sürecine alınır.
14. Çeviri metinler, eğer o metin Türkçe’de ender bulunabiliyorsa, çevirisinin alana katkı sağlayacağı düşünülüyorsa editör ve yayın kurulunun onayı ile kabul edilir ve hakem süreci başlatılır. Ancak her sayıda yayınlanacak çeviri sayısı sınırlıdır. Özgün metinler tercih nedenidir.
15. Dergiye gönderilecek yazılar, MS Word Programı kullanılarak, Times New Roman karakterinde, 12 Punto ve 1,5 satır aralığında yazılmalıdır. Sayfanın üst, alt, sol ve sağ taraflarında 3’er cm’lik boşluklar olmalıdır.
16. Yazılar 15-20 sayfa aralığında olmalı, toplam 20 sayfayı geçmemeli ve alt ortada sayfa numarası verilmiş olmalıdır. Yazıdaki paragraflar 1 cm girintili olabilir.
17. Türkçe yazılarda 100-150 kelimeyi geçmeyen İngilizce özet, özetin altında 5 anahtar sözcük(ler) yer almalıdır. Özetin, yazıldığı yabancı dilde başlığı ve anahtar kelimeleri (keywords) de bulunmaktadır.
18. İngilizce yazılarda 100-150 kelimeyi geçmeyen Türkçe özet, başlık ve anahtar kelimeler bulunmalıdır.
19. Özette araştırmanın kapsamı, amacı, yöntemi, ulaşılan sonuçlar ve konudan kısaca söz edilmelidir.
20. Yazar adı ya da adları, kapak sayfasında yer almalıdır. Kapak sayfasında ayrıca, yazarın akademik ünvanı ve çalıştığı kurumun adı, adresi, iş ve cep telefonu, faks numarası ve e-posta adresi de bulunmalıdır.

21. Yazıların yayınlanması konusunda son karar baş editöre aittir. Baş editörün yazı hakkındaki değerlendirmesi, yazar(lar)a en kısa zamanda hakem raporlarıyla birlikte iletilir.
22. Dergiye gönderilen yazılar, yayınlansın veya yayınlanmasın geri gönderilmez.
23. Yazıların tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.
24. Yayımlanan çalışmaların yayın ve telif hakkı dergimize aittir. Sisteme yüklenen her bir çalışmanın yayın hakkı yazar tarafından otomatik olarak dergiye devredilir. Bu işlem için hiçbir yazardan telif hakkı sözleşmesi imza etmesi istenmez. Sisteme yüklenen çalışma için yazar bu şartları peşinen kabul etmiştir. İtiraz hakkı bulanmamaktadır.
25. Yazar(lar) ulusal ve uluslararası akademik bilgi paylaşımını desteklemek amacıyla yazılarının tam metin olarak ticari niteliği bulunmayan elektronik veri tabanlarında yer almalarını onaylarlar.
26. UHİVE “e” elektronik sistemle çalışan bir dergi olup, basılı olarak da yayınlanmaktadır. Basılı yayın almak isteyen kişilerin dergi bedelini ilgili basım yapan firmaya ödemesi karşılığında temin etme hakkı bulunmaktadır. Dergimiz hiçbir yazara veya bireye, kuruma basılı dergi vermek zorunda değildir. Yine dergimize gönderilen çalışmalar için yıllık üyelik ücreti ilgili basım firmasına ödenmelidir.
27. Sisteme yüklenen çalışmaların değerlendirme süresi iki aydır. Bu süre içerisinde değerlendirilmeyen ve hakkında ilgili bilgi rapor alınmayan çalışmalar farklı bir hakeme daha gönderilir.
28. Gönderilecek çalışmaların Türkçe olması durumunda genişletilmiş İngilizce özet yazılmalıdır. Genişletilmiş İngilizce özet içinde, amaç: kapsam: kısa literatür bilgisi: bulgular ve sonuç yer almalı ve yaklaşık 1000 ile 1500 kelime olmalıdır.

YUKARIDA BELİRTİLEN 28 MADDELİK YAYIN İLKESİ VE BİLGİLERİ SİSTEME DÂHİL OLAN YAZAR veya YAZARLAR TARAFINDAN KABUL EDİLMİŞ SAYILIR. HİÇ BİR YAZARIN BU YAYIN İLKELERİNE İTİRAZ ETME HAKKI YOKTUR. DERGİMİZ YAYIN İLKELERİ ve ÇALIŞMALARIN YAYINLANMASI, DEĞERLENDİRİLMESİ veya RED EDİLMESİNDE TEK TARAFLI HAKKA SAHİPTİR. BU HAK HİÇ BİR KOŞUL ve ŞARTA BAĞLI OLMASIZIN DEĞİŞTİRİLEMEZ. İLGİLİ İLKELER veya KURALLAR ÇERÇEVESİ DIŞINDA HAREKET EDEN YAZAR/YAZARLAR HAKKINDA DERGİMİZ İLGİLİ KANUN VE YÜKÜMLÜKLER ÇERÇEVESİNDE KANUNİ HAKKINI TEK TARAFLI OLARAK KULLANMA HAKKINA SAHİPTİR. SİSTEME DÂHİL OLAN HERKES BUNLARI PEŞİNEN KABUL ETMİŞTİR.

PUBLICATION PRINCIPLES

1. **UHIVE** “International peer-reviewed Journal of Communication and Humanities Research” is an international refereed journal with an academic and scientific attributions published in every 3 months. However, the journal holds the right to publish interim issues on special occasions.
2. Scientific and original studies dealing with the subjects or problems about communication and literature are included in the journal. The papers must be written with scientific concerns, should contribute to the field, indicate the important resources as references, not be written with prejudice, not include motto-like sentences, and have an advanced language. They should also have one of the qualities of scanning, research and developing from a notice.
3. Referee evaluation process isn’t initiated for the studies not complying with the publication principles of the journal, without references, prefaces or abstracts.
4. In studies where there is more than one author, the author being in the first place is seen as addressee.
5. Sources used should be prepared in accordance with the publication template of our journal.
6. Editing and typesetting of the study should be prepared in accordance with the APA 5 system; citation in the study should be made in this manner.
7. Jel code or sub-jel code must be present in studies of social sciences. Studies without jel codes are accepted under no circumstances.
8. Referees and authors shouldn’t be from the same institution regarding the stage of evaluation. Names of referees and authors are kept confidential and announced by no means. Referee Board changes in every volume and it is constituted according to the subject of studies. Referees of interdisciplinary studies are ascertained according to their expertise.
9. Two referees are assigned according to the field of study in the first place. If one of the referee evaluations is “Unpublishable” and the other one is “Publishable with editing” or “Publishable”, a third referee from the related field can be assigned and her/his evaluation is demanded. Only

three editing can be requested from the author. If the requested editing fails to be done in three times, the submission is rejected by the system.

10. Authors are expected to do the requested editing delicately and to send the edited version of the paper to the journal within 15 days. If it is noticed that editing hasn't been conducted properly, the author is informed. The edited version of submissions not sent back within the prescribed time are not taken into the publication list.
11. The publication language of our journal is Turkish. However the studies prepared in different conditions and principles can be accepted in English. In this case, the publication board unilaterally bears the right to use initiative or reject. The author in question cannot be effective on our journal.
12. The studies demanded to be published in our journal should bear the feature that they weren't published in another place or not in evaluation process for publication at that time.
13. Papers presented in national and international academic scientific meetings, congresses, conferences and symposiums can be accepted and taken into referee evaluation process on condition that they weren't published in another journal before and they comply with the article formats and contents.
14. Translated texts are accepted with the approval of editorial and publication board and referee evaluation process is initiated if the related text is rarely found in Turkish and if its translation is thought to contribute to the field. But there is a limited number of translations allowed for each volume. Original texts are preferred.
15. Submissions to the journal must be written in MS Word Program, with 12 pt Times New Roman and 1.5 spacing. There must be 3 cm margins in all sides of the page.
16. Papers should be between 15-20 pages and not exceed 20 pages; page number must exist at the bottom of the page as centered. Paragraphs in the text can be 1 cm indented.
17. For papers in Turkish, there must be an English abstract no more than 100-150 words and 5 key words below the abstract. The abstract must include the title of the article and keywords in that foreign language.
18. For papers in English, there must be a Turkish abstract no more than 100-150 words, title and key words.
19. The scope of research, its purpose, method, results obtained and subject should be shortly indicated in the abstract.

20. Name(s) of the author must be indicated on the cover page. Academic title of the author, name of the institution where s/he works, address, work and mobile phone, fax number and e-mail must exist on the cover page.
21. The last decision about the publication of submissions is made by editor-in-chief. The evaluation of the editor-in-chief regarding the submission is sent to the author(s) together with the referee evaluation report within the shortest time.
22. Submissions sent to the journal are not sent back whether or not it is published.
23. All responsibility of the submissions belongs to the concerned author(s).
24. Publication and copyrights of the published papers belong to our journal. The copyright of the each study uploaded to the system is automatically transferred to the journal. No sign for the copyright agreement is requested from the authors for this operation. The author accepts these conditions in advance for the paper uploaded to the system. The person reserves no right of opposition.
25. Author(s) approve(s) the placement of the full texts of their papers on electronic databases bearing a non-commercial character with the purpose of supporting national and international academic knowledge sharing.
26. UHIVE is operated through an “e” electronic system, and also published in a printed version. Those who wish to have the journal as hardcopy have the right to do so by paying the cost of the journal to the printing company. Our journal is not obliged to give the printed version to any institution or individual.
27. The evaluation period of the studies uploaded to the system is two months. Studies not evaluated within this period and not provided with an evaluation report are sent to a different referee.

27 ITEM PUBLICATION PRINCIPLES AND INFORMATION STATED ABOVE ARE CONSIDERED AS ADOPTED BY THE AUTHOR OR AUTHORS INCLUDED IN THE SYSTEM. NONE OF THE AUTHORS HAVE THE RIGHT TO OBJECT THESE PUBLICATION PRINCIPLES. OUR JOURNAL HOLDS THE UNILATERAL RIGHT IN PUBLICATION, EVALUATION or DENIAL OF THE PUBLICATION PRINCIPLES and PAPERS. THIS RIGHT CAN NOT BE CHANGED NOTWITHSTANDING ANY CONDITION. OUR JOURNAL HAS THE RIGHT TO USE ITS LEGAL RIGHTS UNILATERALLY WITHIN THE FRAMEWORK OF RELEVANT RULES AND LIABILITIES AGAINST THE AUTHOR/AUTHORS ACTING OUT OF THE FRAMEWORK OF THE RELEVANT PRINCIPLES or RULES. EVERYBODY INCLUDED IN THE SYSTEM ACCEPTS THESE RULES IN ADVANCE.

YAZARLARA BİLGİ

1. UHİVE dergisinin yazım dili Türkçe ve İngilizcedir.
2. Farklı dillerde hazırlanan yayınlar ve çalışmalar editör başta olmak üzere derginin yönetimi onay vermesi durumunda kabul edilir. Bu durum tek taraflı olarak dergimize aittir.
3. Dergimiz basılı olarak çıkarılmakta olup, internet ortamında da dergilerin PDF şekli, makalelerin İngilizce/Almanca/Fransızca ve Türkçe özeti de yer alır.
4. Dergimiz sistemine üye olmadan yayın kabul edilmez.
5. Hiçbir yazar dergimiz üzerinde bir hak iddiasında bulunamaz.
6. Yapılan her bir çalışmanın sorumluluğu tek taraflı olarak yazara aittir. Dergimiz bu konuda bir yükümlülük altına alınamaz sokulamaz.
7. Dergimiz bünyesinde değerlendirilmek koşulu ile gönderiler çalışmaların, her hangi bir nedenle başka yerde kullanılmamış veya değerlendirmeye gönderilmemiş olması gerekir. Böyle bir olumsuzluk ile karşılaşılması durumunda tekzip yayınlanması koşulu ile çalışma reddedilir ve yazar hakkında hukuki işlem başlatılır.
8. Her bir çalışma alanında uzman iki hakem tarafından değerlendirilip, iki hakemden olumlu görüş alan çalışmalar sıraya alınmak koşulu ile yayına alınır.
9. Hiçbir çalışmanın bir başka çalışmadan farklılığı veya üstünlüğü yoktur. Her bir yazar ve çalışma aynı hak ve eşitliğe sahiptir. Her hangi bir ayrıcalık tanınmaz.
10. Yazarlar çalışmalarının hangi hakemler tarafından değerlendirildiğini bilemez ve bilmek isteme hakkına sahip olamaz. Bu durum sadece sistem yönetici ve editör tarafından bilinir ve gizli tutulur.
11. Düzeltmeler majör ve minör şeklinde yapılır. Her bir düzeltme sadece iki hakka sahiptir. İki talep doğrultusunda istenen düzeltmenin yapılmaması durumunda çalışma otomatik olarak ret alır.
12. Tez, sunum ve bildiri şeklinde daha önce kullanılmış çalışmalar makaleye dönüştürülüyor ise mutlaka daha önceki kullanımına yönelik bilgi makalenin dipnotunda bulundurulmalı ve açıklanmalıdır. Aksi durumda intihal olarak kabul edilir ve dergimiz bu yükümlülüğü kabul etmez.

13. Dergimizin yayın kabul ettiği alanları dışında yapılan çalışmalar ilgili yönetim veya editör tarafından tek taraflı olarak kabul edilir veya red edilir. Bu durumda yazar bir hak iddiasında bulunamaz.
14. Dergimize yüklenen çalışmaların her türlü hakkı yazar tarafından dergiye verilmiştir. Bu işlem için yazardan bir imza ve onay bilgisi istenmez. Sisteme yüklenen çalışmalar her hakkı ile dergimize devredilmiş olur.
15. Dergimizin yayınları değerlendirme süresi hakemlerden gelen dönüşlere göre iki aydır. İki ay içerisinde dönüş alınmayan çalışmalar bir başka hakeme yönlendirilir. Bu durumda süre uzayabilir ve bir talep oluşturulamaz. Yazar bu durumda hiçbir hak iddiasında bulunamaz, makaleyi sistemden çekemez.
16. Dergimiz bünyesinde değerlendirmeye alınan çalışmalarda dergimiz ilk sırada yer alan sorumlu yazarı muhatap alır, diğer yazarlarla bir ilişki içerisinde bulunmaz ve birinci yazar dışındaki kişilere bilgi vermez, vermek zorunda değerildir.
17. alışmaları değerlendiren hakemler tamamen bağımsız hareket ederler. Bu konuda dergimizin hakemler üzerinde bir yaptırım ve özel talebi oluşmaz oluşturulamaz.
18. Dergimizin yayın süresi yılda dört defa olmak üzere; Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarına gelen süredir. Bu sreler derginin yayın sistemine bağlı olarak kaymalar oluşturabilir. Bu nedenle dergimiz hiçbir talep ve sorumluluk altında bulunmaz.
19. Yayın değerlendirmesine ilişkin hakem görüş bildirir raporu ilgili birinci yazara gönderilir. Düzeltme istenen çalışmaların düzeltme süresi 15 gündür. Bu süre içerisinde düzeltmesi yapılmayan çalışmalar sistemden çıkarılıp reddedilir. Bu durumda yazar dergimiz hakkında bir yaptırım hakkına sahip olamaz.
20. Türkçe dışında hazırlanan çalışmalarda mutlaka Türkçe zet bulunmalıdır. Anahtar kelime sayısı 3 ile 7 tanedir. Her bir çalışma en fazla 25 sayfa olmalıdır. Ekler bu 25 sayfaya dâhil değerildir. zet Türkçe ve İngilizce olmak üzere 100 ile 250 kelimeden oluşturulmalıdır. Dergimizin yazım şekli TIMES NEW ROMAN olup 12 puntodur. Satır aralığı 1'dir. Çalışmanın konu başlığı 14 punto ve kalındır. Yazar isim ve bulunduğu kurum bilgileri 12 punto kalın ve italik şeklindeyir. Türkçe ve İngilizce zet 10 punto özetler alt alta gelecek şekilde hazırlanmalıdır. Gönderilecek alışmaların Türkçe olması durumunda genişletilmiş ingilizce zet yazılmalıdır. Genişletilmiş İngilizce zet içinde, ama: kapsam: kısa literatür bilgisi: bulgular ve sonuç yer almalı ve yaklaşık 750 ile 1000 kelime olmalıdır.

GUIDELINES FOR THE AUTHORS

1. The language of the journal is Turkish and English.
2. If the editorial board and the administrative board approve the papers prepared in different languages, it is accepted. The journal acts unilaterally.
3. The journal doesn't have a printed version. In the electronic version, only the Turkish and English abstracts are included.
4. Papers are accepted on condition that the author is registered to be a member of the journal.
5. None of the authors can assert legal rights on the journal.
6. The journal cannot be held responsible for the papers; however, the author himself/herself is responsible for the articles unilaterally.
7. The papers, submitted to the journal, should not have been sent to another journal previously and under consideration of another journal for publication simultaneously. If such cases occur, the article is rejected on condition that refutation is published and the journal imposes the required sanctions on the author(s).
8. Each study is evaluated by the two referees, and the approved papers by the two referees are saved to be published in the following issues.
9. None of the studies and authors has privileges in the journal. Each author and study has the same rights and they're equal. No privilege is granted.
10. The names of the referees-experts in their fields-will not be revealed to the authors. Information concerning the authors is known only by the system manager and the editor. It is kept confidential.
11. Major and minor corrections are made. These corrections are requested from the authors twice. If the required corrections are not made, the publication is rejected by the system automatically.

12. If the article is produced from the thesis, presentation, and so on, it should be stated and explained in the footnote. Otherwise the author is accused of plagiarism. In that case, the journal cannot be held responsible for this situation.
13. If the paper is not within the scope of the journal, it is the editors and the administrators who will accept or reject the paper unilaterally. The author cannot assert any legal rights.
14. The uploaded study belongs to the journal with its exclusive rights. For this reason, it is not necessary for the authors to sign any other documents. The studies uploaded to the system are regarded as being transferred to our journal with all rights.
15. The evaluation process of the studies uploaded to the system takes two months. Studies that are not evaluated within this period are sent to a different referee. So this process may take longer and a demand cannot be asserted. The author cannot assert any legal rights and withdraw his/her article in this process.
16. In the articles with more than one author, the first mentioned author is regarded as the addressee, other authors are not communicated. The journal is not supposed to give information to other authors.
17. The referees act independently in the journal. Authors cannot exercise power over the referees or cannot demand anything from the referees.
18. The journal publishes four times in a year as March, September and December. However, there might be changes in the periods depending on the publication process. The journal cannot be held responsible for this.
19. Following the evaluation process of the studies, the referee report is sent to the first author. The authors should make the required corrections in 15 days. If the corrections are not made in 15 days, the article is rejected by the system automatically. None of the authors can impose sanctions on the journal in this case.
20. In the studies prepared in languages other than Turkish, there must be an abstract in Turkish. Key words should be between 3-7 words. Articles should not exceed 25 pages. Appendices are not included in this number. Abstracts in Turkish and English should be between 100-250 words. The text should be written in TIMES NEW ROMAN font, 12 sized. The whole study should be 1.5 spaced. The titles should be written in bold, Times New Roman font, 14 sized. The names and institutions of the authors should be written in bold, italic, Times New Roman font, 12 sized. Turkish and English abstracts should be in Times New Roman font, 10 sized one under the other.

HAKEM KURULU		
ÜNVANI	ADI SOYADI	BAĞLI OLDUĞU KURUM
DR.	Acar SEVİM	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ahmet ARSLAN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ahmet ÇETİNKAYA	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ahmet ŞAHİNKAYA	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ali BÜYÜKASLAN	İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ali Murat KIRIK	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ali YAKICI	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ali ÖZCAN	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Alpaslan Hamdi KUZUCUOĞLU	İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Alpaslan OKUR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Aslı YAPAR GÖNENÇ	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Aybike SERTTAŞ ERTİKE	İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ayda UZUNÇARŞILI SOYDAŞ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ayla TOPUZ SAVAŞ	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ayşe ÇATALCALI CEYLAN	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ayşe Gül SONCU	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ayşen TEMEL EĞİNLİ	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Baki ASİLTÜRK	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Belkis ULUSOY NALCIOĞLU	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Berrin KALSIN	BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
DR.	Çağrı EROĞLU	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Cem Sefa SÜTCÜ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Cengiz ANIK	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ceyhan KANDEMİR	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Dursun ZENGİN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Duru GÜNGÖR	FANSHAWE COLLEGE
DR.	Ebru BALAMİR	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Emel POYRAZ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Emine DEMİRAY	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
DR.	Emine KOYUNCU SAYILGAN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Enderhan KARAKOÇ	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Enver TÖRE	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
DR.	Erol EROĞLU	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Esra MUTLU	VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Fatime Neşe KAPLAN İLHAN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Feryal ÇUBUKÇU	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Gülsemin HAZER	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Gülsüm ÇALIŞIR	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Göksel GÖKER	FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DR.	Gökşen ARAS	ATILIM ÜNİVERSİTESİ
DR.	Hasan GÜLLÜPUNAR	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ

DR.	Hasret AKTAŞ	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Havva YAMAN	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Hüseyin ÖZARSLAN	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR.	John VANDERHEIDE	HURON UNIVERSITY COLLEGE
DR.	Kamil AYDIN	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Kuşu TEKİN	ATILIM ÜNİVERSİTESİ
DR.	Kıvanç Nazlım TÜZEL URALTAŞ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Marufjon YULDASHEV	EGE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet ÇERİBAŞ	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet GÜNEŞ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet Gökhan GENEL	YALOVA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet Malik BANKIR	DİCLE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet Salih GÜRAN	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet ÖZÇAĞLAYAN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mehmet ÖZDEMİR	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Meliha YILMAZ	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR.	Melis OKTUĞ ZENGİN	NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ
DR.	Meryem AYAN	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mihalis KUYUCU	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
DR.	Murat SATICI	CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mutlu ER	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Müge DEMİR	BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
DR.	Mümtaz SARIÇİÇEK	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nejla GÜNAY	GAZİ ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nihan AYTEKİN	CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nihat ÖZTOPRAK	FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nilay ULUSOY	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nilgün AÇIK ÖNKAŞ	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nuran AKŞİT AŞIK	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nursel UYANIKER	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Nurullah ÇETİN	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Onur BEKİROĞLU	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.	Peyami ÇELİKCAN	İSTANBUL ŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Rıdvan ŞENTÜRK	İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
DR.	Sebahat DENİZ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Seçil ÖZAY	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Sedat ŞİMŞEK	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Selim YILMAZ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Serdar UĞURLU	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Suat GEZGİN	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Suat SUNGUR	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
DR.	Suzan TOKATLI	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ
DR.	Uğur GÜNDÜZ	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

DR.	Vedat DEMİR	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
DR.	Yakup ÇELİK	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Yakup POYRAZ	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.	Yasemin ALTAYLI	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Yavuz KÖKTAN	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
DR.	İbrahim TORUK	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR.	İlhan KARASUBAŞI	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Ünal KAYA	ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Üzeyir ASLAN	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Zerrin EREN	19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ
DR.	Zeynep YILMAZ KURT	İPEK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Özer YILMAZ	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Özgür Erkut ŞAHİN	BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
DR.	Özgür Kasım AYDEMİR	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
DR.	Özlem ŞAHİN SOY	ATILIM ÜNİVERSİTESİ
DR.	Şamil YEŞİLYURT	NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
DR.	Şebnem ASLAN	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
DR.	Şermin TAĞ KALAFATOĞLU	ORDU ÜNİVERSİTESİ
DR.	Şeyda BARLAS BOZKUŞ	MARMARA ÜNİVERSİTESİ
DR.	Şükrü BALCI	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

